

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפאת מוקדת ומפסקת

פרשת וארא תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורשי עם
							התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט

או הרבה כפי הפנאי.

חולין. פרק שני – השוחט דף לג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רכה
רש"י

1 מי מצטרף ראשון לשני – חולין וגם הוא שוחט לטוהר נטוה, או לא. ופשיטת התם:
2 אם מצטרף סימן ראשון לראשון שני לחתוך שאר הנוצר באבילה, לא יצטרף
3 עמו לטוהר אותו אבר מידי נבלה? ולענין ניקוב בני מעיים נמי פשוטו דמצטרף,
4 דלא הניח דחלוק לפסול בהשחט, הואיל ובסימני לא אימילדי ריעותא. עד

5 **כאן לא איבעי בו' – והשתא אחרנין**
6 למשמעת דאמרין: הדר ביה רבי זורא
7 מהאיא דלעיל. מרביעי: מהו לטוהרה מידי
8 נבלה – מכלל דפשיטא ליה אדטרפא
9 בפיקובה ליה בניי. לא הדר ביה –
10 נבליה ליה לרבי זורא אלא באבילה
11 שריא. דאין טרפה לחצי חיית, והא דבעי
12 רבי זורא לענין טומאה. לדברוי דרבא –
13 דלא ליה: לא אמר ריש לקיש אלא
14 בריאה, אבל בני מעיים טרפה, מיבעיא
15 ליה לרבי זורא אם טוהרה מחדא מידי
16 נבלה לאו לא. **מרבייש לקיש – דאמר:** כיון
17 שנתוך קנה דרי ריאה מנבחה בריקא
18 שנוע מינה אין מומזני נה על בני מעיים,
19 משום ריאה, דהוי כמי שהוציאה מן
20 הבדמה בעדה: מרפסכתא. ונה לאו בשחיטה

21 תלי היתר אבילה רדייה, שלא הוכרה
22 שחיטה אצלו. ואמר מן הדין נאסר ליה
23 וכן יוצאה לתן מידי אבר מן הדא חתך
24 שחמתו. ויצא לישראל יגתה מידי אבר מן
25 הדין על ידי שחיטתה. הנה יתיבנא קמיא
26 דרב אחא – כי אמר להא מילתא. לא
27 אבירי ליה – נתמחה בעצמי ולא השתא
28 לו. הרוצה לאכול בו' – משום דמעלי,
29 דאמר לקמן בסמוך: הרוצה שיבירא
30 כבית השחיטה – שאינו מחוסר הנפשט,
31 ורובל לחתוכו מיד קודם יצאת הנפש
32 וממתיך לה עד שחצא נפשה, דאמרין
33 ביארבע מיתות' (סנהדרין ט"ג, מנח
34 אשורו לרבי מן הבדמה קודם שחצא
35 נפשה? תלמוד לומר: ולא אכילו על
36 הדם'. אחד נוי בו' – ולא אמרין במיתה
37 תליא מילתא, והויא אבר מן החי לגבייהו.
38 והיני רבא כרב אחא. ומריחו יפה –
39 מפני שעדיין נבלה הדם לצאת ולא יצא.
40 ביריס מסובאת – כלומר, באבילה
41 דגרו עליהם שחיטת נטוה. ובגמרא פריך:
42 אפילו הוכשרו בני מעיים, שני שני שליש
43 בתולין הוכשרו בשחיטה – מנו דשריא
44 שחיטה לתך בשר מידי אבר מן החי, ומיאי
45 לה נמי אכילא לבני טומאה. כי לא יצא
46 מזהו דם כשרה – בתמימה, וריקת דם הוא
47 דשריא לתה, דתיב (ורביס יב) 'ודם ובדוך'
48 שפיר. וחדר: 'הנבל טהור'. שאינו
49 ככשר – אם רובל על הוועיים. דם הנשפך
50 במים – היה במים. דקיפאין לן חיבת הקדש
51 דתניא 'נתת הסכך' (גז, ואבשמועין דבשר
52 עצים ולבונה. דאף על גב דלאו אוכלא
53 נטוה – חיבת הקדש שמוא לתו אוכלא.
54 בבקף מעשר – בירושלים, דכתיב (דברים
55 ד): 'נתת הסכך' וגו'. ואבשמועין דבשר
56 עבדי בהו שליש, ולא כרבי מאה.
57 כל

1 **מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטוהרה מידי**
2 **נבלה או לא? ואמרין, לא היינו דבנעי אילפא:**
3 **הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן, מהו? מי**
4 **מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטוהרה מידי נבלה או**
5 **לא? עד כאן לא איבעיא לן אלא לטוהרה מידי נבלה,**
6 **אבל באבילה אסורה. אמר ליה רב אחא בר רב**
7 **דריבנא: דלמא לעולם לא הדר ביה, ורבי זורא דלברוי**
8 **דרבא קאמר, וליה לא סבירא ליה! אמר רב אחא בר**
9 **עקיב, שמע מוה מרבי שמעון בן לקיש: מומזני**
10 **ישראל על בני מעיים, ואין מומזני גוים על בני מעיים;**
11 **מאי טעמא? ישראל דבשחיטה תליא מילתא, כיון**
12 **דיאפיא שחיטה מעלייתא – אשתרי ליה; גוים**
13 **דבשחיטה סני להו, וכמיתה תליא מילתא, הני קאבר**
14 **מן התי דמו. אמר רב פפא: הנה יתיבנא קמייהו דרב**
15 **אחא בר עקיב, ובנעי דאימא ליה: מי איפא מידי**
16 **דלישראל שרי ולגוי אסור? ולא אמרי ליה, דאמינא:**
17 **הא טעמא קאמר. תניא דלא קרב אחא בר עקיב:**
18 **הרוצה לאכול מבהמה קודם שחצא נפשה – חותך**
19 **פנות בשר מבית השחיטה ונמולחו יפה יפה ומיחו**
20 **יפה יפה, וממתין לה עד שחצא נפשה ואוכלו, אחד**
21 **גוי ואחד ישראל מותרין בו. מסייע ליה לרב אידו בר**
22 **אבין, דאמר בר אידו בר אבין אמר רב יצחק בר**
23 **אשיאי: הרוצה שיבירא, חותך פנות בשר מבית**
24 **שחיטתה של בהמה ומולחו יפה יפה ומיחו יפה**
25 **יפה, וממתין לה עד שחצא נפשה, אחד גוי ואחד**
26 **ישראל מותרין בו. משנה השוחט בהמה חיה ועוף,**
27 **ולא יצא מהן דם – כשרים, ואוכלין בידים מסאבות,**
28 **לפי שלא הוכשרו בדם. רבי שמעון אומר: הוכשרו**
29 **בשחיטה. גמרא טעמא דלא יצא מהן דם, הא**
30 **יצא מהן דם – אין נאכלים בידים מסאבות.**
31 **אמאי? דים שניות הן, ואין שני עושה שלישי**
32 **בחולין? ומאי דבחולין עסקינו? דקתני חיה, דאילו**
33 **קדשים – חיה קדשים מי איפא? ותו, אי**
34 **קדשים, כי לא יצא מהן דם כשרה? הוא עגזמו**
35 **לדם הוא צריך! ותו, אי קדשים, כי יצא מהן**
36 **דם מי מכשר? והאמר רבי תימי בר אבא אמר**
37 **רבי יוחנן: מנון לדם קדשים שאינו מכשר?**
38 **שנאמר: 'על הארץ תשפכו פמיום', דם שגשף**
39 **פמיום – מכשר, שאינו נשפך פמיום – אינו מכשר!**
40 **ותו, אי קדשים, כי לא יצא מהם דם לא**
41 **מתכשרי – ליתכשרי בחיבת הקדש, דקימא לן:**
42 **חיבת הקדש מכשרת! אמר רב נחמן אמר רבה**
43 **בר אבהו: בחולין שלקחו בכסף מעשר עסקינו, ודלא קרבי מאי; ותנן:**

1 **מולחו יפה יפה ומיחו יפה יפה –** הא דלא אדבר הדיחה קמיתא – כן בחלליה בית
2 נטוה. דאמר בפרק "כל הבשר" (חולין ק"ג, א). אי נמי, משום אישיות אבריהם בית
3 השחיטה, ולא דוחרך לחוברי. ולקריה איירי. אי נמי, מיירי לצלי. אף על גב דלצלי לא
4 בעי מליחה, שאני הכא שנתוך קודם שחצא נפשה מבית השחיטה, ועדין מביטא
5 דאמיק בפרק "כיצד יוצרין" (פסחים ע"ב).

6 **אחא בר רב** – הא אחד ישראל מותרין בו – משמע
7 דשעמא משום דליכא מידי דלישראל
8 שרי ולגוי אסור. ותימה. דבפרק "ארבע מיתות"
9 (סנהדרין ט"ג, א) פריך, הוה איה איכא יפה תואר
10 ומשנה: שאני גוים דלאו בני כבוש נטוה. והכא
11 נמי, שאני גוים דלאו בני שחיטה נטוה, דאמר
12 לעיל! ואין להקשות מהא דאמר פרק "ארבע
13 מיתות" (שם נ"ג, א). שני שחיטת חיבת מיתה, וכן
14 העסק בתורה. דברכיך שהוא מצוה לישראל
15 לעשות לא שייך לעומרו: 'מי איכא מידי
16 דלישראל שרי וכו'. ואף על גב דאמר: אפילו
17 ששבת משני בשבת יחייב, מכל מקום לא נמי,
18 הואיל ויש מצוה שבתה לישראל כמו ששבת.
19 ואף על גב דבן נח נדרר על העוברים כדאמר
20 החם, שחיטתו אפיו נדרר, ויהי נפשו כמל מוקם
21 לא שרי. ואם תאמר: דבפרק "גיד הנשה" (חולין
22 ק"ג, א) דפליגי אם נזהר אמר מן החי בטמא,
23 ואמרין: מחלוקת ביניהם אבל בני נח דברי
24 הכל מותרין על הטמא כסנהדרין. שלפניא
25 לרבנן, אף על גב דאין ישראל חוזה על אבר
26 מן החי טמא, מכל מקום אסור ליה משום
27 טמא. ולא אשכבת דלישראל שרי ולגוי אסור.

28 אלא לרבי מאיר דאמר דאין נזהר אלא בבדמה
29 שחורה כלבה, והא איכא אבר מן החי דחיות
30 ועופות השחורין, דלישראל שרי ולגוי אסור! וכי
31 תיבא לך חישקין, כיון דסחם אבר מן החי
32 אסור לישראל, אם כן מאי פריך החם בפרק
33 "ארבע מיתות" (סנהדרין ט"ג, א) מנול פדמות
34 משום פרוטה? ויש לומר: דבמל שחיטה אף על
35 הדין ידדוהו אסור משום גוים שחיטה. אף על
36 גב דגוי אסור במשוה בשר וגוים ועצם,
37 וישראל לא מיתסא אלא בכיות בשר – או
38 אבר רבי יוחנן דחצי שיעור אסור, התורה
39 ולרש לקש דאמר חצי שיעור מותר מן התורה
40 – דלמא לית ליה הודא כללא. אלא כבד לה
41 כמאן דאמר הכא: אין מומזני גוים על בני
42 מעיים.

1 **השוחט בהמה חיה ועוף ולא יצא בו –**
2 משמע דהוה חיה ועוף מכשרין.
3 וקשה לדרב רבנו יעקב מארזלייניש: ובגמרא
4 דריש דדם קדשים אינו מכשר מדכתיב 'על'
5 הארץ תשפכו במים' – דם הנשפך במים
6 מכשר כו. ובפרק "כסוי הדם" (חולין פ"א)
7 אמרין: ולא אמרין בתמימה בכלל חיה כסויה,
8 משום דכתיב 'על הארץ תשפכו במים', מה
9 מים אל בני כסוי – אף האי מיל לא בעי כסוי,
10 אלאמא בדם חיה ועוף דכתיב כסוי לאו בכלל
11 'תשפכו במים'! ויש לומר: דכל דם הנשפך על
12 הארץ שאין מקבליה אותו בכלל, כגון דם חיה
13 ועוף, הוקשה למים, בין לענין חובס בין לענין
14 פטור כסוי. אלא דלענין כסוי לאו החובס דדם
15 חיה ועוף בעי כסוי, אבל מכל מקום הוקש למים
16 לענין הכשר. כיון דנשפך על הארץ.
17 **ונאכלין בידים מסובאות –** לצלי איירי, ולא
18 בני ידוהו. אי כליהיה. והדוח

1 בני פירות. **דם** שאינו נשפך במים אינו מכשר –
2 וקשה דרב רבנו יעקב מארזלייניש. דבפרק "כל שעה" (פסחים כ"ב, א) פריך: ודין דם, דכתיב 'הוצאתו מכלל אכלי דם', ותנן:
3 אלו ואלו מותרין באמה ויוצאין לנחל קדרון ותמכרים לנגנן לוכלו ומשני: אמר ק"ל על 'הארץ תשפכו במים', מה מים מותרין בתנאה – אף דם מותר בהיא. והשתא היכי דייב חיות
4 ונאה מטאי קרא לדם קדשים? הא לא איתקש למים! ויש לומר: דמכל מקום כיון דחולין שרי בתנאה, אם כן אבילה דכתיב גבי דם חיה אבילה ממש.

חולין. פרק שני - השוחט דף לג עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

תוספות

1 **דלמא** על כן לא פליגי לא באבילה - אף על גב דנטק לודן דלמא, נראה
 2 שכן הוא אמרת. וביריאת מוכות כן, ד'אסרוך במעשר' משמע באבילה
 3 ובפרק 'חומר בקדש' (תנינא ד.ה.ג.) לא גריס 'דלמא' בשום ספר. ו**באבילה** החולין
 4 לא פליגי - לא היה צריך כאן לאבילה דחולין, אלא אגב נדגישה בבוסתא תנינא (ד.ה.ג.)
 5 נקשה הוא. ו**היא** נגיעה היא מדרבנן ובאבילן

6 - ואם תאמר: ואפילו אם היה הן 'אבילין'
 7 יכול לרקוד בדביעה מותר דם, אבילה שרי -
 8 אמאי לא יאכל כשיצא מן דם, כיון דאין גופו
 9 טמא ומותר ליגעו ויש לומר: הדימוור רובים
 10 שלא לאכול כשיש לו ידים מסובאות אף על
 11 גב מדרתה ליגע

12 **דבולי** עלמא ביהא במקצת לא שמה ביאה
 13 - ואפילו לרש לקיש דאמר (ובוסם
 14 לבב.) טמא שהכניס ידו לפנים לוקח - היינו
 15 דוקא במקדש, ודא היינו כדמתיב בבל קדש לא
 16 נתנו ולא מקדשת לא דאשן על מלאה מי מדרתה.

17 מה נגיעה במקצת שמה נגיעה - אף ביאה
 18 במקצת במקדש שמה ביאה. **היא** מילי בטומאה
 19 דאורייתא אבל בטומאה דרבנן לא - תימה.
 20 דבפרק תמישי רוסתא (ד.ה.ג.) אמר רבי אסי: רבי
 21 מאיר ורבי יהושע סברי אין שני עושה שליש
 22 בחולין, רבי מאיר - דתנן: לא תטען ביאה מיס
 23 בחולין סופרים בו ומותר בחולין, ומאי ארסי?
 24 מייחוי מיניה? הארבי עקיבא מודה בטומאה דרבנן
 25 כדאמר הבא. ומשמע דאחא לאפקי מדרבי

26 עקיבא דאמר התם לעיל: שני עושה שליש
 27 בחולין וכן לומר: דרבי אסי לית ליה דחוי
 28 דרבא. והשתא לרבי אסי, הידיא דפרק קמא
 29 דשבת (ד.ה.ג.) אצל פסולין את התרומה, דמשמע:
 30 תרומה לא חולין - אחא דרבי עובד עקיבא,
 31 דאפילו בטומאה דרבנן שני עושה שליש בחולין.

32 בחולין. **האיובל** אוכל ראשון ראשון - בפרק
 33 קמא דשבת (ד.ה.א.) מפרש טעמא: משום דזמינן
 34 דאבול אוכלין רוסתא עליון משקין דתרומה
 35 ושדי בפומיה. ואם תאמר: ואמאי הוי ראשון?
 36 בשני מינו בו חייב: משום מעשר שני דאין
 37 שני פסולה, והלא אפילו משקין חולין נעשים
 38 ראשונים על ידי שני לומר: דרבי אליעזר
 39 משה מדרתו לעשות אוכל כמאכל לגמרי.
 40 מאן

41 **מילי** בטומאה דאורייתא, אבל בדרבנן לא. אמר רבי אלעזר אמר רבי הושעיא: הקא בחולין
 42 נעששו על מדרת הקדש עסקינן, ודלא פרבי יהושע; ותניא, רבי אלעזר אומר: האוכל אוכל
 43 ראשון - ראשון שני - שני, שליש - שליש. רבי יהושע אומר: האוכל אוכל ראשון ושני - שני
 44 שליש - שני לקדש ואין שני לתרומה, בחולין נעששו על מדרת תרומה; על מדרת התרומה -
 45 אין, על מדרת הקדש - לא, קסברי: חולין נעששו על מדרת הקדש לית בהו שליש. וליקמה

46 **כל הטעון ביאת מים מדרבי סופרים** - כל שהוא מן התורה טהור, וסופרים גזרו
 47 עליו טומאה, כגון הדמים והכלים שנטמאו במשקל, והבא ראשו ורובו במים
 48 שאובין, וכל האמורים ב"ביאות השבת" ושבתי ג.ו.ב. אצל שמונת עשר דבר - כולם
 49 טומאת שני לטומאה גזרו עליהם. ומטמאת את חרדש עד עשיתה שליש, וטמא

50 הוא, שנושה רביעי. ופסול את התרומה -
 51 דשליש בתרומה פסול, ולא עביד רביעי.
 52 במסכת טהור (ב.ט.א.) נפקא לן מטבול יום
 53 בקל חומר. והכמים אוסרים במעשר -
 54 אלמא, שאני מעשר מחולין. **מאמר** - לפת
 55 מדרבנן דשני עושה שליש במעשר? דלמא
 56 עדי כאן - לא אקסרי רבנן אלא דאסור
 57 לאבול מי שדיו מסובאות, ואם הוא במים
 58 שאובים לא יאכל במעשר, ד'אסרוך
 59 במעשר' - אבילה משמע, אבל באבילה
 60 דחולין מדרו, ובנגיעה מעשר שני מי אסרי.

61 ומתניתין אסר להו אפילו נגיעה. **מאמר**.
 62 **נאכלין** - ולא קתני: 'אוכלין' מי שדיו
 63 מסובאות, ד'נאכלין מינה' הא יצא דם לא
 64 יאכלם. אלא: נאכלין לאחריה על ידי מי
 65 שדיו מסובאות, דקפשי ליה בריה - ובאה
 66 דייקת: הא הוכשרו - און נאכלין לאחריה.

67 אלמא פסלא בהו נגיעה שני, ודא ליבא
 68 למאן דאמרי פ' לא עסקינן בו' - כלומר, מי
 69 לא משמע נמי נאכלין לאחריה, ואפילו הכי
 70 דייק מתניתין: הא יצא מן דם און נאכלין
 71 **הבא** - מתניתין דייק: הא הוכשרו פסלא
 72 בהו נגיעה ידים מסובאות - לא בידים
 73 שניות קאמר, אלא בידים תחלות. ולקמה
 74 מפרי דו ינתנו ידים תחלות. ומתניתין
 75 דקאמר דידים תחלות הוכשרו אף ליתות

76 ראשונות לחולין - רבי שמעון בן אלעזר
 77 **היא**. ותניא אין ידים תחלות לחולין -
 78 במקום שהחריב ידים תחלות, כגון ידים
 79 שהכניסו לבית המנוגע, והיות תחלות -
 80 דלא הוכרו אצל חולין, דבחולין לא הוו אלא
 81 שניות, אלא לענן תרומה וקדשים שיונתנו
 82 תחלות. מה שאין בו שאר ידים, אפילו
 83 לתרומה - שניות הויין רבי שמעון בן
 84 אלעזר אושר ידים תחלות - והוכרו אצל
 85 חולין. וידים שניות, כגון סתם ידים - והוכרו
 86 אצל תרומה, לעשותה שליש ופסולתה.

87 הכנים ידיו - כשנטלן ויחרון מטומאת סתם
 88 ידים. **ביאה** במקצת לא שמה ביאה - דאי
 89 שמה ביאה - הוי כב גופו טמא, ובעי טבילה
 90 משום 'ובאה אל הבית' (ויקרא א.ד.) ואגון ידים
 91 הוא דמטמקו, וטעמא דתרייהו, משום גזרו
 92 ידיו ביאת כל גופו, ובהדיא גזרו פלמי
 93 איוו טומאה גזרו על ידיו, רבי עקיבא סביה

94 ידיו גזרו רבנן שיהו תחלות פסול אף נכנס שני
 95 ביאה. ונוקמה - למתניתין כרבי עקיבא. דהא תמימתה הוא, ורובא דסתמי אליבא דרבי עקיבא,
 96 ורובא דסתמי אליבא דרבי עקיבא, דסתם משנה רבי מאיר וסתם פסיר רבי יהודה וכולהו אליבא דרבי
 97 און (וסנהדרין פ.א.) וכן דשמעת לרבי עקיבא דאמר ידיו תחלות, אוקי למתניתין בירידיה: אבל לחולין שניות הויין - הלכך מוקי לה רבי שמעון בן אלעזר, דאמר
 98 בהדיא: אין לחולין אף תחלות וכן ענינה - וברבי עקיבא מתוקמא ספרי. דהא שמעיתן ליה דאמר שני עושה שליש בחולין - הלכך, רבי מאיר מוד - פסלו בהו
 99 ידים. דתנן - בפרק 'כשם שהמים' (סוטה כ.ו.ג.) בו ביום - יום שמיני את רבי אלעזר בן עזריה נשיא, וכל היכא דתני 'בו ביום' סתמא הווא יומא הוה, והכי אמרינן
 100 בבריכות (ב.מ.א.) שרין שנפל ל'אש' תור, ורבי הוא ראשון, והתורו סתמא מה שבתוכו ורזי שני. ותבין 'מאמר', ומשמע: יטמא, אלמא בעיד שליש. ע'י' כרבי - דסתם תור
 101 כריתו בתוכו. **שפמנא אורייתא** - אוקי ששמוע בן חזקיהו וכן תרומה. **כמפומא דאורייתא** - וכן שרין, אבל כמפומא דרבנן - כגון ידים, מדרבנן כולן הודיין שניות.
 102 על מדרת הקדש - כגון אדם הורגל לאוכל קדשים, ורוצה להיתר תורו גריד כשמרית שחרתן, ושומר אף אבילן מכל טומאה הפסולות בקדש. ואשמעיתן עבדי עבדי בהו
 103 שליש. **ולא כרבי יהושע** - דאמר: הוכל אוכל שני - שני עושה שליש, ודבטלה דעתא, ואין יכול להתפסע על חולין שחרת הקדש. **האוכל אוכל ראשון**
 104 - געושה גופו ראשון לחיות מגעו שני - והאוכל אוכל שני - שני עושה שליש, והאוכל שני עושה שליש. **האוכל אוכל ראשון** אוכל
 105 כמאכל עצמו, ודוקא שדית זכרי פריש, שדוה שיעור אוכלק נטמאן לפסול את הגיחה, וכן שתי ביצים כדאמר בעירובין (פ.ב.א.) אבל בנגיעה לא מטמא אכל אדם, שאין
 106 אדם וכלים משמאן אלא מאב הטומאה. רבי יהושע אומר **האוכל אוכל ראשון** - או אוכל שני - הוי שני. דסבירא ליה לרבי יהושע דלא משוינן אוכל כמאכל. ולקמה
 107 מפרשי כי אוכל אוכל שני אמאי מושי ליה שני. שליש שני לקדש - האוכל מאכל שליש נעשה גופו שני לקדש, ועבד שליש ורביעי. ולקמה מפרשי כעמא. ואין שני
 108 לתרומה - דאי נגע לתרומה - לא פסל לה. אבל מיכל תרומה אסור, דשלישי מיאד הוי ליאסר באבילה. דאף על גב דאמר רבי יהושע: אין אוכל נעשה כמאכל - הני
 109 מילי אוכלין ראשון, ודלא הוי ראשון למעבד שני, ולא לאיתסורי באבילה מודה מרבה שליש עבד האוכלו שליש. והכי נמי אמרינן לקמן (ד.ה.ג.) בשמעתין.

בחולין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63

חולין. פרק שני – השוחט דף לד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רכט רש"י תוספות

בחולין שנעשו על מדרת תרומה – כלומר, היא אוכל ראשון ושני ושלישי דקתני
 – בחולין מיידי במבטת טהרות (פרק ב משנה ב), ובאילו אוכל חולין אתה מוצא
 שלישי? הא שני לא עבד שלישי בחולין אתה מוצא בחולין שנעשו על טהרת
 תרומה. על מדרת תרומה אין על מדרת הקדש לא – בדטלה דעתו, ואין שם

בחולין שנעשו על מדרת תרומה, ורבי הושע! –

לֹא סִלְקָא דַּתְקָה, דַּתְקָה בִּשְׂר, דְּאִי בְּתַרְוִמָּה – בְּשֶׁר
 מִי אֵיכָא? – אֵילָא מֵאִי, בְּקִשְׁיִים? תִּיהֵי בְּקִשְׁיִים מִי
 אֵיכָא? – בְּשֶׁר בְּבִשְׂר מִחֶלֶת, בְּשֶׁר בְּפִירִי לֹא מִיִּתְּרָה
 אִמְר עוֹלָא, חֲבָרַיָא אִמְרִין: בְּחֻלִין שֶׁנֶּעְשׂוּ עַל מִדְרַת
 תְּרֻמָּה, וְדָלָא פְּרִי הוֹשֵׁעַ. וְאֵנָּה אֲמִינָא: רַבִּי הוֹשֵׁעַ
 הָיָא, לֹא מִיבְּעֵינָא קָאמְרִי; לֹא מִיבְּעֵינָא חוֹלִין שֶׁנֶּעְשׂוּ
 עַל מִדְרַת קֶדֶשׁ דְּחִמְרִי, דְּאוֹת בְּרַי שְׁלִישִׁי, אֵילָא
 אִפְּלוּ חוֹלִין שֶׁנֶּעְשׂוּ עַל מִדְרַת תְּרֻמָּה נְמוּ אִתְּ בְּהוּ
 שְׁלִישִׁי. מֵאֵן חֲבָרַיָא? רַבָּה בְּרַי בַּר תַּנְה הָיָא, דְּאִמְר
 רַבָּה בְּרַי בַּר תַּנְה אִמְר רַבִּי יוֹחָנָן: מֵאִי אֲהָרִי רַבִּי
 אֲלֵיעֲזָר וְרַבִּי הוֹשֵׁעַ לְהַרְדֵּי? אִמְר לֹא רַבִּי אֲלֵיעֲזָר
 לְרַבִּי הוֹשֵׁעַ: מְצִינֵי אוֹכֵל חֶמְדָּר מִן הָאוֹכֵל, דְּאֵילוּ
 נִבְלַת עוֹף מְרוּר בְּחַיִּין לֹא מְטַמְּא, וְאֵילוּ אוֹכֵלָה
 מְטַמְּא בְּגָדִים אֲבִיב הַבְּלִיעָה, וְאֵנָּה הָיָא לֹא נֶעְשְׂהָ
 אוֹכֵל פְּמֵאכְלָ? – וְרַבִּי הוֹשֵׁעַ: מְנַבְּלַת עוֹף מְרוּר לֹא
 גְּמָרִין, דְּהִידוּשׁ הוּא. אֵילָא מְצִינֵי שֶׁהַמְּאִכֵּל חֶמְדָּר מִן
 הָאוֹכֵל, דְּאֵילוּ מְאִכֵּל – בְּכַבְּרִיָּה, וְאוֹכֵל – עַד דְּאֵכִיל
 מְצִינֵי פֶרֶם, וְאֵנָּה הָיָא נֶעְשְׂהָ אוֹכֵל פְּמֵאכְלָ? – וְרַבִּי
 אֲלֵיעֲזָר: מוֹטָאָה מְשִׁיעוּיָא לֹא גְּמָרִין. וְעוֹד, לְדַבְּרֵךְ
 שְׂאֵתָה אוֹמְרֵי עַל רֵאשׁוֹן שְׁנֵי – יֶפֶה אֲתָה אִשְׁתֵּי, שְׁנֵי
 שְׁנֵי לְמָה? אִמְר לֹא: מְצִינֵי שֶׁשְׁנֵי עוֹשֵׂה שְׁנֵי עַל
 יְדֵי מִשְׁקוֹן. אִמְר לֹא: יְהֵא מִשְׁקוֹן נִמְי תַּחֲלָה הָיוּ,
 דַּתְנִין: כֹּל תְּפוֹסֵל בְּתַרְוִמָּה – מְטַמְּא מִשְׁקוֹן לְהוֹת
 תַּחֲלָה, חוּץ מְמַבְּוֹל יוֹם. וְעוֹד, שְׁלִישִׁי שְׁנֵי לְמָה? אִמְר
 לֹא: אֵף אֵנִי לֹא אִמְרִיתִי אֵילָא בְּתַרְוִמָּה, שְׁמִיִּתְרָה
 מוֹטָאָה

1 מאן חבריא רבה בר תנה – לא רוצה לומר רבי אלעזר דלעיל, דלא הוא קרי
 2 ליה 'חבריא', דרבו דזה. דכאמר בפרק במא קמא (יאב) 'בייש נחליך
 3 (בבא בתרא קכא), דאמר עילא אמר רבי אלעזר: הלכה גובין מן העבדים. אבל קשיא,
 4 אמאי לא קאמר עילא: רבתי אומר:י: טראה. דרבי אלעזר לא קאמר רישא יתיר, אלא:
 5 'יבא בחולין שנעשו על טהרת קדש שנתרם, אבל טהרות
 6 ותרומה דהוה דמיסי: 'ודלא רבי הושע'.
 7 ואוכל ע' דאביל חצי פרס – אף על גב
 8 דמפרש רבתי הם בדשמונה עשר דבר
 9 גזר על אדם האוכל בכרזה שיהא טמא, מכל
 10 מקום מיייתי ראיא מפסול גייה, שהיה מתחלה
 11 בחצי פרס.
 12 מוֹטָאָה מְשִׁיעוּיָא – אמרין – תימה
 13 דר' מציעי נבלת בהמה דמטמאה,
 14 ואוכלה טהור, אלטאנא מנבל חמור מן האוכל
 15 שני שלמה – אמר על גב דאיכא למיגזר
 16 דבדרי אוכלין אבילין טמאן שדי לפוי משקין
 17 דמעשה, מכל מקום אי לאו דאשכחן בעלמא
 18 שני דעבדי שני – לית לו למיגזר, דלא ליהו
 19 מילי דרבנן חובא אדאשילא.
 20 מְצִינֵי – שני עשה שני ודי משקין –
 21 ואם תאמר. ואמאי לא קאמר על
 22 ידי ספר, דאמרין בפרק קמא דשבא (דא)
 23 דהוי משמונה עשר סביר, וקאם איתא מנמת
 24 ספר נמי פוסלות תרומה כדאמר דתמו ויש
 25 לומר: ללא על לאיתוי אלא ממאכל עבדי
 26 מאכל אדרי שני, חומי דמאכל דעבדי אדם
 27 שני. ועוד, דהא דספר עבדי ידים טמא, וגם
 28 פוסלות את התרומה – לאו משום טומאה,
 29 אלא משום חומיא.
 30 מִשְׁקוֹן תַּחֲלָה נִמְי הוּוּ כְתוּב וכו' – לא
 31 בא לקדשות שבחמור עשה האדם
 32 ראשון, ולמה יש לו ליהות ראשון כל
 33 רצה לומר, דהא דעבדי שני – היינו חזקא
 34 על ידי משקין שחן תחלה, ולא בריטון מה
 35 שכתוב בספרים: אמר ליה רבי הושע שאני
 36 משקין דלעילין לקבל טומאה, ומכל מקום
 37 לא תיריך כלום. אף אני לא אמרתי כי
 38 – שני פרשמיכי בן מתבא דייק דחבריא
 39 סביר

39 האוכל אוכל ממאכל – דהא אוכל ראשון לא ית ראשון. – שאין לו טומאה בגללו, וכשיהיה בריב הטהרים יבית הטומאה אדם עד שהיא מטמא בגויה,
 40 וכל שאר טומאות מטמאות בגללו, ויבית טומאת בית הטהרים. הלכך, גזרת הכותב היא ואין למדון הדמיה. רבתי אלעזר חבר ליהוסי. אֵילָא מְצִינֵי שֶׁהוּא מְטַמְּא חֶמְדָּר מִן
 41 הָאוֹכֵל – דאילו המאכל קיבל טומאה בכרזה אוכלין טמאין שנעשו בו. וְאִדַּם הָאוֹכֵל – אוכלין טמאין, אינו טמא אלא אם כן אבל חצי פרס. כדתנן בעירובין (פבב),
 42 חצי חצה לפסול את הגוייה. וכן שתי ביצים. מוֹטָאָה מְשִׁיעוּיָא לֹא גְמָרִין – דשיעורין מילתא באנפי נפשיה היא, ולא וישעור חומרא וקולא. אלא אוכל במבטת בכרזה
 43 כל שיער בו הכותב: 'מכל האוכל אשר יאכל' ויקרא ואי (פאא) אוכל האוכל ביה אחת, וישעור חכמים. אף אית בהלכה מחוקק יתיר
 44 מביצה תרנגולה. ופסול גוייה בחצי פרס – יבית חוקן רבנן. ועוד לרביה'ן – שאתה לומד מוטאה האוכל עלתה מחור מן האוכל, מה שאתה אומר: האוכל
 45 אוכל ראשון נעשה שני – יפה אתה אומר, אלא שני שלמה? אִמְר לֹא מְצִינֵי – שאוכל שני עושה את חברו שני. על ידי משקין – אם נעם אוכל שני באוכל שהמשקה
 46 טופח עליו – נעשו משקין תחלה, כדאמרינן אויל: כל הפסול את התרומה – טמא משקין תחלה, חוץ המשקה ועשה האוכל שני. וכיון דאשכחן על ידי משקה
 47 דשני עושה שני בשום חומר, כדאמרינן גבי אדם האוכל למדוי כותיה, דאכילה חמרא מנענן. ואִמְר לֹא – רבי אלעזר, אֵילָא מְצִינֵי, תחלה נמי בעית מלימדיה
 48 להאי עושה שני הכיבי דמשקה נעשה ראשון. ורבי הושע לא יליף מן המשקה. דהתם חומרי דמשקין הוא שעלולין לקבל טומאה, אבל מן האוכל ליקף. חוין מן הסבול יום
 49 דאֵילְקַשְׁטָא מוֹטָאָה מיניה. ואף על גב דפסיל תרומה, לא עבדי משקה ראשון. אֵף אֵנִי לֹא אִמְרִיתִי – האוכל אוכל שלישי נעשה שני. אֵילָא – באוכל על תרומה,
 50 כלומר, בחולין שנעשו על טהרת תרומה, וכדאמר רבי הושע בהדיא לעיל (לגב). וכיון דעל טהרת תרומה נעשו, עבדי לואכלן שני. פַּנְנֵי שְׁמַהֲרִיתָה עַל תְּרֻמָּה מוֹטָאָה
 51 הוּא אֵצֶל הַקֶּדֶשׁ – כדאמרינן ג' בחומי' בקדש' (תנ"גה יחב). בגויה אוכלי תרומה מדרס לקדש. אלמא, אין שמירת תרומה חשיבא שמירה אצל הקדש. דהא מדרסות לגבי
 52 תרומה מטמאין ואפילו בחולין, דהא טומאה דאורייתא היא, והאוכל תרומה נשמר הוא מן המדרס, ואפילו הכי לגבי קדש לא חשיבא שמירה, דהיישגין שמא ישהה עליון
 53 אשתו דהו. רבי שליש דתרומה, לגבי קדש שספקין ליה בשני. הלכך האוכל שני לקדש. מְצִינֵי שני עושה שני על ידי משקין. מְקַבְּל עוֹשֵׂה בַר בַּר בַּר וְנַח אַתְוֵיהּ
 54 רבי אלעזר. רבי הושע: שלישי שני למה? ואמה אף אני לא אמרתי, כי שמוע מילה דא דקתני בחמתיה דרבי הושע 'על חולין שנעשו על טהרת תרומה': דלגב. לגב
 55 – דכתי קאמר: באלו חולין שי שלישי – נבנעשו על טהרת תרומה, ועלה קאמר: אף אני לא אמרתי – דדוקא קאמר, ולא רבואתי. דאי טעמא יודע למלתייה. ואמר: באינו
 56 חולין לא נעשה שני לקדש – בחולין שנעשו על טהרת תרומה, ומשום וטהרה טומאה היא אצל הקדש, ועלעום שלישי בחולין שנעשו על טהרת הקדש איכא. מאי
 57 קא מוּחַיב ליה רבי אלעזר: שלישי שני למה? הא אשמעינן רבי הושע טעמיה ועולא לעיל, רבי הושע בחולין שנעשו על טהרת הקדש נמי אית ליה שלישי,
 58 סבר דא דקתני במילה דרבי הושע 'לגבי קדש שנעשו על טהרת תרומה' – טעמא הוה יודיב למלתייה. דבחוילן טהרות תרומה הוא דאמרין נעשה שני על קדש,
 59 משום דטהרתה טומאה היא אצל הקדש, אבל לא בחולין דטהרת הקדש. ועלעום אשמעינן דיש שלישי בנעשין על טהרת תרומה, וכל שכן בנעשין על טהרת הקדש.
 60 והאי 'מומדיר ליה' לא שבעי ליה, דאינו לא בשמעה ולא בבירייתא מה שהשיבו לו הוה, אלא רבה בר בר תנה שמיע ליה מריבה. אי נמי, סבירא ליה לעולא דהאי 'אף
 61 אני לא אמרתי' – לא הוה דברים מוטמא, דלרבי הושע בירייתיה קאמר דנעשה גופו שני לקדש. וטעמא, משום דטהרת שניהם, בין נעשין על טהרת תרומה ובין בנעשין
 62 על טהרת הקדש. מוֹטָאָה הוּא אֵצֶל הַקֶּדֶשׁ. והאי דקתני לעיל: בחולין שנעשו על טהרת תרומה, ורבואת אשמעינן, דאפילו הכי באינו חשיב

סביר דאין שליש בחולין שנעשו על טהרת קדש, דהאי יא"ף אני לא אמרת' היינו האי דקנינו בבירייתא בסוף מילתיה דרבי יודוש: בחולין שנעשו על טהרת תרומה, אבל בתולה לא פירש רבי יודוש עד ששאלו רבי אלעזר. ואם איחא הדולין שנעשו על טהרת קדש שוין בחו שליש. היה לו לפרש ולא מירר בהו, בדי שלא יב' לטעמה ולומר דאיירי בכל דהו שיש בו שליש. אלא דאין אן

בו שליש, ולכן לא הוצרך לפרש דאיירי בתרומה. ואף על גב דאיכא קדש בעצמו שיש בו שליש, סתמא דמלתא לאו בדידה איירי, דאין דרך לאכול קדש שנעשה מאי אדם בדולין מנמו. **אמוראי** ניהו דאוליבא דרבי יוחנן - לא רצה לפרש: האי דידהא דא דרביה. בתסמנא דהא דקאמר לעילא מאי אהדרו רבי אלעזר רבי יודוש אהדרו - לא מסברא אמר - כן, דאן היה דהרב תלמי בסברא, אלא בקבלה היתה בידו.

והשלש נאכל בניו הדמע - בלשון שני פירש בקונטרס, ונראה לו עיקר. דאיירי בחולין גירי, ומטמא ופוסל אפילו - היינו בתרומה. השלש נאכל - אמר לו רבי נחיה הדמע, ונגע בשני לטומאה דהיה היה שליש - מותר לאכול, אבל נגע בשני קודם שיערו בו תרומה - לא צריכא לאשמעינן דאבתינו בכל חולין גירי וליהו בחו שליש. ודייק על כרחי, כיון תודי הדמע הוא - על טהרת תרומה בעי מביכילה, והיו חולין שנעשו על טהרת תרומה. ואי אמרת שליש ידדה פסול לעופיה לתרומה, ספינן לתאי לטומאה ורשיתן לאו הלא נפסל גופו על ידי כן, ואסור לטמא גופו יעד והיו יכול להקשות האיך אוכל תרומה, דקנינו נאכל בניו הדמע ומשע: הנה לנידו הדמע וליכא בית בו, הלכך לא בעי לאבלינהו בטוהרת תרומה. דהוה לו חולין גירי, וקשיא לפרש, והוה דהיה לו לפרש: מטמא ופוסל את התרומה, כיון דמיירי בחולין ועד. ומעיקרא יסלקא דעתיה דאיכא בית בביי אבילה פרי, בלאו מילתיה דעולא חיקשי ליה: היאך נאכליך הוא תרומה טמאה קאבילי ומפרש רבינו בעי בחולין גירי איירי, כדפירש בקונטרס. ו'מטמא' דקאמר - היינו פוסל. והשני פסול ואינו מטמא - כלומר ואינו פוסל, ולא עשה שליש בחולין גירי. והוה חולין שנעשו על טהרת תרומה, והוה חולין בקונטרסו משע: דליהו בחו כו', ואין צריך לשומרו על טהרת תרומה, והוה חולין קרי ליה שליש אלא משום דהוה מנע שני, ואי משום שאם היה רעוהו לתת בתו הבלין של תרומה רביעה עד שיהא בית בביי אבילה פרי ילמדו לשמור על טהרת תרומה. ונראה דהוה לפרש בפירוש קנא, דאיירי בחולין שנעשו על טהרת תרומה. ומטמא ופוסל - את החולין שנעשו על טהרת תרומה דאיירי בהו, דיש בהו שליש. ושלישי שבין פסול ונאכל בניו אייביל, ויכול לטמא הנהו. על טהרת תרומה. היכי ספינן ליה מידי דנפסולי ליה לעופיה, והדר אביל תרומה: כדפירש בקונטרס בפירוש קנא. ומשני: גביהו בית בו, ולא חיישנן אי אביל ליה בפסול הנהו. אף על גב דפירש שיעור אסור מן התורה, הבא דפסול הנהו דרבנן - לא התמירו. ומה הקושה, ומכל מקום היכי שרי לפסול גופי איה אמר בפרק קמא דיומא (טו.א): 'לא מטמא בהם ונתנום בהם' - ממאן לטמאת הנהו מן התורה נראה, והמתנה לא ילפינן נפוח, שרדי אפילו בתוים אמרין בפרק קמא דראש השנה (טו.א) דמותרים ליגע בשרץ נבלה. ולא דרשין מהוהו קרא אלא דאם אבל אובלין טמאין - דנפסל גופו מלאכול תרומה וטוהרת. וכן בפרק 'אמרו לו' (ברכות ז.א) אמר: הריחא לא מעוברת לאכול פחות מכשיעור אובלין טמאין מפני הסכנה, דמשע: דוקא פחות מכשיעור, מפני הסכנה דוקא - היינו נמי כשבאה לאכול בתר דבי תרומה וטוהרת. ובפרק שני דתרוהת, הנה הוה דרבאי, קני: הראשון הוה שבתרומה טמאין ומטמאין, ושלישי בתרומה פוסל לא מטמא. והרביעי בתרומה פוסל לא מטמא. והוא בבא איירי בתרומה שנעשו על טהרת קדש. והפסול וטומאה דקנינו הוא בתרומה עצמה, הרביעי שלה יכול לערב בתבשיל של קדש גמור. והדר קני: הראשון והשני ושלישי שבקדש טמאין ומטמאין, רביעי פוסל ולא מטמא, ושלישי נאכל בניו הקדש - האי בבא איירי בקדש גמור שנעשה על טהרת חטאת ועל טהרת פרה אדומה. כדאמר בגידי אובלי קדש מדרס לטמא, ואמר נמי במסכת הגנה (י.ד.ב) יזק חסיד שבבונהו הוה מסתתרו מדרס לחטאת. לכן קאמר דאף הרביעי פוסל. ובמישעי עצמו יכול לערב בו מנאכל קדש שהוא קדש גמור. אבל תרומה לחודה לא עלה על טהרת קדש - אף בה רביעי, דהוה מותר לחודה דלא לטוהרת חטאת - אלא בו זמני, כדאמר בסוף פרק קמא דפסחים (ט.א) דלא לשמשני שוין וליתינו רביעי בתרומה ומשעי בקדש. ואין לתמוה על התרומה ועל הקדש, איך נאכלין כיון דטמאין הם. דמאחר דבתרומה עצמה אין בה רביעי ולא בקדש זמשי, ליכא אשויא. ולפירושי רבינו הם איירי בבא דתרומה בתרומה גיריא. וקורא ליה רביעי לפי שרצה לערב בניו הקדש, ושרודה מזהו רביעי. ובבא קדש איירי בקדש גיריא. ומישי נאכל בניו הקדש לפרש שיש לאכול בניו קדש תשעמי מותרת חטאת. ורמטמא דהוה פוסל, כדפירש בבא דרשא. **הנה** לנידו הדמע וליכא בית בביי אבילה פרי - לא כשבשיל שיהא סתם דין כן, דבפרק 'אלו שורין' (פסחים מו.א) משמע דאיכא בסתמא בית בביי אבילה פרי. נגי מקשה של חולין ושום ושמן של תרומה. דקאמר התם ובפרק שלשה מינין (נידר לו.א) הואיל ודן לוקה עליו בבית בביי אבילה פרי. אלא דבעי למישר דהבא איירי בבאי ונזנא דליכא בית בביי אבילה פרי.

על טהרת הקדש לא - כלומר, ליהו בחו שליש. **אמריביא קאמר** - כלומר, אפילו בחו איכא שליש. **והא אני לא אמרתי קאמר** - ורבה בר בר תנה אמרה לוך אהדרתה רבי אלעזר רבי יודוש משמיה דרבי יוחנן. וקשיא דרבי יוחנן ארורי יוחנן **אמוראי** נימו - רבה בר בר תנה רבי אסי. דליה לרבי אסי האי יא"ף אני לא אמרת', אלא בתרומהו איית ליה לרבי יודוש דנעשה גופו שני קדש בחולין שנעשו על כו' - כדפירשית, בדשלישי של חולין אלו קאמר: האי שליש לתרומה הוה, ובין דשלישי הוא - פסול מיקרי. ונדו דמצו למינגע בתרומה, מיכל מידא לא מצו אביל. לא שני הוה ולא שליש הוה - יא"ף אני לא אמרת', אלא דהא קאמר רבי יודוש המאכל חמור מן האוכל, וכן מן השני או שליש ולענין קדש. קא משמע לן - דשלישי מידא הוה. וכי נלגינהו הוא דקאמר, בגון האוכל אובל ראשון, דאי הוה משותף ליה ראשון - הוה מגעו שני. אבל האוכל אובל שליש, דכי עבדת ליה שליש שני בגיניה, לענין אבילה מדי דאסור. ומדוקא ודיקון מלתייה דאמר: אי שני לתרומה אביל שליש הוה. הראשון שבוהולין טמא ומטמא - תרומה, דעביד ליה שני לפסול את השלישי. והשני - שבוהולין. פוסל - את התרומה. ואינו נפסול. דשלישי תרומה לא עביד רביעי. הפסול שליש תרומה לא מיקרי טמא אלא פסול. והשלישי - של חולין. נאכל בניו הדמע - בתבשיל שתרומה מעורבת בו. כגון שליש הוה, אם מקשה של חולין הוא - מותר לתת לתוכו הבלין של תרומה ושום ושמן דתרומה לאוכלו. ומדקתני בו שליש - שמוע מינה

מומנאה היא אצל הקדש. אמר רבי יורא אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן אמר רבי ינאי: האוכל שליש של חולין שנעשו על טהרת הקדש - נעשה גופו שני קדש. איתיביה רבי יורא לרבי אסי: שליש - שני קדש ואין שני לתרומה, בחולין שנעשו על טהרת תרומה; על טהרת תרומה אין, על טהרת הקדש לא! אמר ליה: לא מפינאי קאמר. והא יא"ף אני לא אמרתי אלא פירושה קאמר! - אמוראי ניהו, ואוליבא דרבי יוחנן. אמר עולא: האוכל שליש של חולין שנעשו על טהרת תרומה - נפסל גופו מלאכול בתרומה. מאי קא משמע לן? תנינא: שליש - שני קדש ואין שני לתרומה, בחולין שנעשו על טהרת תרומה; שני הוא דלא הוה, הא שליש הוה! - אי מהתייה, הוה אימנאי: לא שני הוה ולא שליש הוה, ואיירי דאמר שני בקדש - אמר נמי אין שני בתרומה, קא משמע לן. איתיביה רב תנמנא לעולא: הראשון שבוהולין - טמא ומטמא, והשני - פוסל ואינו מטמא, והשלישי - נאכל בניו הדמע ואי אמרת נפסול גופו מלאכול בתרומה, ספינן ליה מידי דנפסולי ליה לגופיה? אמר ליה: הנה לנידו הדמע, דליכא

בחולין שנעשו על טהרת תרומה קאמר, וקנינו נאכל בניו הדמע. **ואי אמר נפסל גופו מלאכול בתרומה ספינן** - להאי כון מידי דפסיל לגופו, והדר אביל בחדיה תרומה, כגון תנן תבלין? הנה לנידו הדמע - ולא איכפת לן אי אביל תבלי תרומה בפסול הנהו.

דליכא

בפירוש משע: דליהו בחו כו', ואין צריך לשומרו על טהרת תרומה, והוה חולין קרי ליה שליש אלא משום דהוה מנע שני, ואי משום שאם היה רעוהו לתת בתו הבלין של תרומה רביעה עד שיהא בית בביי אבילה פרי ילמדו לשמור על טהרת תרומה. ונראה דהוה לפרש בפירוש קנא, דאיירי בחולין שנעשו על טהרת תרומה. ומטמא ופוסל - את החולין שנעשו על טהרת תרומה דאיירי בהו, דיש בהו שליש. ושלישי שבין פסול ונאכל בניו אייביל, ויכול לטמא הנהו. על טהרת תרומה. היכי ספינן ליה מידי דנפסולי ליה לעופיה, והדר אביל תרומה: כדפירש בקונטרס בפירוש קנא. ומשני: גביהו בית בו, ולא חיישנן אי אביל ליה בפסול הנהו. אף על גב דפירש שיעור אסור מן התורה, הבא דפסול הנהו דרבנן - לא התמירו. ומה הקושה, ומכל מקום היכי שרי לפסול גופי איה אמר בפרק קמא דיומא (טו.א): 'לא מטמא בהם ונתנום בהם' - ממאן לטמאת הנהו מן התורה נראה, והמתנה לא ילפינן נפוח, שרדי אפילו בתוים אמרין בפרק קמא דראש השנה (טו.א) דמותרים ליגע בשרץ נבלה. ולא דרשין מהוהו קרא אלא דאם אבל אובלין טמאין - דנפסל גופו מלאכול תרומה וטוהרת. וכן בפרק 'אמרו לו' (ברכות ז.א) אמר: הריחא לא מעוברת לאכול פחות מכשיעור אובלין טמאין מפני הסכנה, דמשע: דוקא פחות מכשיעור, מפני הסכנה דוקא - היינו נמי כשבאה לאכול בתר דבי תרומה וטוהרת. ובפרק שני דתרוהת, הנה הוה דרבאי, קני: הראשון הוה שבתרומה טמאין ומטמאין, ושלישי בתרומה פוסל לא מטמא. והרביעי בתרומה פוסל לא מטמא. והוא בבא איירי בתרומה שנעשו על טהרת קדש. והפסול וטומאה דקנינו הוא בתרומה עצמה, הרביעי שלה יכול לערב בתבשיל של קדש גמור. והדר קני: הראשון והשני ושלישי שבקדש טמאין ומטמאין, רביעי פוסל ולא מטמא, ושלישי נאכל בניו הקדש - האי בבא איירי בקדש גמור שנעשה על טהרת חטאת ועל טהרת פרה אדומה. כדאמר בגידי אובלי קדש מדרס לטמא, ואמר נמי במסכת הגנה (י.ד.ב) יזק חסיד שבבונהו הוה מסתתרו מדרס לחטאת. לכן קאמר דאף הרביעי פוסל. ובמישעי עצמו יכול לערב בו מנאכל קדש שהוא קדש גמור. אבל תרומה לחודה לא עלה על טהרת קדש - אף בה רביעי, דהוה מותר לחודה דלא לטוהרת חטאת - אלא בו זמני, כדאמר בסוף פרק קמא דפסחים (ט.א) דלא לשמשני שוין וליתינו רביעי בתרומה ומשעי בקדש. ואין לתמוה על התרומה ועל הקדש, איך נאכלין כיון דטמאין הם. דמאחר דבתרומה עצמה אין בה רביעי ולא בקדש זמשי, ליכא אשויא. ולפירושי רבינו הם איירי בבא דתרומה בתרומה גיריא. וקורא ליה רביעי לפי שרצה לערב בניו הקדש, ושרודה מזהו רביעי. ובבא קדש איירי בקדש גיריא. ומישי נאכל בניו הקדש לפרש שיש לאכול בניו קדש תשעמי מותרת חטאת. ורמטמא דהוה פוסל, כדפירש בבא דרשא. **הנה** לנידו הדמע וליכא בית בביי אבילה פרי - לא כשבשיל שיהא סתם דין כן, דבפרק 'אלו שורין' (פסחים מו.א) משמע דאיכא בסתמא בית בביי אבילה פרי. נגי מקשה של חולין ושום ושמן של תרומה. דקאמר התם ובפרק שלשה מינין (נידר לו.א) הואיל ודן לוקה עליו בבית בביי אבילה פרי. אלא דבעי למישר דהבא איירי בבאי ונזנא דליכא בית בביי אבילה פרי.

תוספות

1 **אבל** תרומה בגניעה נמי אסור - אף על גב דאין עושה רביעי, והה אמנא דאסור לגינע,
 2 דגורגין שלא בא לאכול. **האובל** שליש של חולין שנעשה על טהרת הקדש
 3 טהור לאכול בקדש - כמו שאני עושה רביעי. והא דנקט אוכל ולא נקט מגע, שאני
 4 עושה רביעי אם נגע בקדש - ורבותא נקט, והדואכל חומר מונע. והא אוכל את שליש

5 דהוה בטהרה בו שיעור אבילה לטמא
 6 בגדים, ואותה אבילה נשתערה בחצי ככר
 7 של עירוב, והיא ארבע ביצים. ונבידו הימע
 8 תבלי תרומה מעטין, וכי אביל מן המקפה
 9 פס - או אכל מן התבלין כות עד דאכל
 10 מן המקפה טפי מאבילת פס. ובטפי לא
 11 מצרפה. כות, ואין כאן אבילת תרומה
 12 בטמאה. אבל ראשון שעני אין נבלי בידו
 13 הדמע. ואפילו בחולין מדני עני. ועוד, דשני
 14 פסיל ליה לתרומה דפתיבא בתה. כך
 15 שמעתי. וקשיא לי: מכל מקום, היכי ספינ
 16 ליה מדי דפסיל לגופיה לתרומה? ודב
 17 מודה הוא למפלסול את גופה, דאמרין בפרק
 18 שמיני דימא (פ.ב.) "אל תמנאו בהם
 19 ונתמנתם בס' - מכאן דאמרת גייה
 20 דאורייתא: אפילו אכלו דטמא דרבנן -
 21 איסורא מיזא מיזא איכא ועוד. לישא דהלכות
 22 דפרקי: "ספינ ליה מדי דפסיל ליה לגופיה",
 23 שמינע דלאו מתבלי תרומה פריך. אלא
 24 מרספינ ליה שליש של חולין ונראה לי,
 25 דבחולין גיריזא קאי רישא דמתניתין.
 26 הראשון שבחולין כות. והשלישי נאכל,
 27 אפילו הוא ניד דהבדק ונגע בשני לטמאה.
 28 והוה ליה שליש - מותר לאוכלו. והא
 29 רבא, כיון גודי דתורה הוא - על כרחך
 30 שנעשה על טהרת תרומה בני למיליה,
 31 והוה ליה חולין שנעשה על טהרת תרומה. ואי אמרת שליש ידחה פסיל גופא
 32 לתרומה. ספינ ליה להאי כון מדי דפסיל לגופיה, והאי למילכ תרומה אבהית?
 33 תצ לנודי הדמע דליבא כות בכדי אבילת פס. הלכך לאו חולין שנעשה על
 34 טהרת תרומה הוא, דאמאי קרית ליה בטרת תרומה - משום תבלין דפתיב בתה,
 35 דגהו לית בהו כות תרומה בכדי אבילת פס דמקפה. הלכך לא בני למילכיהו
 36 בטרת תרומה, והוה ליה חולין גרידי. **אסור לאכול** - בטהרה. **ומותר ליעג** -
 37 ודיחי נמי בדעולא. אלא ועולא איירי בשליש דתרומה שנעשה על טהרת תרומה,
 38 רבי (וחתן) וינתן) איירי בשליש דתרומה עצמה. **הני מילי** - דאמרין: נפסל
 39 מלאכול, דשמענ: אבל מותר ליעג - היבא דשליש שאכל הוה חולין, אבל
 40 תרומה לא, ואי מדרבי כו'. אלא אכל בקדש - אלא אם כן היה שיה של קדש
 41 מקדש. והיא שליש עבד בקדש - מעלה היא דרבנן, דאן בני מעלות
 42 ד'חומר בקדש' קתני להו (נגיגה כ.ב.) בחמש מעלות אחרונות, דאמרין התם (שם
 43 א.ב.) לית להו דרבנן דאמרת דאורייתא, וכי וקתני נטו - כפישים דקדש
 44 מאכל. ודאף על גב דמיתין להו, וכל חומר ממוחן כפישים - לאו
 45 קל חומר דאורייתא הוא. דהא משליש דתרומה הוא דמיתין, והיא נופא לא
 46 כתבא בהדיא וסבכתא בעלמא הוא. תוע, דהא בני מעלות גניא, וקל חומר
 47 דכותיה אומרינן אבסכתא טוטה פסל "כספ" (כתב.) דאמרין קל חומר מנוכל
 48 דהא מתנת טבול יום דעבד רביעי בקדש, והא נופא לא כתבא בתנא, ולא קל
 49 חומר אתי. **קדש מקדש** - קדש גמור שקדש גופו, כגון בשר קדשות חלות
 50 התודה ששטח חובו עליהם, ומנחת שקדשו בכלי, אבל שליש של קדש
 51 המקדש בקדשות פה - לא, והכי מפרש בבירייתא דמסכת טהרות בפרק קמא.
 52 ובין קל עבדית רביע - לא, פסיל לגברא. וקא טקא דגברא, ולכו שכן חולין
 53 שנעשה על טהרת תרומה. **והא לאו קדש מקדש הוא** - וקפסיל ליה לגברא,
 54 ואפילו בני נמי עבד ליהו **טומאה היא אצל הקדש** - ושליש ידחה מספקין
 55 ליה בשני לגבי קדש, ומושם הוא פסיל לגברא. **מדרס לפישים** - דרין קל אצל
 56 פרושין במדרס הוב דטמא אדם, והני נמי טמנו לודו מדרבנן. **פיושין** - אוכלי
 57 חולין טהרה.

1 **דליבא כות בכדי אבילת פס** - דחובו אוכל תרומה בטומאה הגוף לא הוי
 2 אלא בכותו. ואין שום אבילה כשעור מצטרפת. כן כות דכל איסורין ובין
 3 ככותב ליום הכפרים, אם שהה מתחלת אבילת השיעור ועד סופה יוחר מנדי
 4 אבילת פס. כפיך נגחה תורה שיעור שליית אבילה בבת המונע, שהקפידה
 5 תורה בטהרה בו שיעור אבילה לטמא

6 **דליבא כות בכדי אבילת פס.** **אמר רבי יוחנן אמר**
 7 **רבי: האוכל שליש של תרומה עצמה - אסור לאכול**
 8 **ומותר ליעג, ואימתיך דיעולא ואימתיך דרבי יוחנן;**
 9 **דאי מדיעולא, תהו אמנא: הני מילי בחולין שנעשו**
 10 **על טהרת תרומה, אבל תרומה - בגניעה נמי אסור,**
 11 **אימתיך דרבי יוחנן; ואי מדרבי יוחנן, תהו אמנא;**
 12 **הני מילי תרומה, אבל חולין - באבילה נמי שרי,**
 13 **צריכי, ותיב רב יצחק בר שמואל בר מרמא קמיה**
 14 **דרבנן, ויתבי וקאמרי: האוכל שליש של חולין שנעשה**
 15 **על טהרת הקדש - טהור לאכול בקדש,**
 16 **שאין יד דבר שעושה רביעי בקדש אלא קדש**
 17 **מקדש בלבד. מתיב רמי בר המא: שליש -**
 18 **שני לקדש ואין שני לתרומה, בחולין שנעשו על**
 19 **טהרת תרומה; אמאי? הא לאו קדש מקדש**
 20 **הוא! אמר ליה: תנח לתרומה, ששחררתה טומאה**
 21 **היא אצל הקדש. וקמא תימרא? דתנן: בכדי**
 22 **עם הארץ מדרס לפיושין, בגי פרושין מדרס**
 23 **לאוכלי תרומה, בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש,**
 24 **אמר רבא: מדרסות קאמרת? שאני מדרסות,**
 25 **שמא**

26 דקתני: שליש שבתרומה פוסל, ופישתיו לעיל דאידיד בגעשה על טהרת הקדש; וש
 27 לומר, דמסקין: תנאי היא.
 28 **אין** לך רבי כו אלא קדש מבושם מלכד - כמו שפירש בקנטוס דרביעי דקא מעלה
 29 דרבנן היא. ומקניתי לה בחמש מעלות אחרונות בחומר בקדש, דאמר התם לית ליה
 30 דררא דטומאה דאורייתא - אין נראה, דהא חשיב נמי בחמש מעלות אחרונות כלי
 31 מעטפה חמי שבחבולו לקדש, וינחין דהוה אורייתא. לרבי יוחנן דקתן פריק קמא פסחוס
 32 (ש.ש.) ואפילו רבי יציי בר אבא דפליגי עליה, ושלש חולין דרבנן הוא - אאי ארז
 33 מוקף ליה כרבי עקיבא, ורבי עקיבא בירא ליה שליש בחולין דאורייתא. ואם כרביעי
 34 בקדש נמי דאורייתא, קרי נאן 'וחבשה אשר יגע בכל טמא לא אכל', והא דקרי לרביעי
 35 שפירש בפרק 'כל שעה' (כ.ד.) מעלה בעלמא - לאו משום דהוי מדרבנן, דהא הביא
 36 בפתור אבילת קדש ליה נמי התם מעלה, אף על גב דהוי דאורייתא. כדרשין
 37 ב'הערלי' (יבמות ע.ד.), וקאמר נמי התם ד'הבשר' לרבות עצים ולבנה הוי מעלה,
 38 ולקמן (חולין י.א.) מוכח מניה דרובת הקדש דמבשרת דאורייתא. והא דאמר בריק
 39 (כ'ל הפסולת) (א.א.) מוכח (לד') בית שמאי, ובדס להא, גבי 'הבשר' לרבות עצים ולבנה
 40 לפסולת בעלמא - לאו מפואל בעלמא דרבנן, אלא למינר דלאו למקולח דאי אכל'
 41 דרבה ליה, והא ליפסל מהקדבה קאמר. דמקט טומאה, ולעולם מפואל דאורייתא. והא
 42 דאמר בפרק 'יבמות בעלמא' (נגיגה כ.א.) דמקט אחרונות ליה דררא דטומאה
 43 דאורייתא, ורבי נחמאל לאו גרס 'ואפילו נטסין דאורייתא' - כלי פרושה,
 44 דכהאי גונא בחולין ליבא דררא דטומאה דאורייתא, דרוחוק הוא מטומאה, ומה שמדקק
 45 בקנטוס פסחוס, ולא משבח רביעי בקדש למאן דאמר טומאת משקה לטמא אחרים
 46 לאו דאורייתא, ואין אוכל טמנא אוכל, דהאק יוכל לבא לדיד רביעי? שרף כלי, ובלי
 47 אוכל, אוכל משקה - דרין אין כאן אלא שלשה. ואין קאן קשיא. ומבשרת ליה שפיר על
 48 ידי עצים ולבנה. ואף על גב דריש לקיש מיבע ליה לקמן אי מדני חובת הקדש למינע
 49 רבא הראשון ועני, והוא אמרור דאמר פסחוס דאין אוכל טמנא אוכל בר דמנין בו
 50 אשון ושני, וריש לקיש כמ ראוכל טמנא אוכל. **בחולין שנעשה על טהרת תרומה**
 51 **ואמאי הוה לאו קדש מקדש הוא** - נראה לי, דהאי מקשה בר טעמא הוא הדואכל
 52 שליש שני הוי; משום דכיון דלא נודי לישורו מליטמא ליעג בשני - איבא טלפוקי נמי
 53 דלמא נגע בראשון, וסבר כעולא, דבעשה על טהרת הקדש נמי שליש שני מדיא טעמא,
 54 ולית ליה דריתחה של תרומה טומאה היא אצל קדש, אלא שמירת תרומה חשיבא לשמירה אצל קדש. רבי יצחק משני; וקאק בעלישע געשה על טהרת תרומה היו אוכלו שני,
 55 דטרותה טומאה היא אצל הקדש, אבל שליש געשה על טהרת הקדש - הוי אוכלו טהור לאכול בקדש, כמו שאנו עושה רביעי. ולדידה תרומה טהורה נמי מטמאה קדש. ולחבי
 56 קאמר: 'מנא תימרא', דמנאי דרשילי שני אין להזכיר לפי סבת המקשה. ומייתי מבגדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדש, ואין נראה לו לחלק בין מדרסות לפירי. ורבא מדי שני
 57 לחלק, ולא חיישין בפרי נגע במדרס. נראה לי.

שמא
 58
 59
 60
 61
 62

שמא תשב עליון מדרס מדרס לפרשין צריך נמי היא טעמא, דעם הארץ אינו עומד מדרס ולא מטמא בהיטס. כדכתיב בהדיא במסכת טהרות בפרק שביעי (משנה א) הגביש שנכנסו לבית - אינו טמא אלא מקום רגלי הגביש. ומה דם שמתאבא אובלין ומקצין וכלי חרס פתוחים. אבל לא המטבחות והמשכות וכלי חרס המוקצין בנידן פתיל, ואינו עומד עליו ולא אטעא

— וכל טמא. משמע בהדיא דעם הארץ אינו עשה משכב ומשב ואינו מטמא בהיטס. (וב'הנתקף) ו'וב'הנתקף' (נטיס א.ס.) נמי פריך גבי מוקץ גמירי. וליתיש שמא תהיטשו אשתו נדה? משמע דהוא עצמו אין מטמא בהיטס. ורצין ליתן טעם. דמאי שנוא לרעין צניזרא שלו עשאוהו כעם. משמיעוהו מטמא, כדבמשמע בפרק 'בנות כותים' (נדה לג.) בפרק 'מותר בקדושי' (תהינה נבא.) ולענין מדרס הידיט לא עשאוהו כעם. וטעמא שנוא ביה דרצין מותרות על הצניזרא אלא כן כן כן וצניזרא כולין לעמוד בהם. ובענינא שלו אפשר ליהודה. אבל חומרא יתירה כגון משכב ומשב בהיטס לא רצו הכימים להחמיר. ובפרק 'בנות כותים' (נדה לג.) ש'הארץ יתרה. ולא באן.

ואם אמר הפירשה יתחבד רביעית קדש נאמן דקדש שמעיה ביה ויהי עומד על ידי בריה. שאימא: רביעית שאני עתיד להפריש ידא קדש. **התמטא** תרומה לקדש - ואם אתמטא שאני כח ששומרה על טהרת קדש. וממה נפשך, כח התמטאית ליה אקדש - מהמזין נגזר אתרומתו ויש לומר, וסלקא דעתך: כיון דתרומת חרב נמי מטמא קדש. משום שדירתה טומאה אובלין קדש - ולא רבא להבא להמטא. לעם הארץ משום שלא ידע בזה במה לעצמו. אי נמי פריך. דהוה ליה למיחשב שמא נתן קדש בחבית אחר שנתן בה תרומה.

שחיטתא מותרת ולא דם - וטעמא. משום דמותרת בשבא באלילה. וכן פירש בגמטוס.

דם המת אינו מבישר - פירש בגמטוס: בממה שמתה מאליה. ובסמוך נמי גבי דם מנפתו אינו מבישר. פירש כמו קדש דם מת בהמה. וקשיא לרבינו תם. דאם כן הוה ליה למישר דם מיתיה. דם מנפתיה! ויהי. דגבי אדם נתן. במסכת מכשירין (פרק א משנה א) והכי איתא התם: אף מנפתיהן מכשירין, וזבו ורוקו שנתו ורעו ומימי רגליהו ורביעית דם חמת דם גתה כו', ובי שמעון מומר. דם חמת אינו מבישר. ועוד. דדם מנפתה של בהמה אפילו רבן דודו דלא מבישר. דאמר בפרק 'חבית' (שבת קמ"ג.) אפי' אם טמא חלב אשה שלא לרעין. שכן דם מנפתה טמא. יטמא חלב בהמה שלא לרעין. שדם מנפתה טהורא ומסתמא כרבנן אתי, דלא מסתבר לאוקומי כרבי שמעון ולא כרבנן. ועוד. דאי שייך דם חללים בבשרה. מאי שנוא בני אדם דאמר ר"ח לי קטלה כולה מה לי קטלה פלגא? דם מנפתו מבישר. שנוא בני בהמה דלא אמרינן? ועוד. דאמר ר' הירוש' (חולין ק"ב.) אתר שותין. ישראל בנאמנה וניו בטוהרה - עריכר מחשבה (בה) ודבשר בלמסקן אתר. אבמאי לא מבישר מינעם דם חללים? פירוה. שכן בגמטוס נמי דם מקיף דם חלל אלא על ידי גיסטרא ומצוא. כדבאמר בסוטה מ"ב. 'לחת אותה על חללי צוארי רשעים' ויחוקקל בא. ואין נראה, דלעד ליד בית השחיטה הוא יאקרי צואר כדמשמע בפרק קמא (חולין ט"ב). לכך נראה לרבינו תם. דכולה שמתא אתרי באדם ושייך ביה דם חללים. ולא בהבנות. **לשמעון** דם השחיטה וכל שכן דם המת - ואם אמר: ומאי לא שכיב?

שמא תשב עליון אשתו נדה, אבל בפירי לא אמרינן.
ורבי יצחק בפירי נמי אמר. מתיב רבי ירמיה מדיפתיה:
ומי אמרינן בפירי? והתנן: אם אמר "הפירשתי לחוקה רביעית קדש" - נאמן, ולא קא מטמא ליה תרומה לקדש? ואי אמרת: סותרתה טומאה היא אצל הקדש, תמטא תרומה לקדש! אמר ליה: טומאה בחבירין אקמרת? טומאה בחבירין שני, כגמגו דמיתין אקדש - מיתין נמי אתרומה. מתיב רב הונא פ' נהן: לשני שבוהולין מטמא מןקשה חולין ופוסל אובלין תרומה, והשלישי מטמא מןקשה קדש ופוסל אובלין קדש, בחולין שנגעשו על סותרת הקדש? - תנאי היא.

התנאי: חולין שנגעשו על סותרת קדש - הרי הן בחולין; רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: הרי הן כתרומה, למטא שנים ולפסול אתר. "רבי שמעון אומר: הוכיחו בשחיטה". אמר רב אסי, אומר הנה רבי שמעון: שחיטתו מכשרת, ולא דם. לימא מסייע ליה, רבי שמעון אומר: הוכיחו בשחיטה; מאי לאו בשחיטה ולא בדם? - לא, אף בשחיטה. **תא שמע, אמר להן רבי שמעון:** ובי הדם מבישר? ויהא שחיטה מכשרת? - הכי קאמר רבי. ובי דם בלדד מכשר? אף שחיטה נמי מכשרת. **תא שמע, רבי שמעון אומר:** דם המת אינו מכשר; מאי לאו הא דם שחיטה מכשר? - לא, הא דם חללים מכשר. - אבל דם שחיטה מאי לא מכשר? לישמעון דם שחיטה וכל שכן דם המת? - דם המת איצטריכא ליה, סלקא דעתך אמינא: מה לי קטליה איהו מה לי קטליה מלאך דם מנפתו אינו מכשר; מאי לאו הא דם שחיטה מכשר? - לא, הא דם חללים מכשר. - אבל דם שחיטה מאי, דם מנפתיה? - דם מנפתיה איצטריכא ליה, סלקא דעתך אמינא: מה לי קטליה בוקה מה לי קטליה פלגא. ומאי שנא דם חללים מכשר? דכתיב: "דם חללים ושתה", דם שחיטה נמי מתיב: "על הארץ השפכנו כמים"! - הווא למישרי דמן דפסולי המוקדשין בהנאה הוא דאתא;

שמא תשב - שמא ישבה. ואף על גב דאובלין תרומה מותרת בה שפיר, מיהו לגבי קדש לא הויה שמירה. ויחשיבין. הוהיל וטומאה מותרת היא. **אבל בפירי** - דאין טומאה מצויה, הויה שמירת תרומה שמירה לקדש למאי דנמתי, דאם כן, תרומה טהורה נמי תמטא דבמטא קדש. **אם אמר הפירשתי לחוקה בלי** - כיומנר בקדש? (תהינה כ"ב.) תנן: הויהודא נאמנן עמי הארץ על טהרת יין לנסכים, אם אמרו טהורין הן. והימננה רבנן כדו שלא ידא כל פחד הוולך ובונה במה לעצמו ושוקף עמי הארץ אדומה לעצמו. אבל על התרומה אין נאמנן אלא בשעת הגיתות והידיים. עברו הגיתות והידיים והביאו לו חבית של יין תרומה - הרי זה לא יקבל הימנ. ואם אמר לו הפירשתי לך חבית זו רביעית לנסכים - נאמן על כולם. ומקבל כהן ושותה. כחיבורין - שגדוהו בכלי אדור ממידי. כפומטא שבעת חולין - כדבאמר לעיל (חולין ל"א.) עבדיד להו תחלה. והשלישי - שבחולין. בחולין שנגעשו ב" - כלומר, באלו חולין אמר - כדבשועה על טהרת הקדש. וקתינ עבדיד רביעי בקדש! הרי הן בחולין - ואין באין לכלל שלישי. **הרי הן כתרומה** - כדפירש רבי שמעון שנים ולפסול אתר. כלומר, הארשון והשני טמא בהן, והשלישי פסול, ואינו טמא לעשות רביעי אפלוה קדש. ויבין דאשמעין בדידהו דלא שייך בהו רביעי - ולא טא מקייר שלישי ידידו? רבינו, אלא 'פסול', ולא עבדי רביעי בקדש. והאי תנא סבירא דלא כרבי יצחק. ותנא מנפתיהן קמיתא. פליגי עליה. בדתנא: ופוסל אובלי קדש. שחיטה מכשרת - דאם אי הכשר לטומאה דמשרתי ליה אובלא. ולא ביום - ונפקא ליה, הוכשרה. ולא מקייר דם שחיטה שקתה. אף בשחיטה - היכא דליכא דם. ולעולם כי איכא דם נמי מכשרת את הוירעם. דהמת - בהמה שנתה מאליה. דם חללים - שחנורגה. ולקמיה מפריש טעמא. לשמעון דם שחיטה לא מכשר - ואף על גב דאיתקוש למיט, דכתיב: 'על הארץ השפכנו כמים' ודברים כ"ו. סלקא דעתך אמינא - דם המת ערוך, דהוי כרם חללים, דמה לי קטלה איהו כולה. אבל דם שחיטה לא מקייר חילי אלא זבת מנפתו - לשון (תהלים צ"א) 'אל תגוף באבן רגלך', כלומר דם מתה בהמה. אי מכשר - דלא מקייר משקא אלא דם חללים, דכתיב: 'שתהה'. ופסולי המוקדשין - לאחר שנפדו, מה מיט מותרים בהנאה - אף דם פסולי המוקדשין מותרים בהנאה. והאי קרא בפסולי המוקדשין ע"ג אף דם שחיטה ליה בספרי.

הואל
 סלקא

חולין. פרק שני - השוחט דף לו עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזלץ)
תוספות

1 **סֵלֶקָא** דעתך אמנא האיל ואסירי בגיזה ועבדה בו - תמוה את גיזה עמזה שריא
2 כשעבר וגזר. ר' תובת"ן ולא תגזר פאמר. בחנות פפר"י דלוקח בהמה" (בבברות
3 בבא). שער בכור בעל מום ששחר ובידו בחלוץ ואחר כך שחטה, קעבאי בן מללאל
4 מתיר. ובתלמוד נמי פליגי. כדמוכח בבב"ב פירקין (בבא). ואפילו רבנן דאסירי, מפרשי
5 דתם בוגרא. גיזרה משום דלמנא דארי, משום
6 אבל מדאורייתא שרי. אם כן, אפילו דם שינא
7 מחיים קודם שחיתת הרוב למנא דאסירי ובל שכן
8 אתר שחיטה, דאו שרי אפילו לגז. כדמשמע
9 פפר"ש שני דבבברות (טו"ב). וש' לומר: וסדלק
10 דעתך למישר דם משום דרשיקו? "בשר" - ולא
11 חלב, ואת הדין דהוה דרשיקו? ולא דם. ולא נמי
12 לגז. וש' דשריא. גיזרה מחמת"ן נפקא. דמשמע
13 תובת ולא תגז, אבל כאן - "ואכלת בשר"
14 כתיב. משמע: בשר - וגז אכלת דם, ולאסור אף
15 בהנאה אתא. אף על גב דאין הדרשה מיישבת
16 על דם בכור על חלב וש'רי באבילה, ככל מקום
17 דם נמי בר אבילה הוא. ולא דלא מייחי הבא
18 "בשר" ולא חלב - רישא דמיתלת נקטי. אי נמי,
19 שרי פרשת: וגיזרה דהואל ואסירי בגיזה ועבדה,
20 ואפילו לעצן מלקות. כמו קודם שבבב"ב. בחנות
21 (בבברות טו"ב). הגזוז והשעבר - סופ"ת
22 דארבעים. וכיון דהתמיצה תורה כל כך, ראוי
23 לדרוש שם בשר ולא דם. וכן משמע פפר"ק אבא
24 דבבברות (ג). דלאסור חלב אתא קרא, ולא
25 לאסור לחלב. דבעי למקוד מניה דחלב ולחין
26 שרי, כדמסדרין לאסור לזבן בפסולי דמקדשין
27 מ"בשר" ולא חלב. **ורם** חללים ישתה פרט
28 לדם קילוח - פירש קונטרס, ד"רם חללים"
29 משמע שהיא נגישה חלל ממנו, דם קילוח אף
30 נגזש יצאה בו. אלא משיפה מיתרסת ואילך,
31 שהוא אתר הקילוח וקשה: דבבברות (בבא).
32 משמע דלמנא דאמר משיפה מיתרסת ואילך
33 לא אתא למעשה דם הקילוח ודכי איתא דתם
34 פפר"ק "דם שחיטה" (שם) איתור. דם
35 הקוד שדשמה יצאה בו ר' יוחנן אמר: כל זמן
36 שנקלח ר' ירש לקיש אמר: שדשמה מיתרסת
37 ואילך. מיתביב: איתור דם הקוד שדשמה יצאה
38 בו - כל זמן שמקלח, יצא דם התמיצה מפני
39 שהוא שותת. נמי לא אפילו ראשון ואתרוג'
40 לא. למעטי טיפה דמיתרסת. ואי לרש לקיש
41 למעטי דם קילוח קאתי, לעולם לקיש
42 ביריתא אלא לבולי לעמא דם קילוח נשמה
43 יצאה בו. דם הקוד. בתחלה יצא שחור ואור
44 יך יצא ארום, חלב בלא קילוח. ור' יוחנן דמקלח
45 ואחר הקילוח מתמעט שותת ור' ירש סבמור.
46 ר'כל זמן שמקלח דקאמר ר' יוחנן - יצאה
47 אמצעה ולרש לקיש דם שדשמה יצאה
48 בו, משמעל המיתרסת ומתחיל לתאמר, אף על
49 גב שעדיין אינו מקלח. והשתא פריך לרש
50 לקיש מבייתא דקתני: יצא דם התמיצה מפני
51 שהוא שותת, ודבא נמי שותת מושגי לא,
52 אלא

1 **הואל ואסירי בגיזה ועבדה** - דכתיב ודברים יכו' "וחבת" - ולא גיזה, "בשר"
2 - ולא חלב, בפרק שני דבבברות (טו"ב). **פ"ש** לדם קילוח - שמקין את הבמה,
3 בתחלה ודם שותת טיפה אחת או שתיים. ואחר כך הוא מקלח. ואחר כך הוא
4 מוקלח. והכי קיימא לן בבבברות (בבא). ותניא דתם: איתור דם היקו שהשפס
5 יצאה בו - משיפה ומיתרסת ואילך, אבל
6 דם קילוח לא הוה דם הנפש. את הורעים -
7 לשינא דקרא נקט, וכי יתון מים על זרע'
8 (הקרא יא). ותחיי - בתחלת שחיטה. ל
9 תולדות - תלושה של תרומה. רבי היא
10 אומר תולין - לקמיה מפרש מאי "חולין".
11 כיון דנסמך על דברי רבי שמעון - שהוא
12 מסייע את רבי היא שאמר: אין דם מבשרי.
13 והוה ליה רבי יודי במקום שנים. חיבא
14 דאיתיה לדם - על הדולעת עד גמר
15 שחיטה, שלא נתקנה. דמכשר - דדם
16 שחיטה הוא, ואיתקש למים. אינה לשחיטה
17 אלא לבשוף - וכשתקנה קודם סימן שני
18 עדיין לא היה קרוי דם שחיטה, אלא דם
19 מנפת. תלי הדבר - אי הוה בשוף או לא,
20 לרבי שמעון לא מבשרי - לעולם, ואינו
21 מסייע את רבי היא! בנתקנה - דפליגי בה.
22 רבי ורבי היא. מיהא - מסייע ליה לרבי
23 משמע, דבין קמ"ל לומר לא מבשרי.
24 לעולם משמע - עד שיבא אלהו ויודיענו.
25 ולא תני תולין חללי הדבר שגמרו מנחה
26 עליו. לא אובלין ולא שורפין - אם נתקנה
27 קודם גמר שחיטה ואחר כך נגזש טומאה
28 בו. ורבי קאמר ב" - נויטא דלא
29 צריכה היא. צידד של מנחה - קודסי
30 מקח הבהור בבמה. ואין שפן נכנס לתוכו.
31 "צריד" לשון יבש, דרוגמתו בראש השנה
32 (בוב"ב). היה קול דק או עב או צרוד. קיימא
33 לן דחיבת הקודש מבכרתה. דתניא: "והבשר"
34 - לרבות עצים ולבונה, כדלמקן ועמודו.
35 מונין בו ראשון ושני - כלומר, אם נטמא
36 טמא אחרים או לא. לא אפסולי גופיה -
37 ליתרס באבילה. אפזו ריש לקיש - דבעי
38 לה. לא ידע להארי קרא דהבשר על ידי מים
39 הוא? ריש לקיש - בקבשים מיבעי ליה. אי
40 הוא דחבת הקודש כהבשר נמי בחולין או
41 לא. ומתורג' דרבי ירש: ורבי אלעזר נמי.
42 דפשיט ליה ניהליה - מיתורג' דקרא
43 פשיטה ניהליה.
44 לא
45 **לאפסולי גופיה**, למהימא ביה ראשון ושני - לא, או דלמא לא שניא? אמר רבי אלעזר, תא
46 שבעי: "מכל האכל אשר יאכל" וגו', אוכל הבא במים - הוכשר, אוכל שאינו בא במים
47 לא הוכשר. - אמו רבי שמעון בן לקיש לית ליה אוכל הבא במים? - רבי שמעון בן
48 לקיש הכי קמייבעיא ליה: חבת הקודש, מאוכל הבא במים דמי או לא? רבי אלעזר נמי
49 מיתורג' קראי קאמר, מפר' כתיב: "וכי יתן מים על זרע", "מכל האכל אשר יאכל" למה ליה?
50 למעטי דם המיתרסת. והבא לגבי הכשר ורשע לכן אינו מבשרי - משום ד"רם חללים" כתיב. ולא מקיף דם חלל אלא אותו שיוצא אתר מיהו, שנעשה חלב, פרט לדם קילוח
51 שאינו לאור מיהו. וכן פירש בקונטרס בבבברות (בבא). דם שחיטה הוא אפיפא. דלא חשיב דם שחיטה אלא דם שדשמה יצאה בו. אבל לאור מיהו אתר קרי דם. דראבנא בפרק
52 קנא דפסחים (טו"ב): דהיי דם התמיצה ששפך במים ואינו מבשרי אמר ליה הנה לדם התמיצה. דאפילו בחולין נמי לא מבשרי. דאמר ר' יוחנן: "כי יזרעו את תבואה" - דם שהשפס
53 יצאה בו (טו"ב). **לר' ז'ל** של מנחת מונין בו - פירש בקונטרס: קודסי מקח הבהור בבמה. ואין שפן נכנס לתוכו. ואם תאמר: מותרף ללי לעצן הכשר ואילו הכשר כולו,
54 כמו שמצריך לעצן טומאה, מדכתיב "כף אתר" דרשיקו: עשה הכתוב לכל מה שבכף אתר (ופסחים יט"א)! דמנחה נבללת בבלי שרה. כדמוכח בפרק קמא דמנחות (ט"א). דאמר רבי
55 יוחנן: בבלה ר' - כשרה. דחין לרובת העזרה - פסולה. ומפרש טעמא, דכיון דקודשת כלי היא, נהי כדמנחה בלי בעי, פנים מיהו בעי. ועוד, ולא שייך חבת הקודש אלא היאב
56 שתקדש בבלי שרה. כדמוכח בבב"ב הגמרות והסוככים" (שם ק"א). דקאמר: עמים כל כמה דלא משיפה לזו בגיזין לא מתכשרי, אלא כד כמה דלא משיפה לזו בלא קודש כלי - שאני
57 והא דאמר בהדיא פירקא (בב"ב) גבי פרט מיטמא, אף על גב דכל העומד לשחוק בשחור דמי ודחיא טעמא, משום דחבת הקודש משיא ליה אובל, והתם כלי קודש כלי - שאני
58 פרט, והואל ועשו בה שחיטה והואא כעין קרבן, וגם משום חומרא דפרה. החמירו שתהני בה חבת הקודש וש' לומר: דמייח הבא בשלא נתן עריין שפן מנחתה בתחלה כשהסולת
59 בביתה. וכמאן דאמר מרת שיש תקדשה. ודחיא מנחה קודשה בלא שפן, או מנחת חוטא או מנחת קטורה, ולדכאי שפן, ותקדש הסולת בבלי ולא נתן בו מים כלל. ומיזו לשון
60 "צריד" משמע מקצתה לחה ומקצתה יבשה. והוא דהוה מצי למיבעי בשער קודש בלא במים, דדם קדיש לא מבשרי.

חולין. פרק שני - השוחט דף לו עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"

1 דר' בנת ביה בשרץ גרמי - הוא הדין דהוה מצי למישרי: חד בנבלה וחד בשרץ,
 2 גרמי, ונבלה התיירא שפיר לענין משא, ושפיר חזרו מנבלה דשיעורו בכעשה.
 3 אבל קתה קשה בנת דמטמא טומאת שבעה, מנא לן דבעי הכשר, כיון דאיכא לאוקמי
 4 איך קרא בנבלה ואומר הדין רבינו יצחק, כיון דתריהו בשרץ כתיבי, איכא לאוקמי
 5 ב'אם אינו ענין' לכל הטומאות, ואם תאמר:
 6 מילת גוף ושרץ מהדין בגידיה שוה ריבוג וטור',
 7 כדילפינן בפרק 'במה אשה' (שבת ס"א.) לענין
 8 קליקו וחקקו וכו'. לומר: דלא לפינן מ'בגד וטור'
 9 אלא לענין בגד, דחשבוהו בגד בזה כמו זה, אבל
 10 לענין הכשר לא שפיר למילף בגידיה שוה זו.
 11 ובפרק קמא דפסחים (ט"א.) מיידי עד קרא
 12 שלשי: 'ומל משקה אור שישתה בכל כלי
 13 יטמא', וזכא 'הכשר' ונפרשי: חד
 14 בתלשין וחד במחורבין, ותרבי: ואין עירך למת
 15 תלושין לכל חד וחד דהיי קראי משום תלושין
 16 ומחורבין, וכיון דהיי קרא רוחא דאין תלוזין בין
 17 תלושין למחורבין - הוא הדין באיך. 'וא'
 18 אשמעינן בנת ביה - לא היה צריך ל'צריכותא
 19 זו, דקראי בשר כתיב. אלא אורחא דגמרא
 20 לפשי שאלו חד בנת תהי, כיון שמיצא
 21 לעשות צריכותא בתריהו.

22 **מתיב** ב' ד' יוסף רבי שמעון אמר הוכשר
 23 בשחטה - ובענין אל פרק, דאמר
 24 דם מכשיר, והכשר דם חשוב כהכשר מים וין,
 25 שהכל משקה. ואם תאמר: אם כן, מנא פריך
 26 מחורבן לגמ? הא תתם נמי הוה טעמא כאלו
 27 הוכשר? כי תאמר, פריך קמא דשבת (ז"א.)
 28 שמא יבצרנו בקופת מוזהפתא ויש לומר, דהכי
 29 קאמר: כיון מדאורייתא לא אשכחנו הכשר
 30 בלא משקה, בנדרת גלת דאורייתא לאינדו ולא
 31 חשיב משקה - לא הוה ליה לרבנן למגור שמא
 32 יבצרנו כו', אבל אם אשכחנו מדאורייתא
 33 הכשר בלא משקה בשום מקום, ניתא. **אלא**
 34 שאין משחירין - והוה נמי למישרי דאדחשבו
 35 במים מחורבין, דטעמא דרבי יוסי רבי תינא
 36 דאמר: משקי ב' מנבחין אין משחירין - משום
 37 דהוה תלושין, וקסבר בתלשין לא מבשר
 38 מדאורייתא, ודידיש 'ה' משקה אשר ישתה
 39 בכל כלי יטמא' כמאן דאמר בפרק קמא
 40 דפסחים (ט"א.) יטמא ממש, וליכא אד
 41 קרא בחכשו, ומסתבר ליה לאוקטא מנחורין
 42 טפי מבתלושין, ובעודה אוקמי אדאורייתא.
 43 **וב'** תינא דאמר אורחא דאין משקי קאמר -
 44 עיקר דיוקא אורחא מדקתני 'משקי' בידו,
 45 דמנא לן דלמא תיבא 'משקה' איהו, אלא
 46 אדכין סתמין, דממשע שלשון ריבין, ובגו מחט
 47 שמיצאתא בבישר סוף פרק דפסחים (כ"א.)
 48 נמי לא בעי לשנויה: תינא אמר, משום ד' **ב'**
 49 פירכא, אבל תתם לעיל (ט"א.) בדחוח פירקא
 50 משני: תינא אמר, ולא חייש אדך קשיאי -
 51 ומפרשי: משקי דעלמא, כמו בפרק 'דאומר'
 52 בקדושין (ס"ד.) דאמר: מנא 'בורות' - בנרות
 53 דעלמא.

54 **ועדיין** משקה טופח עליה - פירש הקונטרס:
 55 תופל מן העור ל'בשר', ושקיא לפירוש: דאם כן הוה תלושין, ושמואל סבר בפרק
 56 קמא דפסחים (ט"א.) תלושין לא מבשר, דהא דריש 'טמא' - יטמא ממש, וליכא אלא
 57 כר' קא בחכשו. ואין לומר דלשמואל נפק תלושין ומחורבין מחד קרא, אלא משמע חבי, מדנקט
 58 בריש 'העור הרומב' (חולין ק"ב.) לא כשיש יד לבשר, אבל ביש שומר הלבשר - בדעת ריבון בעור
 59 הוה חכשו, ותינתן מנין? לא דאנתא לרבות עצים ולבונה? ולמא לבשר וקא אתי, דמתיני ליה חבת
 60 הקדש ולא עצי הכשת? ועל מצי הכשת **עצים** ולבונה בני אביהה ויהי חכשו כר' - ואם
 61 תאמר: ומשקי בית המטבחים אמאי דכן, כיון ד'ושמן' לבחשי' בחבת הקדש לחיות אוכל כמו
 62 עצים ולבונה ויש לומר: דחבת הקדש מתיב מ'יחבשר' לשוויי אוכל מידי דרמי לאוכל,
 63 כיון עצים ולבונה, שהוא דבר עב קשה כיען אוכל, אבל לשוויי משקה אוכל מ'יחבשר' - לא
 64 מתיבא חבת הקדש.

1 **לאו** למעוטי חבת הקדש - דלא הוי כהכשר מים ממש? יצי' יתון מים על
 2 זרע ונפל מנבלתם עליו' וגו' (ויקרא י"א) משתעי בשרצים, ואשמעינן רלא
 3 מטמא אוכל אלא בהכשר, רמכל האוכל' אתא לאתריה בטומאת מות, ואף על
 4 גב דבפשתא שרצים כתיב, אם אינו ענין להם - עתוהו ענין לטומאת מות, ואפילו
 5 למיבני בית ראשון ושני - דהא ממתנין
 6 בחולין אוקמינא בשמתעין קמיתא, ובחולין
 7 לכאב משום אפיסולי גופא לאתסודי
 8 באיכלה, והא לאו אוכל הבא במים הוא
 9 - ואפילו בני בני בני, והוא הדין לחבת
 10 הקדש בקדשים, מדרבנן - ולא שרפינן
 11 עלה תרומה וקדשים אם נגעו בה, **שמאי**
 12 **אומר** הוכשר - דאף על גב דלא ניתא
 13 ליה במשקה היצאנא מיהם, דהא לאיביד
 14 אולי, הויתין לה ב'ביציאות שבת' (שבת ז"א.)
 15 שמא יבצרנו בקופת מוזהפתא, והא לאו
 16 אוכל הבא במים הוא - דהא בתיא
 17 משקה לא ניתא ליה, אמר ליה רב יוסף
 18 לאבי אמיתא לך **אנא** - לעיל, למפשת
 19 בעיא דריש לקיש ולא תביה לאעוה, ודאי
 20 מחוכשוו בשחטה, ואפרתי ל' - דדאי
 21 הוכשר - מדרבנן הוא, ואמר לך רבי ירמיה
 22 - מהבוצר לגמ, ושנית ליה גמי, מדרבנן,
 23 לריש לקיש נמי - למינניו ביה ראשון ושני
 24 מיהא מדרבנן, לתלות קמביעאי ליה - אי
 25 תלינן אי לא תלינן? פשטא ליה לריש
 26 לקיש לענין איתסר באיכלה מנינא ביה
 27 ראשון ושני מיהא מדרבנן, ב' קמביעאי
 28 ליה לשרוף - אי מנינא ביה ראשון ושני
 29 מדאורייתא, לשרוף תרומה וא דקא שרד
 30 בשוגג ביה, ופרכין: ככלל - איהו פשטא
 31 ליה לריש לקיש לענין אפיסולי גופיה דהוי
 32 הכשר מדאורייתא ושרפינן ליה, ובגוגו בו
 33 הוא דמסקא ליה, והכשר אשר יגע -
 34 בקדשים כתיב, במשקין ב' - במנבחין -
 35 במים שרדוהו בוק הכשר בבית המטבחים
 36 בעורה, לא ריין שוין - שאין שמטאין,
 37 כדאמרין בפסחים (ט"א.) בני עדושה -
 38 יוסי בן יעזר, וכן יטמא תרומא - להא
 39 דרבי יוסי רבי תינא דאמר אין משחירין,
 40 **ארם** - משום דאמרן, דאין נשפק במים,
 41 של ובחי שלמים - משום תרתי: כמילי
 42 ובחי שלמים: חדא - דקרא שלמים קאי,
 43 ועוד דבשר שלמים ועורן לבעלים -
 44 טוחו בהו לחיות יפין, ומעירין בנדר סמוך
 45 לשחיטתן שיהו חותן לחיות, כדאמרין
 46 בפרק 'משולחן פירות' (בצה"א.) משקין
 47 ושוחטין את הביתות, ואמרין תתא דארח
 48 ארעא ולקשויי משום סריכא דנשבא,
 49 **בופח** עליה - ונזפל מן העור לבשר,
 50 **הכשר** - הוא 'לטהור' וגו', והאי 'ובחשר'
 51 תירא, דהא רישא דקרא בבשר
 52 משתעי, לרבות עליה ולבונה - לקבל
 53 טומאת אוכלין, הבא נמי - כל קדשים
 54 שלא הוכשרו, כיון צריד של מנחות,
 55 למיבני בית ראשון ושני - דהא ממתנין
 56 בחולין אוקמינא בשמתעין קמיתא, ובחולין
 57 לכאב משום אפיסולי גופא לאתסודי
 58 באיכלה, והא לאו אוכל הבא במים הוא
 59 - ואפילו בני בני בני, והוא הדין לחבת
 60 הקדש בקדשים, מדרבנן - ולא שרפינן
 61 עלה תרומה וקדשים אם נגעו בה, **שמאי**
 62 **אומר** הוכשר - דאף על גב דלא ניתא
 63 ליה במשקה היצאנא מיהם, דהא לאיביד
 64 אולי, הויתין לה ב'ביציאות שבת' (שבת ז"א.)
 65 שמא יבצרנו בקופת מוזהפתא, והא לאו
 66 אוכל הבא במים הוא - דהא בתיא
 67 משקה לא ניתא ליה, אמר ליה רב יוסף
 68 לאבי אמיתא לך **אנא** - לעיל, למפשת
 69 בעיא דריש לקיש ולא תביה לאעוה, ודאי
 70 מחוכשוו בשחטה, ואפרתי ל' - דדאי
 71 הוכשר - מדרבנן הוא, ואמר לך רבי ירמיה
 72 - מהבוצר לגמ, ושנית ליה גמי, מדרבנן,
 73 לריש לקיש נמי - למינניו ביה ראשון ושני
 74 מיהא מדרבנן, לתלות קמביעאי ליה - אי
 75 תלינן אי לא תלינן? פשטא ליה לריש
 76 לקיש לענין איתסר באיכלה מנינא ביה
 77 ראשון ושני מיהא מדרבנן, ב' קמביעאי
 78 ליה לשרוף - אי מנינא ביה ראשון ושני
 79 מדאורייתא, לשרוף תרומה וא דקא שרד
 80 בשוגג ביה, ופרכין: ככלל - איהו פשטא
 81 ליה לריש לקיש לענין אפיסולי גופיה דהוי
 82 הכשר מדאורייתא ושרפינן ליה, ובגוגו בו
 83 הוא דמסקא ליה, והכשר אשר יגע -
 84 בקדשים כתיב, במשקין ב' - במנבחין -
 85 במים שרדוהו בוק הכשר בבית המטבחים
 86 בעורה, לא ריין שוין - שאין שמטאין,
 87 כדאמרין בפסחים (ט"א.) בני עדושה -
 88 יוסי בן יעזר, וכן יטמא תרומא - להא
 89 דרבי יוסי רבי תינא דאמר אין משחירין,
 90 **ארם** - משום דאמרן, דאין נשפק במים,
 91 של ובחי שלמים - משום תרתי: כמילי
 92 ובחי שלמים: חדא - דקרא שלמים קאי,
 93 ועוד דבשר שלמים ועורן לבעלים -
 94 טוחו בהו לחיות יפין, ומעירין בנדר סמוך
 95 לשחיטתן שיהו חותן לחיות, כדאמרין
 96 בפרק 'משולחן פירות' (בצה"א.) משקין
 97 ושוחטין את הביתות, ואמרין תתא דארח
 98 ארעא ולקשויי משום סריכא דנשבא,
 99 **בופח** עליה - ונזפל מן העור לבשר,
 100 **הכשר** - הוא 'לטהור' וגו', והאי 'ובחשר'
 101 תירא, דהא רישא דקרא בבשר
 102 משתעי, לרבות עליה ולבונה - לקבל
 103 טומאת אוכלין, הבא נמי - כל קדשים
 104 שלא הוכשרו, כיון צריד של מנחות,
 105 למיבני בית ראשון ושני - דהא ממתנין
 106 בחולין אוקמינא בשמתעין קמיתא, ובחולין
 107 לכאב משום אפיסולי גופא לאתסודי
 108 באיכלה, והא לאו אוכל הבא במים הוא
 109 - ואפילו בני בני בני, והוא הדין לחבת
 110 הקדש בקדשים, מדרבנן - ולא שרפינן
 111 עלה תרומה וקדשים אם נגעו בה, **שמאי**
 112 **אומר** הוכשר - דאף על גב דלא ניתא
 113 ליה במשקה היצאנא מיהם, דהא לאיביד
 114 אולי, הויתין לה ב'ביציאות שבת' (שבת ז"א.)
 115 שמא יבצרנו בקופת מוזהפתא, והא לאו
 116 אוכל הבא במים הוא - דהא בתיא
 117 משקה לא ניתא ליה, אמר ליה רב יוסף
 118 לאבי אמיתא לך **אנא** - לעיל, למפשת
 119 בעיא דריש לקיש ולא תביה לאעוה, ודאי
 120 מחוכשוו בשחטה, ואפרתי ל' - דדאי
 121 הוכשר - מדרבנן הוא, ואמר לך רבי ירמיה
 122 - מהבוצר לגמ, ושנית ליה גמי, מדרבנן,
 123 לריש לקיש נמי - למינניו ביה ראשון ושני
 124 מיהא מדרבנן, לתלות קמביעאי ליה - אי
 125 תלינן אי לא תלינן? פשטא ליה לריש
 126 לקיש לענין איתסר באיכלה מנינא ביה
 127 ראשון ושני מיהא מדרבנן, ב' קמביעאי
 128 ליה לשרוף - אי מנינא ביה ראשון ושני
 129 מדאורייתא, לשרוף תרומה וא דקא שרד
 130 בשוגג ביה, ופרכין: ככלל - איהו פשטא
 131 ליה לריש לקיש לענין אפיסולי גופיה דהוי
 132 הכשר מדאורייתא ושרפינן ליה, ובגוגו בו
 133 הוא דמסקא ליה, והכשר אשר יגע -
 134 בקדשים כתיב, במשקין ב' - במנבחין -
 135 במים שרדוהו בוק הכשר בבית המטבחים
 136 בעורה, לא ריין שוין - שאין שמטאין,
 137 כדאמרין בפסחים (ט"א.) בני עדושה -
 138 יוסי בן יעזר, וכן יטמא תרומא - להא
 139 דרבי יוסי רבי תינא דאמר אין משחירין,
 140 **ארם** - משום דאמרן, דאין נשפק במים,
 141 של ובחי שלמים - משום תרתי: כמילי
 142 ובחי שלמים: חדא - דקרא שלמים קאי,
 143 ועוד דבשר שלמים ועורן לבעלים -
 144 טוחו בהו לחיות יפין, ומעירין בנדר סמוך
 145 לשחיטתן שיהו חותן לחיות, כדאמרין
 146 בפרק 'משולחן פירות' (בצה"א.) משקין
 147 ושוחטין את הביתות, ואמרין תתא דארח
 148 ארעא ולקשויי משום סריכא דנשבא,
 149 **בופח** עליה - ונזפל מן העור לבשר,
 150 **הכשר** - הוא 'לטהור' וגו', והאי 'ובחשר'
 151 תירא, דהא רישא דקרא בבשר
 152 משתעי, לרבות עליה ולבונה - לקבל
 153 טומאת אוכלין, הבא נמי - כל קדשים
 154 שלא הוכשרו, כיון צריד של מנחות,
 155 למיבני בית ראשון ושני - דהא ממתנין
 156 בחולין אוקמינא בשמתעין קמיתא, ובחולין
 157 לכאב משום אפיסולי גופא לאתסודי
 158 באיכלה, והא לאו אוכל הבא במים הוא
 159 - ואפילו בני בני בני, והוא הדין לחבת
 160 הקדש בקדשים, מדרבנן - ולא שרפינן
 161 עלה תרומה וקדשים אם נגעו בה, **שמאי**
 162 **אומר** הוכשר - דאף על גב דלא ניתא
 163 ליה במשקה היצאנא מיהם, דהא לאיביד
 164 אולי, הויתין לה ב'ביציאות שבת' (שבת ז"א.)
 165 שמא יבצרנו בקופת מוזהפתא, והא לאו
 166 אוכל הבא במים הוא - דהא בתיא
 167 משקה לא ניתא ליה, אמר ליה רב יוסף
 168 לאבי אמיתא לך **אנא** - לעיל, למפשת
 169 בעיא דריש לקיש ולא תביה לאעוה, ודאי
 170 מחוכשוו בשחטה, ואפרתי ל' - דדאי
 171 הוכשר - מדרבנן הוא, ואמר לך רבי ירמיה
 172 - מהבוצר לגמ, ושנית ליה גמי, מדרבנן,
 173 לריש לקיש נמי - למינניו ביה ראשון ושני
 174 מיהא מדרבנן, לתלות קמביעאי ליה - אי
 175 תלינן אי לא תלינן? פשטא ליה לריש
 176 לקיש לענין איתסר באיכלה מנינא ביה
 177 ראשון ושני מיהא מדרבנן, ב' קמביעאי
 178 ליה לשרוף - אי מנינא ביה ראשון ושני
 179 מדאורייתא, לשרוף תרומה וא דקא שרד
 180 בשוגג ביה, ופרכין: ככלל - איהו פשטא
 181 ליה לריש לקיש לענין אפיסולי גופיה דהוי
 182 הכשר מדאורייתא ושרפינן ליה, ובגוגו בו
 183 הוא דמסקא ליה, והכשר אשר יגע -
 184 בקדשים כתיב, במשקין ב' - במנבחין -
 185 במים שרדוהו בוק הכשר בבית המטבחים
 186 בעורה, לא ריין שוין - שאין שמטאין,
 187 כדאמרין בפסחים (ט"א.) בני עדושה -
 188 יוסי בן יעזר, וכן יטמא תרומא - להא
 189 דרבי יוסי רבי תינא דאמר אין משחירין,
 190 **ארם** - משום דאמרן, דאין נשפק במים,
 191 של ובחי שלמים - משום תרתי: כמילי
 192 ובחי שלמים: חדא - דקרא שלמים קאי,
 193 ועוד דבשר שלמים ועורן לבעלים -
 194 טוחו בהו לחיות יפין, ומעירין בנדר סמוך
 195 לשחיטתן שיהו חותן לחיות, כדאמרין
 196 בפרק 'משולחן פירות' (בצה"א.) משקין
 197 ושוחטין את הביתות, ואמרין תתא דארח
 198 ארעא ולקשויי משום סריכא דנשבא,
 199 **בופח** עליה - ונזפל מן העור לבשר,
 200 **הכשר** - הוא 'לטהור' וגו', והאי 'ובחשר'
 201 תירא, דהא רישא דקרא בבשר
 202 משתעי, לרבות עליה ולבונה - לקבל
 203 טומאת אוכלין, הבא נמי - כל קדשים
 204 שלא הוכשרו, כיון צריד של מנחות,
 205 למיבני בית ראשון ושני - דהא ממתנין
 206 בחולין אוקמינא בשמתעין קמיתא, ובחולין
 207 לכאב משום אפיסולי גופא לאתסודי
 208 באיכלה, והא לאו אוכל הבא במים הוא
 209 - ואפילו בני בני בני, והוא הדין לחבת
 210 הקדש בקדשים, מדרבנן - ולא שרפינן
 211 עלה תרומה וקדשים אם נגעו בה, **שמאי**
 212 **אומר** הוכשר - דאף על גב דלא ניתא
 213 ליה במשקה היצאנא מיהם, דהא לאיביד
 214 אולי, הויתין לה ב'ביציאות שבת' (שבת ז"א.)
 215 שמא יבצרנו בקופת מוזהפתא, והא לאו
 216 אוכל הבא במים הוא - דהא בתיא
 217 משקה לא ניתא ליה, אמר ליה רב יוסף
 218 לאבי אמיתא לך **אנא** - לעיל, למפשת
 219 בעיא דריש לקיש ולא תביה לאעוה, ודאי
 220 מחוכשוו בשחטה, ואפרתי ל' - דדאי
 221 הוכשר - מדרבנן הוא, ואמר לך רבי ירמיה
 222 - מהבוצר לגמ, ושנית ליה גמי, מדרבנן,
 223 לריש לקיש נמי - למינניו ביה ראשון ושני
 224 מיהא מדרבנן, לתלות קמביעאי ליה - אי
 225 תלינן אי לא תלינן? פשטא ליה לריש
 226 לקיש לענין איתסר באיכלה מנינא ביה
 227 ראשון ושני מיהא מדרבנן, ב' קמביעאי
 228 ליה לשרוף - אי מנינא ביה ראשון ושני
 229 מדאורייתא, לשרוף תרומה וא דקא שרד
 230 בשוגג ביה, ופרכין: ככלל - איהו פשטא
 231 ליה לריש לקיש לענין אפיסולי גופיה דהוי
 232 הכשר מדאורייתא ושרפינן ליה, ובגוגו בו
 233 הוא דמסקא ליה, והכשר אשר יגע -
 234 בקדשים כתיב, במשקין ב' - במנבחין -
 235 במים שרדוהו בוק הכשר בבית המטבחים
 236 בעורה, לא ריין שוין - שאין שמטאין,
 237 כדאמרין בפסחים (ט"א.) בני עדושה -
 238 יוסי בן יעזר, וכן יטמא תרומא - להא
 239 דרבי יוסי רבי תינא דאמר אין משחירין,
 240 **ארם** - משום דאמרן, דאין נשפק במים,
 241 של ובחי שלמים - משום תרתי: כמילי
 242 ובחי שלמים: חדא - דקרא שלמים קאי,
 243 ועוד דבשר שלמים ועורן לבעלים -
 244 טוחו בהו לחיות יפין, ומעירין בנדר סמוך
 245 לשחיטתן שיהו חותן לחיות, כדאמרין
 246 בפרק 'משולחן פירות' (בצה"א.) משקין
 247 ושוחטין את הביתות, ואמרין תתא דארח
 248 ארעא ולקשויי משום סריכא דנשבא,
 249 **בופח** עליה - ונזפל מן העור לבשר,
 250 **הכשר** - הוא 'לטהור' וגו', והאי 'ובחשר'
 251 תירא, דהא רישא דקרא בבשר
 252 משתעי, לרבות עליה ולבונה - לקבל
 253 טומאת אוכלין, הבא נמי - כל קדשים
 254 שלא הוכשרו, כיון צריד של מנחות,
 255 למיבני בית ראשון ושני - דהא ממתנין
 256 בחולין אוקמינא בשמתעין קמיתא, ובחולין
 257 לכאב משום אפיסולי גופא לאתסודי
 258 באיכלה, והא לאו אוכל הבא במים הוא
 259 - ואפילו בני בני בני, והוא הדין לחבת
 260 הקדש בקדשים, מדרבנן - ולא שרפינן
 261 עלה תרומה וקדשים אם נגעו בה, **שמאי**
 262 **אומר** הוכשר - דאף על גב דלא ניתא
 263 ליה במשקה היצאנא מיהם, דהא לאיביד
 264 אולי, הויתין לה ב'ביציאות שבת' (שבת ז"א.)
 265 שמא יבצרנו בקופת מוזהפתא, והא לאו
 266 אוכל הבא במים הוא - דהא בתיא
 267 משקה לא ניתא ליה, אמר ליה רב יוסף
 268 לאבי אמיתא לך **אנא** - לעיל, למפשת
 269 בעיא דריש לקיש ולא תביה לאעוה, ודאי
 270 מחוכשוו בשחטה, ואפרתי ל' - דדאי
 271 הוכשר - מדרבנן הוא, ואמר לך רבי ירמיה
 272 - מהבוצר לגמ, ושנית ליה גמי, מדרבנן,
 273 לריש לקיש נמי - למינניו ביה ראשון ושני
 274 מיהא מדרבנן, לתלות קמביעאי ליה - אי
 275 תלינן אי לא תלינן? פשטא ליה לריש
 276 לקיש לענין איתסר באיכלה מנינא ביה
 277 ראשון ושני מיהא מדרבנן, ב' קמביעאי
 278 ליה לשרוף - אי מנינא ביה ראשון ושני
 279 מדאורייתא, לשרוף תרומה וא דקא שרד
 280 בשוגג ביה, ופרכין: ככלל - איהו פשטא
 281 ליה לריש לקיש לענין אפיסולי גופיה דהוי
 282 הכשר מדאורייתא ושרפינן ליה, ובגוגו בו
 283 הוא דמסקא ליה, והכשר אשר יגע -
 284 בקדשים כתיב, במשקין ב' - במנבחין -
 285 במים שרדוהו בוק הכשר בבית המטבחים
 286 בעורה, לא ריין שוין - שאין שמטאין,
 287 כדאמרין בפסחים (ט"א.) בני עדושה -
 288 יוסי בן יעזר, וכן יטמא תרומא - להא
 289 דרבי יוסי רבי תינא דאמר אין משחירין,
 290 **ארם** - משום דאמרן, דאין נשפק במים,
 291 של ובחי שלמים - משום תרתי: כמילי
 292 ובחי שלמים: חדא - דקרא שלמים קאי,
 293 ועוד דבשר שלמים ועורן לבעלים -
 294 טוחו בהו לחיות יפין, ומעירין בנדר סמוך
 295 לשחיטתן שיהו חותן לחיות, כדאמרין
 296 בפרק 'משולחן פירות' (בצה"א.) משקין
 297 ושוחטין את הביתות, ואמרין תתא דארח
 298 ארעא ולקשויי משום סריכא דנשבא,
 299 **בופח** עליה - ונזפל מן העור לבשר,
 300 **הכשר** - הוא 'לטהור' וגו', והאי 'ובחשר'
 301 תירא, דהא רישא דקרא בבשר
 302 משתעי, לרבות עליה ולבונה - לקבל
 303 טומאת אוכלין, הבא נמי - כל קדשים
 304 שלא הוכשרו, כיון צריד של מנחות,
 305 למיבני בית ראשון ושני - דהא ממתנין
 306 בחולין אוקמינא בשמתעין קמיתא, ובחולין
 307 לכאב משום אפיסולי גופא לאתסודי
 308 באיכלה, והא לאו אוכל הבא במים הוא
 309 - ואפילו בני בני בני, והוא הדין לחבת
 310 הקדש בקדשים, מדרבנן - ולא שרפינן
 311 עלה תרומה וקדשים אם נגעו בה, **שמאי**
 312 **אומר** הוכשר - דאף על גב דלא ניתא
 313 ליה במשקה היצאנא מיהם, דהא לאיביד
 314 אולי, הויתין לה ב'ביציאות שבת' (שבת ז"א.)
 315 שמא יבצרנו בקופת מוזהפתא, והא לאו
 316 אוכל הבא במים הוא - דהא בתיא
 317 משקה לא ניתא ליה, אמר ליה רב יוסף
 318 לאבי אמיתא לך **אנא** - לעיל, למפשת
 319 בעיא דריש לקיש ולא תביה לאעוה, ודאי
 320 מחוכשוו בשחטה, ואפרתי ל' - דדאי
 321 הוכשר - מדרבנן הוא, ואמר לך רבי ירמיה
 322 - מהבוצר לגמ, ושנית ליה גמי, מדרבנן,
 323 לריש לקיש נמי - למינניו ביה ראשון ושני
 324 מיהא מדרבנן, לתלות קמביעאי ליה - אי
 325 תלינן אי לא תלינן? פשטא ליה לריש
 326 לקיש לענין איתסר באיכלה מנינא ביה
 327 ראשון ושני מיהא מדרבנן, ב' קמביעאי
 328 ליה לשרוף - אי מנינא ביה ראשון ושני
 329 מדאורייתא, לשרוף תרומה וא דקא שרד
 330 בשוגג ביה, ופרכין: ככלל - איהו פשטא
 331 ליה לריש לקיש לענין אפיסולי גופיה דהוי
 332 הכשר מדאורייתא ושרפינן ליה, ובגוגו בו
 333 הוא דמסקא ליה, והכשר אשר יגע -
 334 בקדשים כתיב, במשקין ב' - במנבחין -
 335 במים שרדוהו בוק הכשר בבית המטבחים
 336 בעורה, לא ריין שוין - שאין שמטאין,
 337 כדאמרין בפסחים (ט"א.) בני עדושה -
 338 יוסי בן יעזר, וכן יטמא תרומא - להא
 339 דרבי יוסי רבי תינא דאמר אין משחירין,
 340 **ארם** - משום דאמרן, דאין נשפק במים,
 341 של ובחי שלמים - משום תרתי: כמילי
 342 ובחי שלמים: חדא - דקרא שלמים קאי,
 343 ועוד דבשר שלמים ועורן לבעלים -
 344 טוחו בהו לחיות יפין, ומעירין בנדר סמוך
 345 לשחיטתן שיהו חותן לחיות, כדאמרין
 346 בפרק 'משולחן פירות' (בצה"א.) משקין
 347 ושוחטין את הביתות, ואמרין תתא דארח
 348 ארעא ולקשויי משום סריכא דנשבא,
 349 **בופח** עליה - ונזפל מן העור לבשר,
 350 **הכשר** - הוא 'לטהור' וגו', והאי 'ובחשר'
 351 תירא, דהא רישא דקרא בבשר
 352 משתעי, לרבות עליה ולבונה - לקבל
 353 טומאת אוכלין, הבא נמי - כל קדשים
 354 שלא הוכשרו, כיון צריד של מנחות,
 355 למיבני בית ראשון ושני - דהא ממתנין
 356 בחולין אוקמינא בשמתעין קמיתא, ובחולין
 357 לכאב משום אפיסולי גופא לאתסודי
 358 באיכלה, והא לאו אוכל הבא במים הוא
 359 - ואפילו בני בני בני, והוא הדין לחבת
 360 הקדש בקדשים, מדרבנן - ולא שרפינן
 361 עלה תרומה וקדשים אם נגעו בה, **שמאי**
 362 **אומר** הוכשר - דאף על גב דלא ניתא
 363 ליה במשקה היצאנא מיהם, דהא לאיביד
 364 אולי, הויתין לה ב'ביציאות שבת' (שבת ז"א.)
 365 שמא יבצרנו בקופת מוזהפתא, והא לאו
 366 אוכל הבא במים הוא - דהא בתיא
 367 משקה לא ניתא ליה, אמר ליה רב יוסף
 368 לאבי אמיתא לך **אנא** - לעיל, למפשת
 369 בעיא דריש לקיש ולא תביה לאעוה, ודאי
 370 מחוכשוו בשחטה, ואפרתי ל' - דדאי
 371 הוכשר - מ

כ"י מתיא חיבת הקדש לפסולי גופיה — השתא מסקנין נמדאורייתא קמביע ליה, אבל מדרבנן מודו דרמונין בו ראשון ושני. וכן משמע ענין פרק 'המנחות והמכבים' (מנחות קכב). דקאמר: נודר עפאי בעלמא דהא, אמאי טמאנא טומאת אכילת; ומשני: בדבית הקדש. תפשטו דבעי ריש לקיש בו, ומשני קמביעאי ליה דאורייתא, וכן אמרין ר' דבני. וזאת דאמר קמאן אפסד (פסחים כ"א) בי גמטו שנמצאת בבשר — הבשר טמא, האי בשר דאבהרש מבאיאי אי בדבית הקדש, אימרו ומדני חיבת הקדש לפסולא דגופיה, למימני ביה ראשון ושני מי מתיא? וכו' תימא הכי נמי — תפשטו דהא דבעי ריש לקיש בו, הוא המצ' לשני; הא דריש לקיש דאורייתא בעי, אלא שפרז מיני שני. כגון שהתבירה נודרה, ועוד, משום דלרב דילפי בעי בעי נמי מתיא מדרבנן. ואם האמר: תפשטו דריש לקיש מדרבי יוסי רבכי תניא דאמר: דריש לקיש התמכסין אינו מכשר, ואם מתיא דבית הקדש למימני ביה ראשון ושני, מאי נפקא מינה בהבשר? ויש לומר: דנפקא מינה לענין כבוד בדיים שדיו המביא עבודה, וגם תולין דיו בדיים לאכול עם המנחות והבדחים כשי שדיו נאכלים על השוכב, דבארמ' בהקמטין רבדי (מנחות כאב). **השוחט** את המסוכנת — אפילו בתלחה שרי. וקטן לענין עיבדיה מילתא

למתיא "עד שתפרכס". **שאינה** חיה לא האכל — בריש "אלו טרפה" (חולין מגא). דריש המאי קרא דטרפה אינו חיה, היינו לפי המסקא דשמעתין, אלא מתירקאטא מסוכנת. **השתא** מחיים אסורה לאתר מיתה מביעא — השתא סבר דסמח נבלה מסוכנת היא קודם מיתה. ולכתיב דייק שפיר, דאי יקדם מיתה אסורה — פשיטא דמיתה לא שריא לה, כדפריש קנפורס. ומיד תזה מיני למפרך. ולמא אתי קרא לנבלה דלא מכה מסוכנת, וכון שעשאה גיטסרא אלא דגטר על פיה המסקא. אבל אין לפרש, דאפילו אפשר לנבלה שלא הייתה מסוכנת מעיקרא, אבל מקום דיק מדרבנא דהשתא מסוכנת משום דקריב למיתה — כל שכן בהמה שמתה לגמרי, דאף על גב דאסר רחמנא טרפה, אפילו הכי איצטרך לאסור נבלה משום דטרפה מחסרתא. אי לפרש כן, דאם כן אמאי פריך במחסרא. ולמא אתא קרא לוק נבלה דלא אתא מכה מסוכנת מעיקרא, כון שעשאה גיטסרא: אלא פשיטא דאין זה קל חומס. דאיסור מסוכנת חמיר, הדיל במחיים. דיבארנו בחיובם פריך "ותאת הקדש (ט) דלא ילפנין נבלה מטרפה משום דחמירא, דאסורה מחיים. ואם האמר: למאי פריך, אין נאמרת ריש מסוכנת טרפה — תקשי: אמאי אצטרך קרא לאסור נבלה? הא אסורה מחיים משום אינה טרפה. ודחמנא אסור

כ"י מתיא חיבת הקדש לפסולי גופיה — השתא מסקנין נמדאורייתא קמביע ליה, אבל מדרבנן מודו דרמונין בו ראשון ושני. וכן משמע ענין פרק 'המנחות והמכבים' (מנחות קכב). דקאמר: נודר עפאי בעלמא דהא, אמאי טמאנא טומאת אכילת; ומשני: בדבית הקדש. תפשטו דבעי ריש לקיש בו, ומשני קמביעאי ליה דאורייתא, וכן אמרין ר' דבני. וזאת דאמר קמאן אפסד (פסחים כ"א) בי גמטו שנמצאת בבשר — הבשר טמא, האי בשר דאבהרש מבאיאי אי בדבית הקדש, אימרו ומדני חיבת הקדש לפסולא דגופיה, למימני ביה ראשון ושני מי מתיא? וכו' תימא הכי נמי — תפשטו דהא דבעי ריש לקיש בו, הוא המצ' לשני; הא דריש לקיש דאורייתא בעי, אלא שפרז מיני שני. כגון שהתבירה נודרה, ועוד, משום דלרב דילפי בעי בעי נמי מתיא מדרבנן. ואם האמר: תפשטו דריש לקיש מדרבי יוסי רבכי תניא דאמר: דריש לקיש התמכסין אינו מכשר, ואם מתיא דבית הקדש למימני ביה ראשון ושני, מאי נפקא מינה בהבשר? ויש לומר: דנפקא מינה לענין כבוד בדיים שדיו המביא עבודה, וגם תולין דיו בדיים לאכול עם המנחות והבדחים כשי שדיו נאכלים על השוכב, דבארמ' בהקמטין רבדי (מנחות כאב). **השוחט** את המסוכנת — אפילו בתלחה שרי. וקטן לענין עיבדיה מילתא

למתיא "עד שתפרכס". **שאינה** חיה לא האכל — בריש "אלו טרפה" (חולין מגא). דריש המאי קרא דטרפה אינו חיה, היינו לפי המסקא דשמעתין, אלא מתירקאטא מסוכנת. **השתא** מחיים אסורה לאתר מיתה מביעא — השתא סבר דסמח נבלה מסוכנת היא קודם מיתה. ולכתיב דייק שפיר, דאי יקדם מיתה אסורה — פשיטא דמיתה לא שריא לה, כדפריש קנפורס. ומיד תזה מיני למפרך. ולמא אתי קרא לנבלה דלא מכה מסוכנת, וכון שעשאה גיטסרא אלא דגטר על פיה המסקא. אבל אין לפרש, דאפילו אפשר לנבלה שלא הייתה מסוכנת מעיקרא, אבל מקום דיק מדרבנא דהשתא מסוכנת משום דקריב למיתה — כל שכן בהמה שמתה לגמרי, דאף על גב דאסר רחמנא טרפה, אפילו הכי איצטרך לאסור נבלה משום דטרפה מחסרתא. אי לפרש כן, דאם כן אמאי פריך במחסרא. ולמא אתא קרא לוק נבלה דלא אתא מכה מסוכנת מעיקרא, כון שעשאה גיטסרא: אלא פשיטא דאין זה קל חומס. דאיסור מסוכנת חמיר, הדיל במחיים. דיבארנו בחיובם פריך "ותאת הקדש (ט) דלא ילפנין נבלה מטרפה משום דחמירא, דאסורה מחיים. ואם האמר: למאי פריך, אין נאמרת ריש מסוכנת טרפה — תקשי: אמאי אצטרך קרא לאסור נבלה? הא אסורה מחיים משום אינה טרפה. ודחמנא אסור

כ"י מתיא חיבת הקדש לפסולי גופיה, **אבל** מדרבנן מודו דרמונין בו ראשון ושני. וכן משמע ענין פרק 'המנחות והמכבים' (מנחות קכב). דקאמר: נודר עפאי בעלמא דהא, אמאי טמאנא טומאת אכילת; ומשני: בדבית הקדש. תפשטו דבעי ריש לקיש בו, ומשני קמביעאי ליה דאורייתא, וכן אמרין ר' דבני. וזאת דאמר קמאן אפסד (פסחים כ"א) בי גמטו שנמצאת בבשר — הבשר טמא, האי בשר דאבהרש מבאיאי אי בדבית הקדש, אימרו ומדני חיבת הקדש לפסולא דגופיה, למימני ביה ראשון ושני מי מתיא? וכו' תימא הכי נמי — תפשטו דהא דבעי ריש לקיש בו, הוא המצ' לשני; הא דריש לקיש דאורייתא בעי, אלא שפרז מיני שני. כגון שהתבירה נודרה, ועוד, משום דלרב דילפי בעי בעי נמי מתיא מדרבנן. ואם האמר: תפשטו דריש לקיש מדרבי יוסי רבכי תניא דאמר: דריש לקיש התמכסין אינו מכשר, ואם מתיא דבית הקדש למימני ביה ראשון ושני, מאי נפקא מינה בהבשר? ויש לומר: דנפקא מינה לענין כבוד בדיים שדיו המביא עבודה, וגם תולין דיו בדיים לאכול עם המנחות והבדחים כשי שדיו נאכלים על השוכב, דבארמ' בהקמטין רבדי (מנחות כאב). **השוחט** את המסוכנת — אפילו בתלחה שרי. וקטן לענין עיבדיה מילתא

מאי — לגופיה הוא דאדני, אבל דלטימאי איהו אחריני. או דלמא לא שניא. **משנה** עד שתפרכס — דאי לא מפרכס, קטן ליה לרבנן דנטולה נשמתה קודם גמר שחיטתה, כדאמרין בגמרא. **אם זניק** — כדרך שהרבומו נפוחות בגורנם הודם מקלח ומזנק בכת. **זניק** — קלוח. **השוחט בלילה** — בהמה מסוכנת שצרכי פירוס, ולא ידע אי פירוסה. ולמהר השכים ומצא כותל — ביה

שחיטת הצואר מלאים דם — כשרה. מפני שזניקה, וכברת וכו'. **אליעזר** — גמכרש לה' ביונק אמרה רבי שמעון. **אחד בהמה דקה** ואחד בהמה גסה — עירובות פירוסם אם היא מסוכנת. **שפשפת ידה** — בגמרי שחיטתה. ולא החזירה — פסולה אם הייתה מסוכנת, לה שאין זה פירוס, אלא כן ודרכה בשעת צאת נפש. אבל גסה לאו אורחה בחכי. **נמרא** **ממאי שריא** — ואפילו בפירוס. והמדורין: **וממאי תיסק אדעתין** — למיסרי, דבעי קרא למשריא? **לא היה חיה** — ואפילו מפרסות. ומנא לן דשריא? **מדאמר רחמנא נבלה לא האכל** — וסתם נבלה מסוכנת הואי קודם מיתתה. **פכאל** — קדקדם מיתה. כי הוה מסוכנת — שריא. דאי קודם מיתה אסירא מיראת החיה? **לאחר מיתה מביעא? מיתה** היינו שריא? **לא?** **ולמא היינו נבלה היינו מסוכנת** — ורקיעין מיתה ומסוכנתה קרי לה נבלה, ואשמעינן רחמנא דקאי עלה בלאו נמי, דלא ויתא? — לאו הבא מכלל עשה עשה. מחיים לא אקרי נבלה — והלכך למיה לן לאחוריה עלה נדבולח? **פשיטא** דאיסור מסוכנת להיבא אולוי דלמא לעולם היינו נבלה היינו מסוכנת — כלומר, לעולם כדקאמר. דנבלה היינו בהמה מסוכנתה ונאסרה קודם מיתה, ואפילו הכי איצטרך קרא, דאילו מחיים איסור מסוכנת עשה בעלמא הוא, ואשמעינן קרא דלאחר מיתה קאי נמי בלאו. **טרפה** — נידק קרום של חיה או נתבה רגליה, מחוסרת היא. **ואי סלקא דעתך מסוכנת** — מחמת חולי, ולא מחסרה. **אסורה**, דרשנין: שאינה חיה לא האכל מסוכנת מחמת טרפות שחיסרה היא **מביעא** — דרך טרפה נמי אינה חיה. אלא מדאיצטרך למיטר טרפה — שמע מינה מסוכנת מחמת טרפות מדחסרא אסורה. אבל שאר מסוכנת שריא, דלא דרשנין שאינה חיה לא האכל. **ולמא היינו טרפה היינו מסוכנת** — ובין מחסרה ובין כי מחסרה, שבעה שאינה חיה — טרפה קרי לה. **דטרפה** לשון מסוכנת היא. כלומר, קרובה למות. ואיצטרך לעבור עלה בעשה דהאינה חיה, ולא ויתא טרפה. **אם כן נבלה** — דאוקמא לעיל דמשום לעבור עלה בלאו נמי אצטרך. **למה לא השתא מחיים** — כשהיא מסוכנת, למה לרובנא טרפה. **לאחר מיתה מביעא** — איסורא להיבא אולוי? **ולמא היינו נבלה היינו טרפה היינו מסוכנת** — כלומר, אפילו נבלה שמתה לאחר שנטרפה הסוכנתה מיתה מוקמת לה. ואפילו הכי איצטרך, ולמיקם עלה לאתר שנטרפה בשני לאוין — דלא נבלה ולא דטרפה. ועשה דהיה אבולו **ואמר** פ' — בחיובם פריך "ותאת הקדש (ט) דלא ילפנין נבלה מטרפה משום דחמירא, דאסורה מחיים. ואם האמר: למאי פריך, אין נאמרת ריש מסוכנת טרפה — תקשי: אמאי אצטרך קרא לאסור נבלה? הא אסורה מחיים משום אינה טרפה. ודחמנא אסור

כשהיא מסוכנת, למה לרובנא טרפה. **לאחר מיתה מביעא** — איסורא להיבא אולוי? **ולמא היינו נבלה היינו טרפה היינו מסוכנת** — כלומר, אפילו נבלה שמתה לאחר שנטרפה הסוכנתה מיתה מוקמת לה. ואפילו הכי איצטרך, ולמיקם עלה לאתר שנטרפה בשני לאוין — דלא נבלה ולא דטרפה. ועשה דהיה אבולו **ואמר** פ' — בחיובם פריך "ותאת הקדש (ט) דלא ילפנין נבלה מטרפה משום דחמירא, דאסורה מחיים. ואם האמר: למאי פריך, אין נאמרת ריש מסוכנת טרפה — תקשי: אמאי אצטרך קרא לאסור נבלה? הא אסורה מחיים משום אינה טרפה. ודחמנא אסור

מאי? כי מתיא חיבת הקדש לפסולא דגופיה, אבל למימני ביה ראשון ושני לא, או דלמא לא שניא? **תיקו. משנה** השוחט את המסוכנת - רבן שמעון בן גמליאל אומר: עד שתפרכס ביד וברגל, רבי אליעזר אומר: דיה אם זניקה. **אמר רבי שמעון:** השוחט בלילה, ולמהר השכים ומצא תילים מלאים דם - פשרה, שזניקה, וכמדת רבי אליעזר; והכמים אומרים: עד שתפרכס או רבך או רגליך, או עד שתשכשכש בגובהה. **אחד בהמה דקה ואחד בהמה גסה. בהמה דקה שפשפת ידה ולא החזירה - פסולה, שאינה אלא הוצאת נפש בלבד. במה דקרים אומרים - שהיתה בחוקת מסוכנת, אבל אם הייתה בחוקת בריאה, אפילו אין בה אחד מכל הסמינים הללו - פשרה. נמרא מסוכנת ממאי שריא? - וממאי תיסק אדעתין דאיסורא? - דכתביה: "ואת החיה אשר האכלו", תיה - אבול, ושאינה תיה - לא האכל, והיא מסוכנת אינה תיה. - מואמר רחמנא נבלה לא האכל - מכלל דמסוכנת שריא; דאי סלקא דעתך מסוכנת אסירא, השתא מחיים אסירא, לאחר מיתה מביעא? - ולמא היינו נבלה היינו מסוכנת? **לא סלקא דעתך, דכתבי:** "וכי נבלה מן בהמה אשר היא היא לכל אצלך הנגע בגבולתה", לאחר מיתה הוא דקרייה רחמנא נבלה, מחיים לא אקרי נבלה. - ודלמא לעולם אימא לך: היינו נבלה היינו מסוכנת, מחיים פגשתי, לאחר מיתה - בלאו! אלא מואמר רחמנא מרפה לא האכל - מכלל דמסוכנת שריא; דאי סלקא דעתך מסוכנת אסירא, השתא מסוכנת דלא מחסרתא אסירא, מרפה מביעא? - ודלמא היינו מרפה היינו מסוכנת, ולעבור עליו פגשתי ולא עשיתי! אם כן, נבלה דכתב רחמנא למה ליה? ומה מחיים קאי עלה בלאו עשיתי, לאחר מיתה מביעא? - ודלמא היינו נבלה היינו עשיתי אלא מוכא: "וחלב נבלה וחלב מרפה עשה לכל מואבה ואכל לא האכלה", ואמר מר: **על איסור חלב, יבא איסור חילוי** על איסור חלב; ואי**

כשהיא מסוכנת, למה לרובנא טרפה. **לאחר מיתה מביעא** — איסורא להיבא אולוי? **ולמא היינו נבלה היינו טרפה היינו מסוכנת** — כלומר, אפילו נבלה שמתה לאחר שנטרפה הסוכנתה מיתה מוקמת לה. ואפילו הכי איצטרך, ולמיקם עלה לאתר שנטרפה בשני לאוין — דלא נבלה ולא דטרפה. ועשה דהיה אבולו **ואמר** פ' — בחיובם פריך "ותאת הקדש (ט) דלא ילפנין נבלה מטרפה משום דחמירא, דאסורה מחיים. ואם האמר: למאי פריך, אין נאמרת ריש מסוכנת טרפה — תקשי: אמאי אצטרך קרא לאסור נבלה? הא אסורה מחיים משום אינה טרפה. ודחמנא אסור

1 **ומה** מחיים אתי איסור טרפה חילל איסור חלב – פירש בקונטרס: ומה מחיים, דאיסור
2 מסוכנת אינו אלא מחמת קירוב מיתה – חל על איסור חלב, נבלה נופה מיבעיא?
3 ומאי ציטריך לאשמועין בנבלה – ומל מסוכנת לאו טרפה מקרי. ואי ציטריך
4 לאשמועין כרף נבלה דחילל הוא מסוכנת ולא אתיא מבז טרפה, שלא נטרפה קודם
5 לכן, ודחילול איסור חלב, ודחילול חומר טרפה
6 לא אתיא, דעטמא דטרפה לאו משום קירוב
7 מיתה הוא, אלא משום חסרון, כדמריבטין
8 לתרייהו בובחים בפרק "הטאת העוף" (ע"א),
9 וקשה לפרושה: דאמאי לא ולפנין שפיר שדחיל
10 איסור נבלה על איסור חלב מקל וחומר דטרפה?
11 דאי משום דטרפה מחסרא, נבלה גמי, כיון
12 דתוח – אי שן חסרון גדול וטעה, נמי, כיון
13 פרך בתי הכי: ודלמא אי ציטריך קרא לנבלה
14 דלא אתיא מבז מסוכנת הדיא נמי אתיא מקל
15 וחומר לעילא ועוד קשה: מה נמי דמסוכנת לא
16 הוי בלא דטרפה, מכל מקום תתם בעשה
17 מקרא ד"ראת הדיח", דמשמע: שאינה היה לא
18 תיכולו ומיתה: בהי ש' לומר: אי היה מוקמא קרא
19 ד"ראת הדיח" במסוכנת אסורה, היה מסתבר
20 ליה נמי דלא אוקרמה בה לאו טרפה, וכי יבחי
21 העשה ד"ראת הדיח" מטרקמא בתרייהו,
22 תתרייהו מיקר "אינה חיה" – וכי נמי לא
23 דטרפה מוקממא בתרייהו, ואם כן נבלה דבתיב
24 דחל על איסור חלב למה לי? ורבינו הם מפרש
25 דהכי קאמר: ומה טרפה ומחיים אל טמא –
26 חיל על איסור חלב, נבלה דלאחר מיתה מסוכנת
27 מיבעיא: ולכיב למיפריך כדכריך בפרק "הטאת
28 העוף" (שם) דטרפה פגודה, דחילל אסורה
29 מחיים. ודחתם קאמר לכל מטרקמא דחייב
30 דמסוכנת שריא, אבל לטמי דבעי נדבאי
31 הוטא. דאיסור נבלה נמי מתחילל איסור שלה
32 מחיים, דאי אפשר שלא היתה מסוכנת,
33 ומסוכנת אסירא טמעם נבלה מחמת קירוב
34 מיתה, ואפילו אם נאמר שלא היה מסוכנת אלא
35 איסור עשה – לא שייך למיפריך 'מה לטרפה'
36 שכן מחיים בלאו", כיון דמכל מקום איסור נבלה
37 מחיים שפיר הוי דטרפה. חל שחיל על איסור
38 חלב מקל וחומר דיעשה, אבל השתא דמסוכנת
39 שריא, שייך שפיר למיפריך מה לטרפה שכן חל
40 איסור שלה מחיים, דאמר נבלה שאין כאן
41 איסור מחיים כלל! והשתא פריך שפיר בתיב הכי:
42 דלעולם אימא לך: מסוכנת אסורה, ואצטריך
43 קרא שיבא איסור נבלה ועליל על איסור חלב
44 ונבלה דחילל הוא מסוכנת מחמת עשה, כגון שעשה
45 גיטרא, דדאי לא נאסר מחיים ולא אתי מקל
46 וחומר דטרפה. ורבינו גרסוהו היה מפרש: ומה
47 מחיים אתי איסור טרפה חילל איסור חלב, אף
48 על גב דליכא למיפריך דטרפה מנו דחילל אתיא
49 איסור – חילל נמי הואי איסור חלב, נבלה של אחר מיתה, שהיתה מסוכנת בתחלה,
50 דאיכא למיפרי: מנו דחילל הואי איסור נבלה איסור מסוכנת – חילל נמי איסור חלב
51 אלא מיבעיא: אלא דאי מדיאי ציטריך קרא למכתב נבלה – מכלל ומסוכנת שריא לגמרי.
52 והשתא פריך שפיר: דלמא אי ציטריך לעשהא גיטרא, דליכא מנו, שדרי לא היתה
53 מסוכנת. וקשה לפרושה, שאין התלמוד מוכיז מנו הל כלל, ועוד, דאיכא למיפריך דאיכא
54 מנו גמי בטרפה, דחילל נמי איסור שאלו תבתי. ולמאן דאמר בפרק "גיד הנשה" (תולין
55 ק"א), בהבא בחייה לאברים עומדת – חילל נמי איסור טרפה איסור אבר מן הדיוט, ואיכא
56 מנו, ועוד, אפילו כי אמרת דמסוכנת אסירא ואיכא מנו בנבלה – לא שייך למילף מקל וחומר דטרפה, כיון דאיכא למיפריך, מה לטרפה שכן אסורה מחיים, כדכריך בובחים (ע"א),
57 **שלא** דחורמו מתנותיה – ועמו אמר: לרבי יוחנן, דאמר לבקן בוסר "חורע" (ק"לב), האוכל במתנה סלא דחורמו מתנותיה כאלו אכל בפלגים, מאי רבותיה שולקא? חילל אכלת
58 דיוחקאל כן היה, כרן עגמו ערץ לתפריש תרומת ומעשרות, ואסור לאכול טבלו ורבי לומר: דרבי יוחנן סבר כגמאן דאמר שלא אכל מכתבה שחורה בה חכם. **שולקא** דחורתי ביום
59 כר – ואם תאמר: מאי רבותיה דיוחקאל? חילל לא ארס מנו אסור, כדאמר בפרק קמא דטרפה עבודה זרה (כ"ב) בפרק "עירוב שבתות" (א"א): "שעומת מכל דבר ע"ר"
60 שלא ידררה ביום כו' ויש לומר: דאפילו הכי חשיב ליה רבואה, משום דאמרינן בפרק "גט פשוט" (בבא בתרא קס"ב), שלשה דברים אין אדם יוצא נטום בכל יום, דהורו עבידה

1 **אי** שלקא דעתך מרפא היינו מסוכנת – לכתוב ורמאן "חלב נבלה עישה
2 לכל מלאכה" לאשמועין דלא טמא חלב משום נבלה, ולשתוק מאחרת
3 אבילות, ובהלב טרפה מסוכנת לחודא לכתוב "לא האלוהו" לאשמועין דחילל
4 איסור מסוכנת איסור חלב, ואנא דעמא דכל שכל דבי מיתה אינו מי איסור
5 נבלה וחילל עליה. ומה מחיים – דאיסור
6 מסוכנת אינו אלא מחמת קירוב מיתה,
7 ואינו חילל איסור חלב, נבלה נופה
8 מיבעיא? אלא – מדאי ציטריך לאשמועין
9 בנבלה דאיסור נבלה חילל איסור חלב
10 ובכלל דמסוכנת לאו טרפה מקרי –
11 ואצטריך לאשמועין כרף נבלה דחילל
12 מבז מסוכנת ולא אתיא מבז טרפה, שלא
13 נטרפה קודם לכן, ודחילול איסור חלב
14 ומקל וחומר דטרפה דאמרינן "ומה מחיים"
15 כר לא מצין למילף גבי נבלה דאיסור
16 נבלה חילל איסור חלב, דעמא דטרפה
17 לאו משום קירוב מיתה הוא, אלא משום
18 חסרון, כדמריבטין בובחים בפרק
19 "הטאת העוף" (ע"א), כגון שעשה ניספרא
20 והיא ערין מפרכסו, דאמר בפרק קמא
21 (תולין ק"א), עשה ניספרא – נבלה, דו
22 לא נסתבנה קודם בבלותה, ואי ציטריך
23 לאשמועין דחילול איסור נבלה איסור
24 חלב עשה ניספרא – תחבה לשנים
25 לרבותה, אם כן – דמסוכנת אסירא, ליטא
26 קרא חלב נבלה וטרפה וגו' –
27 ולאשמועין דאתי איסור נבלה וטרפה
28 חילל איסור חלב, למה לי למכתב דטרפה
29 "טרפה" – למידרשהא איתיה, ולמינר
30 דטרפה הוא דקאמאנן לך דחיא ודחלבה
31 אסורים, וכדמזרחאנן לך דחילל איסור
32 טרפה אחלבה, אלמא שני איסורים יש בה,
33 אבל יש לך אחרת שהיא קרובה למיתה
34 כו, ואין בה אלא איסור חלב לבד,
35 שחלבה חלוק בפשרה – שאיסור חלב
36 נהוג בה ששנוילה, ותו ליה לא חייבא
37 יחוקאל, הנה נפשי של טמא – איסוראל
38 קאמר ליה לחקודש בריך הוה, לפי שזיה
39 אומר לה: "חך לך חטים ושעורים וגו' ועגת
40 שעורים תאכלנה והיא בגלגל צאת האדם
41 תעוגנה לעינוהם". מיקרה יום ומיקרה
42 לילה! לא כתיב בקרא, ולא גרסין ליה,
43 ליהי טומאה – קרי, כוס כוס – שחוט
44 שחוט, שלא תמוה, לפי שש מסוכנתו היה
45 נבלה משש ליכא למיפרי, דאם כן מאי
46 רבותיה. שחורה בה חכם – שנולה בה
47 ספק והוצרך לשאל לחכם להתיר.
48 ומתנותיה – הורוע והלזדים והקבה, ואף
49 על פי שהוא היה כהן, ובלא הרמה יכול לאוכלה. שריא – מסוכנת. היינו
50 רבותיה – דאף על גב דשריאי, כיון דמאסיה לא אבלתיה, אפילו אבולת
51 בקעיות – שיש לה כח בשניה, דכין דאינה עומדת – מסוכנת איהו. רמי בר
52 יוחקאל לא פליג אדרב יוחזר, אלא לטפמי אתא, כו' ורב עגא. כמריא מוני
53 הכי – כדאמר, דרב עגאן הוסיף אדרב יהודה אפילו אוכלת בקעיות,
54 ובפומבדיתא מוני דרב יוחזר גופיה סיים בה הכי.
55 נועה

ועוד תפלה.
ולשון הרע ועין תפלה.

השושן דף לח עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" תוספות

1 גועה והטילה ריעי – אז או זה. געה = צעקת, כמו: 'אם געה שור על
2 בליל' (איוב ו). **לאבא** – לרב הזה קרי ליה שמואל הכי, משום כבוד. **לאווז**
3 **אוי** – לפרכס האוזן, בתמיה, דפרכוס חיות גדול הוא זהו "אווז" לשון 'מיוזן'
4 אותו ממקורו' (אבות פרק ג משנה ז). **שאני אומר** – שאינה צריכה כל כך,
5 אלא כל פירכוס שמסוכנת מפרכסה,

6 שאינה עושה דבר שהוא הוצאת נפש –
7 הוי פירכוס, כולקמן. שאין הפיתה עושה
8 בשעת הוצאת נפש, קרי לה מזה,
9 ובבהמה דקה קאי, דאילו נדה – אפילו
10 כפופה ופשתה הוי פירכוס. **אי** –
11 מרדקאי המתניחין היה גומינין של
12 כדקיימתי; אז החזירה כשרה – משמע
13 שפשתה: אז מנפיתיה וחזירה. **אבל**
14 **משמע** – מיעקיא וכפפתה, לא. קא
15 מעיקרא וכפפתה – אז הוי פרכוס. **במטו** –
16 שרבי יוסי. **הא** – דאמר רב לעיל: גועה
17 הוי פירכוס. **דעבי קלה** – שהיה קלה
18 עבה וחזקה, דודאי אתי מכת חיות. **דעמי**
19 **קלה** – 'כחה' מרומנין: עמיא ויקרא
20 (ג). **שורתת** – בסמוך. **פחות** –
21 למרדוקי, חיות הוא זה. **אמר רב הסדא**
22 **פירכוס שאמרו** – אני פרכוס. **במטו** –
23 שחטיה. ואני מפרשי: מאי סוף ששמעתי –
24 אמצע שחטיה היא. והאי קרי לה סוף –
25 לאפקי אם תחלת שחטיה פירכסה. כיון
26 דבאמצע שחטיה לא פירכסה – לראוהו
27 לה חיותא לר' האי, סוף משום נטילת
28 נשמה. **מנא אמיתא** – הו' דהאי קרי
29 ששמעתי אמצע הוא. **איפת** – פשתה
30 ולא החזירה, דאמרין פסולה. כל היכי
31 תתו ותחיל – דלאחר ששחטה לא תסגי
32 **באבי** פדית יבלא כפופה חזרה: בתמיה.
33 **אמר ליה רבא לעולם סוף שחטיה** –
34 דוקא. ודקאמרת: כל היכי תתו ותחיל
35 לאחר שחטיה, שפשתוס תחזיר. **שאני**
36 **אומר** כל שאינה עושה כן – פשתה חזרה
37 לאחר שחטיה. בידוע הו' בתחלת שחטיה
38 – כלומר, אפילו פירכסה בתחלת שחטיה
39 – דידה. כשרה. אף על גב דהויא מסוכנת
40 כיון דלמלאי כותלי בית השחטה – דם –
41 בידוע שונקה. ובמדת רבי אליעזר –
42 דאמר. וזנק ויזק פירכוס. **ואמר שמואל** כו'
43 – לחכי איצטרך לפרשי דכותלים דרבא
44 לאו הו' כותלים משמי, אלא כותלי בית
45 השחטה. דאי הו' כותלים ממש – למחר
46 תתו יכולים להבקי אי האי זינק וזדא
47 חיותא שחטה אז באמצע שחטיה. אז
48 חותה בתחלת שחטיה – ימצא הזינק
49 למעלה בכותל, ובמחנת בת חיות שהיה
50 ערוין בכמהה זינקת למרדוקי, ואם ימצא
51 הזינקת למטה בכותל – בידוע שבאמצע
52 שחטיה זינקה, שלא היה בה כל כך לונק
53 הדים למרדוקי. אבל השתא דאמר שמואל
54 דני כותלי לאו הו' כותלי משמי, אלא
55 כותלי בית השחטה – לא מצינו למידע אי
56 תחלת שחטיה זינקה אז לאחר שחטיה. ולחכי קאמר: אי אמת בשלמא כל כמה דפירכוס, אפילו בתחלת שחטיה, הוי פירכוס. **שפיר** – דהא זינקת למחר על ידי זינק
57 דפרכסי אורחא. **אלאי אי אמת** – באמצע שחטיה בעינן, מאן לימא לן למחר דזינק דלאורחא באמצע שחטיה? וזינק וזינק וזינק – לעולם
58 דאמר פירכוס לא הוי פירכוס אלא באמצע או בגמר שחטיה. ושמי זינק, וערוף חיותה פירכוס גדול אלא, הלכך אפילו בתחלת שחטיה זינקה שפיר דייח **אם**
59 זינקה – ומתקני 'דייח' – מכלל דקיל. קיל מרדכי נמליאל – דבעי ביד וברגל, בשניהם. וערוף מרדכי – דאמר: ביד או ברגל. **אבוהים** – שם האיש. **אבוה**
60 **בי אבוהים** – זהו אבוהים עצמם, ומכריח וזאת הן ולא את האב. והוי קורין אותו על שם אבוה שעשו את בני סימן. לו – עך – משמע דחמירי האי יכירוסו דרבנן
61 מתוך דלעיל. ואי דרבי אליעזר ערוף, מאי 'עדי' שחטיה בעינן ערוף – 'כיון' מיבעי ליה למימרו אלא שמע מיהו. זינקת, אפילו הכי סגי ליה כי הוי בתחלת
62 שחטיה. **בסוף שחטיה** – סוף גמוש, שפרכוס בגמר שחטיה, דתרויבי בה חיות אחר שחטיה.

1 **גועה** או הטילה ריעי וכבשה באונה הרי זו פירכוס – אפילו לרב נמליאל ומומר.
2 וכעני פירכוס די רוגל, חשיב האי פירכוס. ולחכי פריך שפיר ממריחא דתקני
3 בסמוך. געה והטילה ריע – אין זה פירכוס. ושמואל דאמר: איצטרך ליה לאבא אוזי
4 אוזי, סבר כרבנן דאמר: או די או רגל. ולחכי פריך עליה דרב ענן דמפרש מילתא
5 דשמואל: תנינא ופשטא דאלבא דרבנן,
6 פשוטה וכפפה הרי זו פירכוס, כפופה ופשתה
7 לא הוי פירכוס.

8 **אצטרך** ליה לאבא – פירש בקונטרס,
9 דשמואל ליה קרי ביה בלשון
10 כבוד. ובערוך פירש שרץ שמו, רבי' הוי קורין
11 אותו על שם השבוינו, כמו ודכל וכותי הו'
12 קרו ליה. **רבי' לרבי** יודה דנשא, ושמואל
13 שהיה חבירו היה קורוהו בשמו. וכל לקמן (מ"ב)
14 'אי הכי אמר אבא לא ידע מנפיה כלום',
15 ו'בערבי פסחים' (פסחים קט"ב), **אם** 'ועליא'
16 ו'אוליאיא לאבא', ובפרק 'לכ' גנות' (עירובין
17 ז"א); 'אי קפיד אבא קטרו ביה המייא'.
18 ובפרדוס משמע סוף פרק 'אדשית הגז' (חולין
19 ק"ה). דאמר רבי יוחנן לאסיס: מאן קרי סדרא
20 בבבל? אמר ליה: אבא אריאכא. וכטע עלוי רבי
21 יוחנן על שקראו כן – משמע בהדיא 'דאבא'
22 'לא שוק חשיבות. ומידו, כמנע שהיה קורוהו
23 בשמו לחזירה לא היה מושג, אי לא משום
24 דאמר 'אריאכא', שהו' לשון גנאי, דרבי יוחנן
25 נפיה היה קורוהו 'אבא' בפרק 'כספי הדם'
26 (חולין פ"א); 'אבא משפחת בריאם היה', אף
27 על פי שרש היה חשוב ורבה מרבי יוחנן. מיהו,
28 על רב הנענות דאמר בפרק 'יום הכפרים'
29 (ומנא פ"א) 'קאי אבא בשלמא נבא' –
30 קשה, שהיה תלמידו וקורוהו בשמו. ואמר
31 'בחלק' (סנהדרין ק"א): מפני מה היה נעש גנאי
32 – מפני שקורוהו לרב בשמו. ולפירושו הקונטרס
33 'דאבא' לשון חשיבות – נגא.
34 **אלימא** – בסוף שחטיה כל היכי תתו ותחיל
35 ונפרש רבינו תם, דמקטני
36 'שאני' אלא הוצאת נפש' דיק, דאטו מי לא
37 חתה הרבה אם לא הוציאה נפשה על סוף
38 שחטיה?
39 **רבא** אמר פירכוס שאמרו בסוף שחטיה – והא
40 דלא חיישנן דלמא תחלת שחטיה זינק –
41 משום דלא שריחא שיהיה זינק אלא בסוף **כי**
42 יולד פרט ליוצא דופן – לא מלשון לידה דריש,
43 אלא מנר לידה לידה מנכרו, כדאמרנן בריש
44 פרק 'יציא דופן' (נדה מ"א). והא דרשנין בריש
45 'אשה כי תוריע ולידה' – עד שחלת במקום
46 שמועדת, דמשמע דצריך מיעט למעט יוצא
47 דופן, ולא ממעטין ליה מלידה לידה מנכרו –
48 משום דלא יאן 'כי תוריע' וליד דרשנין 'תלד'
49 – לרובת יוצא דופן, כרבי שמעון.
50 א

51 **אבוה דבר אבוהים**, ואמר ליה אחוה דבר אבוהים: ומרדכינן מי ערוף? והא הני, והקמיים
52 אומרים: עד שפרכסם או ביד או ברגל, רבנן אהי'א קיימו? אלימא אדרבן גמליאל?
53 'פיון שפרכסה' מיבעי ליה! אלא פשיטא אדרבי אליעזר, ואי ערוף – מאי 'עדי'?
54 **רבא אמר**: פירכוס שאמרו – בסוף שחטיה. אמר רבא: מנא אמיתא ליה? דתנינן 'שור'
55 **אבוה דבר אבוהים**, ואמר ליה אחוה דבר אבוהים: ומרדכינן מי ערוף? והא הני, והקמיים
56 אומרים: עד שפרכסם או ביד או ברגל, רבנן אהי'א קיימו? אלימא אדרבן גמליאל?
57 'פיון שפרכסה' מיבעי ליה! אלא פשיטא אדרבי אליעזר, ואי ערוף – מאי 'עדי'?
58 **רבא אמר**: פירכוס שאמרו – בסוף שחטיה. אמר רבא: מנא אמיתא ליה? דתנינן 'שור'
59 **אבוה דבר אבוהים**, ואמר ליה אחוה דבר אבוהים: ומרדכינן מי ערוף? והא הני, והקמיים
60 אומרים: עד שפרכסם או ביד או ברגל, רבנן אהי'א קיימו? אלימא אדרבן גמליאל?
61 'פיון שפרכסה' מיבעי ליה! אלא פשיטא אדרבי אליעזר, ואי ערוף – מאי 'עדי'?
62 **רבא אמר**: פירכוס שאמרו – בסוף שחטיה. אמר רבא: מנא אמיתא ליה? דתנינן 'שור'
63 **אבוה דבר אבוהים**, ואמר ליה אחוה דבר אבוהים: ומרדכינן מי ערוף? והא הני, והקמיים
אומרים: עד שפרכסם או ביד או ברגל, רבנן אהי'א קיימו? אלימא אדרבן גמליאל?
'פיון שפרכסה' מיבעי ליה! אלא פשיטא אדרבי אליעזר, ואי ערוף – מאי 'עדי'?
רבא אמר: פירכוס שאמרו – בסוף שחטיה. אמר רבא: מנא אמיתא ליה? דתנינן 'שור'
אבוה דבר אבוהים, ואמר ליה אחוה דבר אבוהים: ומרדכינן מי ערוף? והא הני, והקמיים
אומרים: עד שפרכסם או ביד או ברגל, רבנן אהי'א קיימו? אלימא אדרבן גמליאל?
'פיון שפרכסה' מיבעי ליה! אלא פשיטא אדרבי אליעזר, ואי ערוף – מאי 'עדי'?
רבא אמר: פירכוס שאמרו – בסוף שחטיה. אמר רבא: מנא אמיתא ליה? דתנינן 'שור'
אבוה דבר אבוהים, ואמר ליה אחוה דבר אבוהים: ומרדכינן מי ערוף? והא הני, והקמיים
אומרים: עד שפרכסם או ביד או ברגל, רבנן אהי'א קיימו? אלימא אדרבן גמליאל?
'פיון שפרכסה' מיבעי ליה! אלא פשיטא אדרבי אליעזר, ואי ערוף – מאי 'עדי'?

1 או כשב פרטי טעם. חזקה הדבא "או למעט. ובפרק קמא (חולין ב.גא.) קאמר: "אר
 2 לרבות פלגס, ובני ורתי ורתישן (חולין ע.ג.) "או שה' לרבות בלאים
 3 ויש לומר: דבני פלגס ממילא אימעיט, ולא צריך קרא אלא לרבות. וכן לגבי אותו ואת
 4 בנו - ובכלל אימעיט כלאים, ושור ושה אי אתא יכול להוציא בלאים מבניהם. אבל
 5 הבא, משאם יכול תרביב - וזהו דהוא
 6 בלאים מבניהם, וממילא איתרביב לרביי כרבי
 7 "אר למעט. וכבי האי גונא שבני במירוהבא
 8 (בבא קמא ע.ג.) גבי "ושבחו או מכרין. ואם
 9 תאמר, אם בן מ'א' עד י'הוה למעט כלאים,
 10 שאתא יכול להוציא בלאים מבניהם, ומ'א'
 11 כשב - ודמשה ויהוה לומר: דהוא אינו ראוי כל
 12 כך למעט שבנו כלאים. ולרבי מעטא קמא
 13 מוקמינן בדרמי טפי - בבלאים, וחדר ממעטין
 14 נדמה. נדמה לא ממשעטין אלא משום דרמי
 15 כלאים.

16 **אלא** דמתה הדר ילדיה - והא דאמר
 17 בפרק "יוצא דופן" (נדה מד.א) ובפרק
 18 "מי שמת" (בבא בתרא קמ"ב.) דעובר מיה
 19 ברישא - היינו היבא דמתה מעצמה, כדאמר
 20 בפרק קמא דערכין (ג.א.) וחולל אידי דותיא
 21 דחיותה עילא סיפתא דמלאך הגות ומתחבא
 22 לסימניו, אבל נדרג לא.
 23 **אלא** אי פרש למיחה חזר פרש לחיים - אין
 24 להוציאו מכאן דאפילו בדי שמים אפשר
 25 ליעצמו. וקראי קאמר למינר דאיצטרף אם יבא
 26 אליהו ואמר שבצמצום נעשה. ושביקין לקרא
 27 דאיהו דחוק וזקוק אנפשיה.
 28 **מוצרך** כבד שלה - לאו דוקא נקט יתרת
 29 הכבד, משום דעולה סלמה דהוא
 30 כחלזל דם. אלא איתרביב כותל של שאר בער נמי,
 31 כדאמרין בגמרא: ידוב וזוא לטבתא שריאל
 32 מנא? ודוראור דמלתא הוא דנקט. **פסולת**
 33 סתם מחשבת נביר לעבודה זרה - והם
 34 תאמה לקטן (ט.ט.) גבי השוחט לשים ידים
 35 דקנה: פסולה, ודייק עלה: פסולה - אין, וזבד
 36 מתים - אל. פירוש: ולא מיסרתי בהנאה. אבל
 37 קנה, רבי אליעזר אומר: פסולה, ואף על גב
 38 דאסור אף בהנאה, בקרבתה: סתם מחשבת
 39 נביר לעבודה זרה ויש לומר: לקטן דייק מרלא
 40 קנה? וזרי אוזי וזבד מתים, אבל הבא. אידי
 41 דאמר רבי כשרה - אמר רבי אליעזר: **הני**
 42 **הני** תנאי אתו ליה דרבי אליעזר ברבי יוסי -
 43 פירוש: רבנן רבי אליעזר דמתניתין, אבל רבי
 44 יוסי אל סבר ליה כותיה. והא אמר דאין רבי
 45 דחלף אלא אור השעבר.

רש

1 **או פשט** - פרט לכלאים, "או עו" - פרט לנדמה,
 2 "כי ויולד" - פרט ליוצא דופן, "שבעת ימים" - פרט
 3 למוחצור זמן, "תחת אמו" - פרט ליתום; האי יתום
 4 היכי דמי? אילימא דילדתייה אמייה ותרד מתה -
 5 לעולם תיחי ויתילוי? אלא דמתה ותרד ילדתייה -
 6 מ"כי ויולד" נפקא? אלא פשיטא, וה פירש למיחה
 7 בסוף לידה - היינו דאיצטרף קרא לעולם, אלא אי
 8 איתרביב לא בעינן חיותא בסוף לידה, למה ליה? מ"כי
 9 ויולד" נפקא? אמר רבא, הלקתה פי האי מתניתין:
 10 בהמה דקה שפשטה ידה ולא החזירה - פסולה;
 11 במה דברים אמורים - ביד, אבל בגדל, בין פשטה
 12 ולא כפפה בין כפפה ולא פשטה - פשרה; במה
 13 דברים אמורים - בדיקה, אבל גנפה, בין ביד בין
 14 בגדל, בין פשטה ולא כפפה בין כפפה ולא פשטה -
 15 פשרה; ועוף, אפילו לא רפרף אלא נפו ולא כישש
 16 אלא וזבד - הרי זה פירכוס. מאי קא משמע לך?
 17 כוליה תנניה: בהמה דקה שפשטה ידה ולא החזירה
 18 - פסולה, שאניה אלא הוצאת נפש; יד, אין, רגל
 19 לא; דקה - אין, נפה - לא; עוף איצטרף
 20 ליה, דלא תנן. משנה השוחט לנגרי - שחיטתו
 21 פשרה; ורבי אליעזר פוסל. אמר רבי אליעזר: אפילו
 22 שחטה לאכול לנקרי מוצרך קבד שלה, פסולה,
 23 שסתם מחשבת נביר לעבודה זרה. אמר רבי יוסי:
 24 קל וחומר הדברים, ומה במקום שהמחשבה פסולת,
 25 במקורשין - אין הכל הולך אלא אחר העובד, מקום
 26 שאין מחשבת פסולת, בחולין - אינו דין שלא יהא
 27 הכל הולך אלא אחר השוחט? **גמרא** הני תנאי
 28 אית להו דרבי אליעזר ברבי יוסי, דתנאי, אמר רבי
 29 אליעזר ברבי יוסי: שמעתי שהבעלים מפגלין; מיהו,
 30 תנאי קמא סבר: אי שמעיניה דחשיב - אין, אי לא
 31 סתם מחשבת נביר לעבודה זרה לא אמרינן;
 32 רבי אליעזר סבר: אף על גב דלא שמעיניה דחשיב
 33 רש

1 פרט לכלאים - כי רחל ותיש, שפסול לקרבן, ומרוביא דרבי ליה. נדמה
 2 ע - עו שוליה מתייש במתה, ובנה דומה לרהל. פרט ליוצא דופן - שקרעה
 3 והוציאה, פעמים שמתה ופעמים שחיה. שבנה ימים פרט למחוסר זמן - שלא
 4 הגיע לשבעה ימים, ואפילו אמו קריתא. תחת אמו - היה שעה אחת, פרט ליתום.
 5 ויהי בת הא יתום? אילמא דילדיה
 6 אמייה ולאחר שעה מתה, לדלול תיחז?
 7 בתמייה, וכי לעולם ירביח לחיות? והא
 8 תחת אמו קריתא ויהא הוא ליבא למינר
 9 דאשמעתינן קרא שחיהו אמו כל שבעת.
 10 דתניא בתורת כהנים, רבי יוסי הגלילי אומר:
 11 מה תלמוד לומר "תחת אמו"? לפי שנאמר
 12 "שבעה ימים יחד עם אמו" (שמות כב), וכל
 13 כל שבעת? תלמוד לומר "תחת אמו" אי
 14 "תחת אמו" יכול אפילו יצא ממנה כשחיה
 15 מתה? תלמוד לומר "עם אמה" - משמע
 16 שנתעם בעולם, אף שחיה קריתא אמו,
 17 הא כיצד? אפילו נתקיימה לה אמו שעה
 18 אחת. והאי "תחת אמו" משמע ליה לרבי
 19 יוסי הגלילי חליפי אמו, שמתה אמו ויהא
 20 נשאר במקומה. אלא יביתא וחדר ליתיה
 21 - היינו יוצא דופן, וכל שקרעה והוציאו
 22 את לולדו, בין מתה בין חיה - הרי יוצא
 23 דופן. וה פירש ליתיה - אמר, כלומה,
 24 בשעת מיתתה לידה דרחה. ואשמעתינן
 25 קרא דבעין דהות עד גמר לידה לאחד
 26 לידה מעט, ואי לא - הוה ליה יתום. דעל
 27 כרדיה, האי "תחת אמו" למעט: התי
 28 באמצע לידה ומתה בגמר לידה אתי. אי
 29 איתרביב כלאים - אחר סוף לידה שאשמעתינן
 30 דבעין חיותא, שריאז כלו מחיים, ולמעט
 31 מתה בגמר לידה. היינו - בלא אימעיט ליה
 32 מתה בסוף לידה מרבי יולד" פרט ליוצא
 33 דופן, דהיינו נמי לא יוצא דופן הוא כי מתה
 34 בגמר לידה. אלא אי איתרביב לא בעינן
 35 חיותא בסוף לידה - וקרא למעטי מתה
 36 באמצע לידה אחת. לפה לי קרא מבי יולד
 37 נפקא - דאיתיה הוה ליה יוצא דופן אלא
 38 שמע מניה: כל מלאת ובעה בה רבנן דהוא,
 39 בעינן שריאז חיות בגמר לידה. פסולה -
 40 אם מסוכנת היה, ודריכה לעשות
 41 בהוצאת נפש. גהא - לא אורחא בתבי,
 42 חיותא הוא. ר'יהוף - בציר מכשכוש.
 43 כוליה תנניהו - לשון קושיא הוא. כלומה,
 44 למה ליה לרבה לאשמעתינן הדלתא?
 45 הא סתם מתניתין היא **משנה** ורבי
 46 אליעזר פוסל - דכיון דבהמה נוגה היא, אף
 47 על גב דשריאר קשטוי - מצינא ביה
 48 מחשבת נוג, דסתם מחשבתו בלתי דהיה.
 49 חצר כבד - טרפשא דכבדא, *איבריש
 50 בלע. אמר רבי יוסי קל וחומר - ולא
 51 מהניא בה מחשבת בעלים, הואיל ישראל
 52 שחט לה. ומה במקום שחשבת פסולת -
 53 דהיינו במקורשין, כדכתיב (וקרא ז) "ואיש" - קרי ביה. לא יחשב לאוכלה ביום השלישי, כי פגול היה. והכי מפרש בובחים (ט.ב.). אין הכל הולך אלא אחר
 54 העובד - דבתיב: "ומקריב את יחשוב", אבל בעלים לא פסלי במחשבתו כי מקריב לה כחן. מקום שאין המחשבה פסולת - כגון בחולין, כלומר, חולין שאין המחשבת
 55 פסולת בהם. ודמשה מפרש מאי קאמר, דא מחשבת עבודה זרה פסלה בהו, דהא "וזבד מתים איקרי, מה מן אסור בהנאה - אף תקרובת עבודה זרה אסורה בהנאה.
 56 **גמרא** והני תנאי - תנא קמא רבי אליעזר, ואמר רבי אליעזר, רבי יוסי. כלומר, דתעמיח דתנאי קמא דמכשר - לא משום דאין מחשבת הולכת אלא אחר
 57 העובד, שאם כן היינו רבי יוסי. והא רבי אליעזר רבי יוסי סתיה להו, טעמייה מפרש ואזיל. שמעתינן - מרבותי. שהבעלים מפגלין - וטעמא מפרש שחיהו בפרק
 58 "בית שמש" (מזא, בסופו, דהבתי: "ואילבר מקריב" וגו' ונבדרו טו), אלמא בעלי קר מקריב. הלכך איתנהו בכלל "דהקריב כלל" דהקריב לא יחשב, אם חשבו על שחיטת כחן
 59 או על זריקתו על מנת לאכול חזין לומנא - והי פיגול. מיהו תנאי קמא - דמכשר. סברי אין הות שמעיניה - לגו דחשיב על שחיטת ישראל. ואמר: שחיטת בהמה זו
 60 לעבודה זרה תהא - אסורה, דמהניא מחשבת בעלים כרבי אליעזר ברבי יוסי. ואי לא שמעיניה דחשיב - סתם מחשבת נביר לעבודה זרה לא אמרינן. זה עובר -
 61 משום שחיטת פנים טקל לה, דאפילו קרבן סכריא ליה לרבי יוסי דאין הבעלים מפגלין. ורבי יוסי פליג תאנא קמא וארבי אליעזר. איבא דרביי אפילו ברשמעיניה -
 62 לגו דחשיב, פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר. ואת ליהו לתרויהו בעלים מפגלין בקרבן, כרבי אליעזר ברבי יוסי, וגבי חולין פליגי. חזין מפגלים - מחשבת עבודה זרה
 63 בחולין. ממחשבת פיגול בקרבן.

1 לא ילפינן – למימר: בעלי אסורין, אלא כדכתיב קרא (תהלים קו) "ובחי מתים"
 2 – שנזבח לעבודה וזה. ובפנים הוא דכתיב (במדבר טו) "הקריב הקריב"
 3 דבעלים קרי מקריב, אבל בחוץ לא אמרין הכי. ורבי אליעזר סבר ללפינן – ב"מה
 4 מצעדי דבעלים פוסלים במחשבת עבודה וזה בחולין, ואפילו אתר שחטו. ונבי גוי
 5 אפילו כסגמא, דסתם מחשבת נבי

לעבודה וזה. והוה מחשב וזה עובר לא
 6 אסורין – ד"המקריב לא יחשב" – מקריב
 7 ממש קאמר. לזרוק דמה לעבודה וזה –
 8 ודאשתה לשם עבודה וזה, שדיה ברעו
 9 לעבודה בשחיטה זו – דברי הכל אסורה,
 10 דהא וחי מתים הוא אלא בשלא היה
 11 מתוכיו לזכות שחיטתו ועבודה לעבודה
 12 וזה, אלא שחיה לעצמו על מנת שיעבר
 13 העבודה וזה בוריקא דמה או מחשבין להלכה.
 14 פסולה – אסורה בהנאה. מחשבין מעבודה
 15 לעבודה – מחשבת פסולה שעת עבודה ועל
 16 עבודה אחרת, כגון שחיטת בשחיטה על
 17 הוריקא – דהיא מחשבת לגבי עבודה וזה.
 18 דגמרין חוץ – אסור עבודה וזה. מפנים
 19 – דמחשבת פיגול של פנים, ששוחט על
 20 מנת לזרוק דם למזר או להקטר אימורין
 21 למזר – והוה קרי פיגול. שחיטת לשמה –
 22 בתורת מיידי, דכל שאר אבות בשחיטת שלא
 23 לשמן, אבל חטאת שנשחטה שלא לשמה
 24 פסולה, וכן פסח שנשחט שלא לשמן. ואם
 25 שחט החטאת לשמה לזרוק דמה שלא
 26 לשמה, רבי יוחנן אסר פסולה – דגמרין
 27 מחשבת פסול שלא לשמה ממחשבת פיגול
 28 דעיקרו מעבודה לעבודה. וצריכא –
 29 לאשמועינן בתריותיהו מולוקת דרבי יוחנן
 30 ורבי שמעון. דאי איתר כהא – דמחשבין
 31 קמייתא דהשוחט את הבתמה. בהא קאמר
 32 ריש לקיש – דאין מחשבין. פנים מפנים –
 33 פסול החטאת שלא לשמה מפניגול. אלא
 34 וביזה דעבודה וזה דרשיתאם. בהנאה,
 35 כדאמרין במסכת עבודה וזה (ט"ב).
 36 תקרובת עבודה וזה מקרי "ובחי מתים",
 37 כדכתיב: "ויאכלו וזה מתים" ותהלים ק"ו.
 38 מה מת אסור בתנאה – אף תקרובת עבודה
 39 וזה אסורה בתנאה. ומת גופיה מנזל אדסור
 40 בתנאה? איתא "שם", "שם", נאמר כן,
 41 "זמתת שם מרים" ובמדבר כו ונאמר להלן
 42 "דברים כ"א, מה עגלה ערופה אסורה
 43 בתנאה, כדאמר: שם גולה ערופה –
 44 מת אסור בתנאה. ומה מת אסור בתנאה
 45 ונשמא אבולח – אף תקרובת עבודה וזה
 46 נמי. אלא פשיטא – האי "אין מחשבין
 47 פסולת בחולין" – מעבודה לעבודה קאמר.
 48 ששחיבת פסולת במקורשין – דרפשיטית.
 49 דעיקר פיגול – מעבודה לעבודה הוא. אלא
 50 כמות עבודה פסולה – אם אמר, ששחט
 51 עצמה לעבודה וזה. פנים קשיא ליש
 52 לקיש – דקתני: "מחשבת פסולת

1 ריש לקיש אמר מותרת – מודה ריש לקיש דחייב מיתה, כדאמרין בפרק "ארבע
 2 מיתות" (סנהדרין א.א.א). מיהו דהוה אמשנתה להו, דהוה מותר, ועובר בסיק.
 3 ואין לתמוה היאך נדרגוהו דהא דלמא ממילך ולא זריק דם לעבודה וזה, כדאמרין בפרק
 4 "ארבע מיתות" (שם ע"ב ב) דמיתת שאמר אלך ואעבר – פסול. דמיקון ולא עביד
 5 הכא דהא לא ממילך, לן דעביד מעשה,
 6 ששחט על מנת לזרוק, וזה, דהא אפילו דיעו
 7 ודאי שלא חרוק – גמיה דחשיב עובר עבודה
 8 וזה בשחיטה זו, מה ששוחט על מנת לזרוק.
 9 אלא וביזה דעבודה וזה דמיתסרא דכי
 10 משכחת לה – תימה: אי חשיב פיגול אף
 11 במחשבת בלא דבור, אם כן משכחת וביזה
 12 עבודה וזה דמיתסרא – דברבור, שפירש בפירוש
 13 ששוחט לעבודה וזה פסול. קשיא לרבי שמעון
 14 וחומר לן לקיש – פירש בקטנות ולא מצי למישרי, קל
 15 וחומר שלו מפגול, והא לא היה לומר
 16 "פסולת" אלא "מפגלת", דהא על גב דמצינו
 17 דקרי ליה לפיגול "פסול", דהניא בפרק שני
 18 דבחסם (ב"מ.א.) חוץ לקומנו – פסול ואן דחיבין
 19 עליו כרה, הכא דאיכא למעטי – הוה ליה
 20 למישרי "מפגלת", כדאמרין בפרק שני דבחסם
 21 (שם) גבי הא דתני: שחובב נפסל בארבעה
 22 דברים כ', וריק בנמרא, דיקא נבי דקתי
 23 "שחובב נפסל" לן קאני "שחובב חמפלי", אבל
 24 קשה: אמאי לא מוקי לה בשינוי בעלים? דמדה
 25 ריש לקיש דמחשבין מעבודה לעבודה, אם
 26 אמר "דריני שוחט על מנת לזרוק דמו לשם
 27 פלוגי" דפסול, כדאמרין בפרק שני דבחסם
 28 (שם) לכן נראה, דליכא לאוקמי קל וחומר לא
 29 במחשבת פיגול ולא בשינוי בעלים, שאם
 30 לתריותיהו שכן אינן באותה עבודה, שאם אמר
 31 "דריני שוחט לשם חוץ לזמו ואן חוץ למקמר"
 32 וואלשם פלוגי – כשהו, כדאמרין בפרק קמא
 33 דב"מ (י"א), ורבינו עגאל גירס: פנים לריש
 34 לקיש לא קשיא. דמוקי לה במחשבת פיגול.
 35 חוץ קשיא לרבי יוחנן – ואם תאמר: ולימא
 36 דקאי רבי יוחנן כרבנן, כדי היכי דילפי
 37 רבנן קוין מפנים לענין דא מחשב וזה עובד, היכי
 38 ניני ללפינן לענין דמחשבין מעבודה לעבודת
 39 וללשונא בתרא, לימא דקאי כרבי אליעזר וש
 40 לומר: דלגבי הא מחשב וזה עובר שייך למילף
 41 חוץ מפנים, דגלי רבנא בפנים דבעלים קרי
 42 "מקריב", והוא חוץ בחוץ דכתיב (תהלים קו)
 43 "ובחי מתים", דאם בעלים מחשבין – חשיב וביז
 44 מתיים, כיון דבעלים קרי "מקריב" בפנים, ואין הו
 45 אלא ילוי מילתא בעלמא. אבל לענין דמחשבין
 46 מעבודה לעבודה – לא אשכחין דלפינן כלל,
 47 והוא דמחשבין בפנים – גזירת הכתוב בעלמא
 48 הוא.
 49 דא מקמי דשמעיה מרבי יוחנן – תימה: מאי
 50 תירוצו הוא זה שמרין, שאמר ריש לקיש קודם
 51 שלמד המשנה:

מקום

1 ודא קתני "מפגלת" – שנתע מרבי בשאר פסולי פנים נמי, כגון וריק דם חטאת שלא לשמה, קתני מחשבין. חוץ קשיא לרבי יוחנן – דקתני כהא: בחולין
 2 אין מחשבת פסולת מעבודה לעבודה. כשלאם פנים לריש לקיש לא קשיא – דאיכא למימר: מקמי דשמעה לוך מנתיחין ולחלן עמוד בן מרבי יוחנן רביה וזה פליג
 3 אסרא דרביה, ואמר: הסתיבא רבי ללפינן, ולשון דשמעה לוך ומנתיחין מרבי יוחנן רביה, דיעו דלאו סתיבא רבי יוחנן רביה, אלא מנתיחין וזה ונאמר פסול מפניגול,
 4 איכא למימר דהוה רבי יוחנן – ומשון דרביה הוא ומנתיחין משנה ורבייתא. לישנא אחריתא: לכתב דשמעה לרבי יוחנן רביה דפליג עליה ואמר מחשבין,
 5 איכא למימר דהוה רביה. דא קתני: אין מחשבת פסולת בחולין – לא מעבודה לעבודה קאמר, אלא בארבע עבודות קאמר. וחי קאמר (תו) –
 6 מוקדשין שנפסלין במחשבת בארבע עבודות, שחיטה וקבלה וריקה והולכה, באיזו מאלו שחשבו על מנת לאכול מן הזבח חוץ לזמונו פיגול הוא – אין מחשבת הולכת
 7 אלא אתר העובר.

חולין

חולין. פרק שני - השוחט דף לט עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספת

1 **מקום** שאין מחשבה בכולו אלא בשתי עבודות - פירש בקונטרס: בשחטה
2 ובהקטר. וכתב: וקשה לכתבו יצחק בן אשר: בהקטרם דם לעבודה וזה לא
3 מיתסר בשר, כדמוכה לקמן בני הגור טיעי דרביי דרבי לטובי ישראל ואמרי: דמא
4 ותרבי לרדן ובשרא לרדן, ומספר דכשרה. הלכה כרבי יוסי דהא מחזקה וזה עבר
5 לאמרין, ובמה שחטא דם לעבודה וזה אחר

6 כן לא חיישין עד שני אהרן הדריא בתוספתא: אם
7 משחטה זרק דם לעבודה וזה וחקטיר חלבה
8 לעבודה וזה - זה היה משעה בקיסר ולא
9 אמר בה לא אישור ולא הותר. היינו משום
10 שהוכיח סופו על תחלתו כדבסמך, אבל
11 בהקטר מדיא לא מיתסרא ורצף לומר: נדי
12 בדבמה לא מיתסרא. זה מדיא איתסר.

13 **עד** כאן לא קא שרי רבנן אלא רבא שמעיין
14 דחשיב - וללשנא תררא דלעיל, על
15 כרחק לא שרי רבנן אלא בזה משום דהו עובד.
16 אבל הכא, אנת עינא שחטת זרק אחרין כן דם
17 לעבודה וזה. אמר רב שני כהן אוכל
18 בתרומה - בפרק 'דמביא אשם תלמי' (בירוח
19 דב), מפרש דקסברי רבנן: המפקיד עבדו וזה
20 לחיותה ורצף נן שחורה, ומעטב נן שחורה

21 אוכל בתרומה. **כי** לא אתי לדידה אמאי אצוח
22 - דהא דביה בפרק קמא דבבא מציעא (א"ב)
23 תקפה אתה דבבא בפנינו דמאי בשעת ולבסוף
24 צוח - שפיר עבי כן לרבי שמעון בן לרובנן,
25 דהאי טעמא 'כי לא אתי לדידה אמאי אצוח'
26 לא שייך התם. ואיכא טעמא אחריתי התם
27 דקסברי אמאי אצוח וזה קא חזי רבא

28 **רישך** חדר - אפילו למאן דאמר משות בני
29 קונת - הבא לא סמכא דתעיה, כין דומי מדוי
30 ליה. ואי אלמא הוא - אסור מדרבנן, ואפילו
31 למאן דאמר בפרק שני בדברות (ג"א) דמשיכה
32 בני קונה חלה מלוא.

23 **ועלה** לגנ ונפל וזת, אמר רבן שמעון בן גמליאל: אם מעצמו נפל - תרי זה גמ, דאם תריוה דתתיו
24 אינו גמ. ודלמא שאני התם, דקאמר 'כתבנו' - אלא אמר רבינו: משום פבדו דרבן שמעון בן
25 גמליאל דקא, דתניא: הנותב נכסיו לאחרים והיו ביה עבדים, ואמר הלה 'אי אפשר ביה', אם
26 היה רבו שני ביה - תרי אלו אוכלין בתרומה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כיון שאמר הלה
27 'אי אפשר ביה' - כבר וכו ביה ורשין. והיוני ביה: לתנא קמא אפילו עומד וצווח? אמר רבה,
28 ויאותמו רבי יוחנן: בצווח מעיקרא - דכולי עקמא לא פליגי דלא קנה. בשותק ובסוף צווח -
29 דכולי עקמא לא פליגי דקנה. כי פליגי - שיהיה לו על ידי אחר ושתק, ולבסוף צווח, תנא קמא
30 סבר: מדישתין קננהו, והאי דקא צווח - מיחדר קא תדר ביה. ורבן שמעון בן גמליאל סבר:

31 הוכיח סופו על תחילתו, והא דלא צווח מעיקרא, סבר: כי לא אתי לדידה אמאי אצווח. אמר רב
32 יהודה דתנא: משאול: הלכה פרבי יוס. הנהו מרדכי דאתו לציוקניא, והוב דרבי לטבתי ישראל,
33 וקמא ליה: דמא ותרבא לרדן, משפא וכישא לרדן. שפחה רב מוכי בר רב מתנה לטבתי דרב
34 יוסף: כי תאי גוונא משל? שלח ליה, הכי אמר רב יהודה: אמר שמואל: הלכה פרבי יוס. אמר ליה
35 רב אחא ברביה דרב אמי: לרב איסי: לרבי אליעזר, ותיב ליה וזא לטבתי ישראל, אמר ליה:

36 **היוני**, אי אינש אלמא הוא דלא מיצי מדחי ליה - אסור, ואי לא - אמר ליה: רישך וזה. **משנה**
37 השוחט לשם הרים, לשם גבעות, לשם ימים, לשם נהרות, לשם מדברות - שחיתוהו פסולה.
שנים

1 חולין - לענין עבודה וזה שאין מחשבה פוסלת בהן ברבע עבודות אלא
2 בשנים, בשחטה ובוקריה. דהני הוא דכתבין: (שמות ב') 'וזבח לאלהים יחיים',
3 'בל אסוך נסכים מדם' (תהלים טו), אבל קבלה הוולבה לא כתיב בהו.
4 והקטרה. אף על גב דשייבא בעבודה וזה. מיהו לא עבודה היא לאפסודי

5 **מקום** שאין מחשבה פוסלת בחולין, אלא בשתי עבודות
6 - אינו דין שלא יהא הכל חולין אלא אחר השחטה?
7 **תניא** מותיה דרבי יוחנן: השוחט את ההקמה לזרוק
8 דמה לעבודה וזה, ולהקטיר להלה לעבודה וזה - תרי
9 אלו וכתבי מתוים; שחטה ואחר כך חיישב עליה - זה היה
10 מעשה בקיסרי, ולא אמרו בה לא אישור ולא הותר. אמר
11 רב הקדאי: לא אמרו בה אישור - משום פבדו דרבנן,
12 לא הותר - משום פבדו דרבי אליעזר. ממיאי? דלמא
13 עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלא שמענא דחשיב,
14 אכל הקא דשמענא דחשיב - הוכיח סופו על תחילתו,
15 אי ימי, עד פאן לא קאמר רבי אליעזר התם אלא גבי
16 נברי, דסתם מחשבת נברי לעבודה וזה, אבל ישראל

17 הוכיח סופו על תחילתו לא אמרין: אלא אמר רב
18 שייב: לא אמרו בה היתר - משום פבדו דרבן שמעון
19 בן גמליאל. הו רבן שמעון בן גמליאל? אולימא רבן
20 שמעון בן גמליאל דניטין, דתני: תבריא שאמר 'כתבו
21 גמ לאשתי' - דעה לשחק בה, ויעשה כבריא שאמר
22 'כתבו גמ לאשתי' ועלה לגנ ונפל וזת, אמר רבן שמעון
23 בן גמליאל: אם מעצמו נפל - תרי זה גמ, ואם הרוח
24 דחתו - אינו גמ; והיוני ביה, מעשה לסתור? - חסורי
25 מיתפרא, והכי תני: אם הוכיח סופו על תחילתו - תרי
26 זה גמ, ומעשה נמי בבריא שאמר 'כתבו גמ לאשתי',
27 דא

23 **ועלה** לגנ ונפל וזת, אמר רבן שמעון בן גמליאל: אם מעצמו נפל - תרי זה גמ, דאם תריוה דתתיו
24 אינו גמ. ודלמא שאני התם, דקאמר 'כתבנו' - אלא אמר רבינו: משום פבדו דרבן שמעון בן
25 גמליאל דקא, דתניא: הנותב נכסיו לאחרים והיו ביה עבדים, ואמר הלה 'אי אפשר ביה', אם
26 היה רבו שני ביה - תרי אלו אוכלין בתרומה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כיון שאמר הלה
27 'אי אפשר ביה' - כבר וכו ביה ורשין. והיוני ביה: לתנא קמא אפילו עומד וצווח? אמר רבה,
28 ויאותמו רבי יוחנן: בצווח מעיקרא - דכולי עקמא לא פליגי דלא קנה. בשותק ובסוף צווח -
29 דכולי עקמא לא פליגי דקנה. כי פליגי - שיהיה לו על ידי אחר ושתק, ולבסוף צווח, תנא קמא
30 סבר: מדישתין קננהו, והאי דקא צווח - מיחדר קא תדר ביה. ורבן שמעון בן גמליאל סבר:

31 הוכיח סופו על תחילתו, והא דלא צווח מעיקרא, סבר: כי לא אתי לדידה אמאי אצווח. אמר רב
32 יהודה דתנא: משאול: הלכה פרבי יוס. הנהו מרדכי דאתו לציוקניא, והוב דרבי לטבתי ישראל,
33 וקמא ליה: דמא ותרבא לרדן, משפא וכישא לרדן. שפחה רב מוכי בר רב מתנה לטבתי דרב
34 יוסף: כי תאי גוונא משל? שלח ליה, הכי אמר רב יהודה: אמר שמואל: הלכה פרבי יוס. אמר ליה
35 רב אחא ברביה דרב אמי: לרב איסי: לרבי אליעזר, ותיב ליה וזא לטבתי ישראל, אמר ליה:

36 **היוני**, אי אינש אלמא הוא דלא מיצי מדחי ליה - אסור, ואי לא - אמר ליה: רישך וזה. **משנה**
37 השוחט לשם הרים, לשם גבעות, לשם ימים, לשם נהרות, לשם מדברות - שחיתוהו פסולה.
שנים

34 **היוני**, אי אינש אלמא הוא דלא מיצי מדחי ליה - אסור, ואי לא - אמר ליה: רישך וזה. **משנה**
35 השוחט לשם הרים, לשם גבעות, לשם ימים, לשם נהרות, לשם מדברות - שחיתוהו פסולה.
שנים

36 **היוני**, אי אינש אלמא הוא דלא מיצי מדחי ליה - אסור, ואי לא - אמר ליה: רישך וזה. **משנה**
37 השוחט לשם הרים, לשם גבעות, לשם ימים, לשם נהרות, לשם מדברות - שחיתוהו פסולה.
שנים

38 מקבל תהנה בעל כרחי? בשותק - וקבל השטר. שיהיה על פי ידי אחר - מסור שטר המתנה לאחר בפניו, ואמר לו: וכה בשטר זה לשם פלוני. רבי יוסי - דאין
39 הבל וזהו אחר השחטה ואפילו שמעתייה חשיב - לא פסול. ישיי - ישמעאלים, ואינו אוכלין אלא בשר שחטה. ואפילו היה מזה מאלה שחטה אותה
40 לאוכלה, וכן דרכן. אמר ר' אילם. דמא ותרבא לרדן - לעבודה וזה. דמתוך שהיו מותרים בעסקות היו נותנין לטבתי ישראל לשחטו ולתפטי. כרבי יוסי -
41 ומותרין. לרבי אליעזר - דאמר מחשבת נברי לעבודה וזה, פוסלת שחטת ישראל אפילו אין לו בה אלא דבר מעט. ויוב ליה - זה גוי וזה לטבח ישראל בשביל בשר,
42 ואמר לו שחטתו בתמורתן תן לי בריתי זה בשר, מן מיתסר (וכי) בתמה דרבינו: מי אמרין: כי אמר רבי אליעזר - היכא דהואי: בתמה שחטתו מוכי ונבזה מעיקרא,
43 וא שחטה כולה על זה ונתנה לישראל את חמתך כבד בעל. אבל כי דמי ונאנא. לא על למא לא שגנא? אי אשכח אשכח - אמר מצא איש ישראל לחדייה
44 אם היה רוצה לחזור לו ודבר גמל - אישכחנה קניניה גמורה היה. ואי לא מצא אמר ליה רישך וזה - ראי רישך וזה היה. הבו זה על זה לא קבל דברי. וכיון
45 דמיצי לחדיה, ואשכחנה וכי שחט ישראל לאו איתרא? גוי קשטו, ואינו נעשה שחלוה על כרחו, דימנר אמר האי ישראל: אי עינא מחרגנא ליה וזיה - הלכך שריא,
46 ואי בעי יהיב ליה. ואף על גב דקיימאן (כברות יגא.) כעוד הגוי קונת ויש לו חלק בה, מיהו ישראל כי שחט מסלק ליה לגוי ואינו נעשה שחלוה. דאמר ליה. את
47 לעוניה שפתתך. אמר באינש אלמא, על כרחו שחטתא אף בשבילי הוא, ורג מחשב עליה. **משנה** לשם ימים - שעשה הם עבודה וזה.

1 חולין - לענין עבודה וזה שאין מחשבה פוסלת בהן ברבע עבודות אלא
2 בשנים, בשחטה ובוקריה. דהני הוא דכתבין: (שמות ב') 'וזבח לאלהים יחיים',
3 'בל אסוך נסכים מדם' (תהלים טו), אבל קבלה הוולבה לא כתיב בהו.
4 והקטרה. אף על גב דשייבא בעבודה וזה. מיהו לא עבודה היא לאפסודי
5 בממה משום הקטר וזה הלכה לעבודה וזה,
6 והכא כד נשחטה ולא כד רוק דמה לעבודה
7 וזה, דהא אפילו בפנים לא מפסלי קרבן
8 אם חשב על אכילת בשר בשעת הקטר
9 הלבנים. ואחר כך חיישב עליה - לזרוק
10 דמה או להקטיר חלבה. משום כבוד
11 דרבנן - דאמרין: לא אמרין סתם מחשבת
12 נברי לעבודה וזה. והאי נמי, אף על גב
13 דאגלאי מילתא דומדמה הוא, לא אמרין:
14 מסתמא כי שחטה ברישא - לרבי שחטה,
15 דסתם מחשבתו לעבודה וזה לא אמרין,
16 דהא דלא שמענא חשיב - לא בתחלה
17 ולא בסוף. אלא גבי כרבי - דבשעת
18 שחטה בחוקת גוי היה. אבל ישראל -
19 כיון דהיו בחוקתו בשעת שחטה. הוכיח
20 סופו לא אמרין - דלמא אחר השחטה
21 נכנס בו יצר הרע ותשמדו. דרבן שמעון
22 בן גמליאל - דאמר: סופו על תחילתו
23 תחלתו. דבריא שאמר כתבו גמ לאשתי
24 ולא אמר 'כתבו וזת', וזה חלק. ר' יצחק
25 לשחק בה - שלא פוצר בו לתת לה זה
26 לפטרה מיבם אם נמות, והפליגה דברים.
27 ואין לא נעשין שחלוה לגנר, ולא
28 אמר 'ונר'. לרבי נקט בריא, דאילו מסוכן
29 קיימא לן הלכה כרבי שמעון שחרי,
30 דאמר: כתבין ונתונין, וזה (גיטין ס"הג.)
31 בראשונה היו אומרים, והוצא בקולר האמר
32 'כתבו גמ לאשתי', אף על פי שלא אמר
33 'ונר' - ראי אלו כתבנים ונתנים, שפני
34 שהיה בחול על מיתוהו לא הספק לבחור
35 דבריו. וחזרו לומר: האי המפרש הוציא
36 בשייאי. רבי שמעון שחורו אומר: אף
37 מסוכן, ואמר רב חננאל: הלכה כרבי
38 שמעון שחרי. ונפל ומת - וזה כתבו
39 ונתנו העדים גמ לאשתי. אם מעצמו נפל
40 - דאי מתחלה היה דעתו לעלות ולפולג,
41 והיה ליה בחול כמסוכן. משעה לפתור -
42 דהא אמרת רישא: רצה לשחק בה. ולא נתת
43 חילוק בדברו ודילמא שאני התם -
44 דקאמר ברישא 'כתבו', ואיכא קצת
45 הוכחה בתחלה. ונפלו לגוי מילתא
46 עלמה הוא. דהאי דאמר ברישא 'כתבו'
47 על מנת ליתן קאמר. ואמר הלל - זה
48 שניתנו לו. **אי אפשר** אי צרוני. אם היה
49 רבו שני ביה - זה האומר: אי אפשר
50 על כרחו שלו הן, ואכלו בתרומה.
51 ולקמיה פריך: ואפילו עומד וצווח? כבר
52 וכו ביה וישא ראשון - שהוא ישראל.
53 אפילו עומד וצווח - בתמייה והיכן מיצינו
54 מקבל תהנה בעל כרחי? בשותק - וקבל השטר. שיהיה על פי ידי אחר - מסור שטר המתנה לאחר בפניו, ואמר לו: וכה בשטר זה לשם פלוני. רבי יוסי - דאין
55 הבל וזהו אחר השחטה ואפילו שמעתייה חשיב - לא פסול. ישיי - ישמעאלים, ואינו אוכלין אלא בשר שחטה. ואפילו היה מזה מאלה שחטה אותה
56 לאוכלה, וכן דרכן. אמר ר' אילם. דמא ותרבא לרדן - לעבודה וזה. דמתוך שהיו מותרים בעסקות היו נותנין לטבתי ישראל לשחטו ולתפטי. כרבי יוסי -
57 ומותרין. לרבי אליעזר - דאמר מחשבת נברי לעבודה וזה, פוסלת שחטת ישראל אפילו אין לו בה אלא דבר מעט. ויוב ליה - זה גוי וזה לטבח ישראל בשביל בשר,
58 ואמר לו שחטתו בתמורתן תן לי בריתי זה בשר, מן מיתסר (וכי) בתמה דרבינו: מי אמרין: כי אמר רבי אליעזר - היכא דהואי: בתמה שחטתו מוכי ונבזה מעיקרא,
59 וא שחטה כולה על זה ונתנה לישראל את חמתך כבד בעל. אבל כי דמי ונאנא. לא על למא לא שגנא? אי אשכח אשכח - אמר מצא איש ישראל לחדייה
60 אם היה רוצה לחזור לו ודבר גמל - אישכחנה קניניה גמורה היה. ואי לא מצא אמר ליה רישך וזה - ראי רישך וזה היה. הבו זה על זה לא קבל דברי. וכיון
61 דמיצי לחדיה, ואשכחנה וכי שחט ישראל לאו איתרא? גוי קשטו, ואינו נעשה שחלוה על כרחו, דימנר אמר האי ישראל: אי עינא מחרגנא ליה וזיה - הלכך שריא,
62 ואי בעי יהיב ליה. ואף על גב דקיימאן (כברות יגא.) כעוד הגוי קונת ויש לו חלק בה, מיהו ישראל כי שחט מסלק ליה לגוי ואינו נעשה שחלוה. דאמר ליה. את
63 לעוניה שפתתך. אמר באינש אלמא, על כרחו שחטתא אף בשבילי הוא, ורג מחשב עליה. **משנה** לשם ימים - שעשה הם עבודה וזה.

רבי יוסי לא אמר בן, אלא שבפסוק הוא רוצה בהן פאילו עקורין ומונחין לפניו. מעתה, מוצא פלאים בפרם - יהו אסורין משום גזל, שבפסוק הוא רוצה בהן פאילו עקורין ומונחין לפניו פאן - יש לו עם מי להכנס, וכאן - אין לו עם מי להכנס.

רב נחמן אמר, רבי מנא בעי: הגע עצמך! שהיה שם שדה אהרת של תלתן כמוכה לו - הרי יש לו עם מי להכנס!

מיליהון דרבניו פליגינן! דאמר רבי זריקן בשם רבית רבי ינאי: כל הספחין (מותרין) אסורין, הוין מן העולין בשדה בור, בשדה ניר, בשדה פרם [בשדה זרע], ואמר: הוין משדה תלתן שזרעו לזרע.

אמר רבי יוסי: מילתא דרבי יוחנן מסייע לוי מעשה באחד שלקח ירקה של גינה מן הגוי, אתא ושאל לרבי יוחנן, אמר ליה: צא ולקוט, ולפי השוק מכור.

הותיב רבי אבהו קומי רבי יוחנן: והא תנינן: וכן מקום הגרנות שעלו בהן מינין הרבה! אמר ליה: מקומו מוכיח עליה שאינו רוצה בקיימו. ויתבינא: פאן - אסור משום גזל, וכאן - מותר משום גזל. היאך אתה משיבני דבר שהוא אסור משום גזל,

[דף ט' ע"א]

עם דבר שהוא מותר משום גזל! פההיא דאמר רבי אימי: עשירים היו בתשובות. או ייבא פההיא דאמר רבי נסא: פאינש דאית ביה תרין מעמין, והוא מתיב חד מנהון.

הלכה ד'

מתני' הרוצה לעשות שדהו משר משר מכל מין, בית שפאי אומרים: שלשה תלמים של פתית. ובית הלל אומרים: מלוא העול השרוני. וקרוכים דברי אלו להיות פדברי אלו.

גמרא רבי זעירא, רבי לעזר בשם רבי תייה רובה: עושה שתי אמות על שתי אמות, ומיצר והולך אפילו כל שהוא.

אמר רבי יונה: הך דתימר: בעשייה משרין משרין, אבל בעשייה משר אחד - צריך להרחיק שיהיה ביניהם בית רובה.

ואתיא בני דאמר רבי ינאי: וכל אנה זרע חקלי חמשינן מינין עשרים וחמשה מיבא, ועשרין וחמשה מיבא. אף בשתי (שורות) שדות בן.

מעתה, אפילו בינו לבין חברו מותר.

אף בהורבה בן? או ייבא בני דאמר ריש לקיש בשם תוקיה: ראש תור הפא מהורבה - מותר. רבי אומר: מתחיל בית רובה, ומיצר והולך עד שלשה תלמין של פתית.

ולית ליה לרבי [להו לרבנן] תבואה בתבואה בית רובה? תמן - בפרובע, וכאן - בפיישר.

ולית לרבניו [לרבי] מיישר? אמר רבי יודן: סוף מיישר לרבי - תחילת משר לרבניו.

רבי לעזר שאל: היתה שדה קטנה מהו?

נישמעינה מן הדא: רבי לעזר בר שמעון, אבא יוסי

[דף ט' ע"ב]

בן יוחנן איש ינוח אומר: בגדולה - חמשים אמות, ובקטנה - על פי רובה. מה אם אלו שנתנו שיעור לגדולה - לא נתנו שיעור לקטנה, חמשים שלא נתנו שיעור לגדולה - לא כל שכן שלא נתנו שיעור לקטנה.

הלכה ה'

מתני' היה ראש תור חטים נכנס בתוך של שעורים - מותר, מפני שהוא נראה בסוף שדהו.

שלו חטים, ושל חבירו מין אחר - מותר לסמוך לו מאותו המין.

שלו חטים, ושל חבירו חטים - מותר לסמוך לו תלם של פשתן ולא תלם של מין אחר.

רבי שמעון אומר: אחד זרע פשתן ואחד כל המינין.

רבי יוסי אומר: אף באמצע שדהו מותר לבדוק בתלם של פשתן.

גמרא ריש לקיש בשם חזקיה: ראש תור הבא מהורבה - מותר.

אמר רבי יוחנן: לא שנו אלא היה ראש תור, הא ראש תור הבא מהורבה - אסור. חזקיה אומר:

מי שיש לו בית רובע וכל שהוא - אותו כל שהוא זרע לתוכו כל מין שירצה.

אמר רבי יוחנן: אינו זרע לתוכו אלא מין אחד לבד.

אמר רבי זעירא: מודה רבי יוחנן שאם היה בית רובע ומחצה - שהוא זרע חצי רובע מכאן וחצי

רובע מכאן. אותו חצי רובע - גידון לכאן ולכאן.

מתניתא פליגא על רבי יוחנן! היו לו שתי שדות, אחת זרועה חטים ואחת זרועה שעורין - מותר

להביא תלם בנתיים, ולזרע אחת חטים ואחת שעורה, מפני שהחטים נראות בסוף שדהו של חטים,

ושעורין בסוף שדהו של שעורין!

מה עבד לה רבי יוחנן? פתר לה רבי לעזר בן יעקב. דרבי אליעזר בן יעקב אומר: אפילו היטה

אחר היטה נכנסת לתוך של שעורין, ושעורה אחר שעורה נכנסת לתוך של חטים - מותר, מפני

שהיטה אחר היטה הנכנסת לתוך של שעורין - היטה. ושעורה

[דף י' ע"א]

אחר שעורה נכנסת לתוך של [חטים] - שעורה. אבל אם היטה היטה אחת מובלעת לתוך של

שעורה, או שעורה אחת מובלעת בשל חטים - הרי זה אסור.

שלו חטים וכו' - מותר לסמוך לו תלם של פשתן. מה נן קיימין? אם במתכוין לבדוק, אפילו

באמצע שדהו - מותר. אם בשאינו מתכוין לבדוק - למה לי זרע פשתן? אפילו שאר כל המינין!

במתכוין לבדוק אנו קיימין. רבי יוסי לא חשש למראית העין. ורבנן חששו למראית העין.

רבי שמואל בשם רבי זעירא: דרבי שמעון היא! דרבי שמעון אמר: אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. רב אמר: אין אדם חובש דבר שאינו שלו.

אמר רבי יונה: אתיא דרב - ברבי שמעון. כמה דרבי שמעון אמר: אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו - בן רב אמר: אין אדם חובש דבר שאינו שלו. ברם ברבנן לא אתיא.

הלכה ו'

מתני' אין סומכין לשדה תבואה הרדל והריע. אבל סומכין לשדה ירקות הרדל והריע.

סומך לבור, ולגיר, ולגפא, ולדרה, ולגדר, שהיא גבוה עשרה טפחים, ולחריץ שהוא עמק עשרה ורחב ארבעה, ולאילן שהוא מיסד על הארץ, ולפלע שהוא גבוה עשרה ורחב ארבעה.

[דף י"ע"ב]

גמרא אין סומכין בו. מהו חריע? מוריקא.

פיני מתניתא: אין מקיפין, הא לפמוף - סומכין. מתניתין דרבי יודה! דתני: אין מקיפין הרדל והריע אלא לחסיות בלבד; דברי רבי מאיר. רבי יודה אומר: לכל מקיפין הרדל והריע, חוץ מן התבואה. רבי שמעון אומר: לכל מקיפין הרדל והריע. רבן שמעון בן גמליאל אומר: ערוגות קמנות של ירק מקיפין אותן הרדל והריע.

תני: מותר הוא אדם לזרע בתוך שדהו שורה של הרדל והריע, ובלבד שיעשה אורך שורה, אורך עשר אמות ומחצה, על רוחב מלואו.

אמר רבי לעזר: לא שנו - אלא שדה קמנה, הא בגדולה - לא. איזו היא גדולה ואיזו היא קמנה? אם יש בין בד לכד בית רובע - זו היא גדולה. ואם לאו - זו היא קמנה.

לית הדיא פליגא על רבי יוחנן? דרבי יוחנן אמר: ראש תור הכא מהורבה - אסור!

תמן - לזרעין, וקאן - לירקות. אף על גב דרבי יוחנן פליג בזרעים - מודה הוא הכא בירקות.

גריד - מותר לזרע בו כל מין שירצה. אמר רבי יוחנן: ובלבד שיעשה שלשה בתוך ששה, ושלשה שהן סומכין לגדר - בגריד.

היו שלשה בתוך ששה, ואחד חוץ לששה - מאחר שהוצלו אלו, אף זה הוצל.

היו שנים בתוך ששה, ואחד חוץ לששה - מאחר שלא הוצלו אלו, אף זה לא הוצל.

היה שם גריד שורה, ושורה גדר, ושורה חובשין את השורה גבו [ונגו] של גדר בשדות [בשדות].

שתי שדות זו על גבי זו, העליונה סמוכה לחריץ, והתחתונה

[דף י"א ע"א]

סמוכה לגדר. דבי רבי יצאי אמרי: גדר - מותר לזרע בו כל מין תורכבינה [שירצה].

וגדר, יש בו להקל ויש בו להחמיר. היך עבידא? פחות מבית רובע מוקרח בתוך שדה תבואה – אסור לזרוע בו. הקיפו גדר – מותר. בית רובע בבקעה – מותר לזרוע בו שני מינין. הקיפו גדר – אסור.

גדר וזרוע] מהו שיציל את הזרעים? גרד זרוע, רבי שמואל בשם רבי זעירא, שמע להן מן הדא: וסומך לשרשי אילן שישבו. לא אמר אלא יבשו, הא לח – אסור.

רבי יוסי שמע לה מן הדא: סומך לבור ולגיר ולגפה, לדרך ולגדר שהוא גבוה עשרה טפחים. הדא אמרה: שגדר זרוע מציל את הזרעים! אפילו תימא: ולגדר שהוא גבוה עשרה טפחים, שנגייה היא הכא – שהוא גדר זרוע, ואין גדר זרוע מציל את הזרעים.

רבי יודן בעי: גרד ומשך מהו שיצטרפו? היאך עבידא? היה שם מקום אורף גשר אמות ומחצה על רחב ששה – אינו צריך גרד. עשה גרד מיכן, מהו לסמוך משתי רוחותיו? תני: רבי יונתן בן יוסי אמר: היה שם סלע ארוכה עשרה ורחב ארבעה – מותר לסמוך לה משתי רוחותיה. היתה עשרה על עשרה – מותר לסמוך לה מארבע רוחותיה.

הלכה ז'

מתני' הרוצה לעשות שדהו קרחת קרחת מכל מין – עושה עשרים וארבע קרחות לבית סאה. מקרחת – בית רובע. וזרוע בתוכה כל מין שירצה.

היתה קרחת אחת או שתים – זורען הרדל. שלש – לא יזרעם הרדל, מפני שהיא נראית בשדה הרדל; דברי רבי מאיר.

וחכמים אמרים: תשע קרחות – מותרות, ועשר – אסורות.

[דף י"א ע"ב]

רבי אליעזר בן יעקב אמר: אפילו כל שדהו בית פור – לא יעשה בתוכה חוץ מקרחת אחת.

גמרא רבי חזקיה, רבי יסא בשם רבי יוחנן; על ראשה. רבי מאיר אמר: אפילו חבושות, אפילו סמוכות. ורבנן אמרי: ובלבד שלא יהו לא חבושות ולא סמוכות. היאך עבידא? תלת, ותרתיי, ותדא, ותרתיי, ותדא.

הלכה ח'

מתני' כל שהוא בתוך בית רובע – עולה במידת בית רובע.

אכילת הנפן והקכר והסלע – עולין במידת בית רובע.

תבואה בתבואה – בית רובע. ירק בירק – ששה טפחים. תבואה בירק, וירק בתבואה – בית רובע. רבי אליעזר אמר: ירק בתבואה – ששה טפחים.

תבואה נוטה על גבי תבואה, וירק על גבי ירק, תבואה על גבי ירק, וירק על גבי תבואה – הכל מותר הוין מדלעת ויונית. רבי מאיר אומר: אף הקישות ופול המצרי, ורואה אני את דבריהן מדבריי.

גמרא רבי בון בר חייה בשם רבי זעירא: לא שנו אלא אכילת הנפן. הא גפן עצמה – לא. למה? מפני שהיא אסורה בהננייה.

והרי הסגר אסור בהננייה? כבר – אין אסורו ניכר. ועבודת הנפן אין אסורה בהננייה? אלא פרבי ישמעאל, דרבי ישמעאל אומר: אין עבודה לגפן

[דף י"ב ע"א]

יהודית.

תבואה בתבואה בית רובע. ובלבד שלא תהא תבוישה מארבע ריהותיה. רבי זעירא בעא קומי רבי יסא: בי גן אמרין: תדא בקעת סימוניא – אין זורעין לתוכה אלא מין אחד בלבד?

מתיב רבי אליעזר לרבניו: כמה דאית לבון קל בשורה והומר במרובע! פן, אשכחן קל בשורה והומר במרובע. בתדא דתני, הרוצה לעשות שורה של ירק לתוך שדה תבואה – הרי זה עושה אורף שורה, אורף עשר אמות ומחצה על רוחב ששה.

אמר רבי יוחנן: אינו זורע לתוכה אלא מין אחד בלבד. אמר רבי זעירא: מודה רבי יוחנן פשהו שבעה – שהוא זורע טפה מיפן וטפה מיפן, ואת הטפה הקיצוני לצד מערב ממין אחר, ואילו אותן המשה נידונין לכאן ולכאן. מן מה דרבי זעירא מתיב על דרבי יוחנן תפן.

נטע תצי שורה ועמד לו, וביקש להתהיל בשורה אחרת, רב הסדא אמר: אסור. אומר לו: עקור את השורה, או מלא את השורה.

רבי יודן אמר: איתפלגון רבי חייא בר בא ורבי שמואל בר רב יצחק. חד אמר: אפילו שלשה לתוך ששה. והרנה אמר: אפילו אחד מיפן ואחד מיפן ואחד באמצע. ולא ידעין מאן אמר דא, ומאן אמר דא.

מן מה דאמר רבי יוסי רבי חייא בשם רבי יוחנן: ובלבד שלא יהא שם הרבה – הוין רבי שמואל בר רב יצחק הוא דאמר אפילו אחד מיפן ואחד מיפן ואחד באמצע.

אם הוין צדדין רבה על ההרבה – מותר.

תני: המשה דברים נאמרו בדלעת ויונית. אין מסבכין אותה על גבי ירעים. ומביאה את הטומאה. והוצצת את הטומאה.

[דף י"ב ע"ב]

ועוקצת טפה. ואוסרת כל שהוא. והנודר מן הדלועין – אינו אסור אלא בדלעת ויונית בלבד.

רבי יונה בעי: ולמה לית אנן אמרין: מביאה את הטומאה והוצצת את הטומאה – תרתני.

תְּנִי בֵּר קַפְרָא: שְׁבַע. אִינן מְסַבְּכִין אוֹתָהּ עַל גְּבִי זְרָעִים. וּמְכַיָּאָה אֶת הַטּוֹמְאָה. וְהוֹצֵצְתָּ אֶת הַטּוֹמְאָה. וַיְהִי טַפְחָה. וְנִתְּנִין לָהּ עֲבוּדָתָהּ. וְכִלְאִים עִם אֲרָמִית. וְכִלְאִים עִם הֶרְמוּצָה. וְלֹא תְנִי אוֹמְרָת, וְלֹא תְנִי גְדָרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: רַבִּי גְּמִלְיָאֵל בְּרַבִּי נֶפֶק לְשׁוּקָא, אֲתוּן שְׁאֵלוּן לִיה: סִיבוּד שְׁאָמְרוּ – בְּנוּגַע? אֲתָא שְׁאֵל לְאָבוּי, אָמַר לִיה: סִיבוּד שְׁאָמְרוּ – בְּנוּגַע.

אָמַר רַבִּי יוֹנָה: רַבִּי הֵלֵל בִּי רַבִּי וּלְמָסָה נֶפֶק לְשׁוּקָא, אֲתוּן שְׁאֵלוּן לִיה: סִיבוּד שְׁאָמְרוּ – בְּנוּגַע? אֲתָא שְׁאֵל לְאָבוּי, אָמַר לִיה: סִיבוּד שְׁאָמְרוּ – בְּנוּגַע.

מַהוּ וְרוּאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵיהֶם מִדְּבָרֵי? אָמַר רַבִּי הִינְנָא: אִם דְּלַעַת מִצְרִית שְׁהִיא מְסַבְּכָת – אֶת אָמַר מוֹתֵר, קִישׁוֹת וּפּוּל הַמְצָרִי – לֹא כָּל שְׁבָן!

אָמַר רַבִּי אָבָא מְרִי: לֹא בָּן הָוָה רַבִּי מְנָא אוֹמַר: כָּל הֵן דְּתַנְיִין קִישׁוֹת וּפּוּל הַמְצָרִי – אִף דְּלַעַת מִצְרִית בְּכָלֵל.

מַהוּ רוּאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵיהֶם מִדְּבָרֵי? שְׁאִין כּוֹלֵן מְסַבְּכִין כְּדִלְעַת יוּנִית.

חֲדָרִין עֲלֵךְ פְּרָק כָּל סָאָה

פְּרָק שְׁלִישִׁי

הַלְכָה א' מִתְנִי' עֲרוּגָה שְׁהִיא שְׁשָׁה עַל שְׁשָׁה מְפָחִים – זוֹרְעִים בְּתוֹכָהּ חֲמִשָּׁה זְרָעוּנִים, אֲרַבְּעָה בְּאֲרַבַּע

[דף י"ג ע"א]

רוּחוֹת הָעֲרוּגָה, וְאֶחָד בְּאֲמָצַע. הֵיחָה לָהּ גְּבוּל גְּבוּל טַפְחָה – זוֹרְעִין בְּתוֹכָהּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי, שְׁלֹשָׁה עַל כָּל גְּבוּל וְגְּבוּל, וְאֶחָד בְּאֲמָצַע.

לֹא יִטַע רֹאשׁ הַלְפֶת בְּתוֹךְ הַגְּבוּל, מִפְּנֵי שְׁהוּא מְמַלְאָהוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: שְׁשָׁה בְּאֲמָצַע.

גְּמָרָא (יְשׁעִיָּה ס"א, י"א) זְרוּעִיָּה. מִיעוּמָה זְרָעִים – שְׁנַיִם.

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּרַי יִסְרָטָא: מִשְׁנַיִם אֶת לְמֹד אֲרַבְּעָה. מַה שְׁנַיִם – אֶת נֹתֵן בְּתַחֲלִיל שְׁשָׁה, וּמִצָּר וְהוֹלֵךְ, אִף אֲרַבְּעָה – אֶת נֹתֵן בְּתַחֲלִיל שְׁשָׁה, וּמִצָּר וְהוֹלֵךְ. אִי אֶפְשָׁר שְׁלֵא יְהִי שֵׁם נֶקֶב אֶחָד פְּנִי לִיטַע בּוֹ אֶת הָאֲמָצַעִית.

אָמַר רַבִּי יוֹנָה: עֲבוּדָה פּוֹנֵעַ בְּעֲבוּדָה, וְאִין מִינן פּוֹנֵעַ בְּחִבְרִיר לְחוֹכְשׁוֹ.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן

[דף י"ג ע"ב]

לִוִי: זְרִיעָה זְרִיעָה זְרוּעִיָּה. וְכַרְבִּי יוֹדֵת. דְּרַבִּי יוֹדֵת אָמַר: שְׁשָׁה. זְרַע זְרָעָה זְרוּעִיָּה.

רבי חגי אמר: זרעיה – חמשה. כל הן דאנא משבח לה וי [ונו יוד] אנא מחק ליה? אשתאילת לרב הונא ספרא דסידרא, ואמר זירועיה – מלא!

רבי יוחנן בשם רבי יצחק – בולחון – בתוך ששה. בהנא בשם רבי שמעון בן לקיש: בולחון – חוץ לששה. אם בולחון חוץ לששה,

[דף י"ד ע"א]

ניתני תשעה! אמר רבי תנחום בוצרייא: וכן היא, בערוגה שבערוגות – היא מתניתא.

רבי יצחק ורבי אימי הוון יתבין מקשיי, תנינן: היה לה גובל גבוה טפה – זורעין בתוכה שלשה עשר, שלשה על כל גובל וגובל, ואחד באמצע. ניתני ששה באמצע! תיפתר, שהגובלין ממעטין ששה. אם בששהגובלין ממעטין ששה, בדה תנינן רבי יודה אומר: ששה

[דף י"ד ע"ב] באמצע? ומימנו, ולא ידעין אי חבריא קיימנוה, אי רבי אימי קיימה על ראשה. ואין על ראשה, בדה תני רבי יהיה, רבי יודה אומר: שמונה עשר?

מהו להקריח בית רובע ולזרע בתוכו חמשה מיני תבואה? מה אם ששה על ששה שלוקין עליו דבר תורה – את אמר מותר, באן שאין לוקין עליו דבר תורה – לא כל שבין?

מהו להקריח בתחילת ששה להיות מיצר והולך? מה אם בששה שעבודה פוגעת בעבודה – את אמרת מותר, באן שאין עבודה פוגעת בעבודה – לא כל שבין?

לא צורכה די לא, מהו להקריח בתחילת בית רובע להיות מיצר והולך? מה אם ששה על ששה שלוקין עליו דבר תורה – את אמר מותר, באן שאין לוקין עליו דבר תורה – לא כל שבין?

רבי נסא שאל: לא מסתברא בגגו של גובל שני טפחים – מותר לזרוע בו שני מינין.

רבי נסא שאל: עשה פיהה [סאה] זרע בגומסין.

משכו בכמה? מן מה דאמר רבי יצחק ורבי אימי, תיפתר שהגובלין ממעטין ששה. הדיא אמרה אפילו פרח מכאן.

עד היכן? נישמעניה מן הדיא: גוממיות שהן עמוקות טפה – זורעין לתוכה שלשה זירועין, אחד מיפן ואחד מיפן ואחד באמצע. הדיא אמרה: עד טפה.

רבי בא בר בהנא, שמעון בר נגרייה בשם רבי שמעון בן לקיש: גנומים לחורבה שנו.

אמר רבי יעריא: כל טפה וטפה של גובל – עשו אותו מקום בפני עצמו. ויהיו עשרים ותמשה! ששה על כל גובל וגובל ואחד באמצע, וכן הוא?

התיב רבי בון בר חייא בשם רבי שמואל בר רב יצחק: והתנינן: תלם ואמת הפנים שהן

[דף ט"ו ע"א]

עמוקין טפח – זורעין לתוכן שלשה זירעונין, אחד מיפן ואחד מיפן ואחד באמצע. ונתני תמישה! שנים מיפן ושנים מיפן ואחד באמצע! לית יכיל, צד שבאן וצד שבאן חובש את האמצעי.

רבי בון בר חייא בשם רבי שמואל בר רב יצחק בעי: גובל מהו שניציל את הירק מיד מוקשה? מה אם זרעים בורעים שהן ניצולין בעשר אמות ומחצה – אין הגובל מצייל מידם, מוקשה שהוא ניצול בשתים עשרה – לא כל שבין!

מוקשה עצמו, מהו שניציל בראש הגובל? מה אם זרעים בורעים שהן ניצולין בעשר אמות ומחצה – אינן ניצולין בראש הגובל, מוקשה שהוא ניצול בשמונה אמות – לא כל שבין!

אמר רבי יודן אבוי דרבי מתילאי: והן הוא כל שבין? אלא הכן הוא: מה אם זרעים בורעים שניצולין בעשר אמות ומחצה – אינן ניצולין בראש הגובל, מוקשה שהוא ניצול בשתים עשרה – לא כל שבין!

הלכה ב'

מתני' כל מין זרעים – אין זורעים בערוגה, וכל מין ירקות – זורעין בערוגה.

הרדל והאפונין השופין – מין זרעונין. האפונין הנמלנין – מין ירק.

גובל שהיה גבוה טפח ונתמעט – בשר, שהיה בשר מתחלתו.

התלם ואמת הפנים שהם עמוקין טפח – זורעין לתוכן שלשה זירעונים, אחד מיפן ואחד מיפן ואחד באמצע.

גמרא כל מין זרעים וכו'. הרדל והאפונין השופין – מין זרעים [אף על פי] שזרעו לירק. אין נותנין אותן על גבי ערוגה.

האפונין הנמלנין ופול המוצרי שזרעו לזרע – אין נותנין אותן על גבי ערוגה. זרעו לירק – נותנין אותן על גבי ערוגה. וישאר זירעוני גינה שאין נאכלין, אף על פי שזרעו לזרע – נותנין אותן על גבי ערוגה.

נתמעט – בשר. אמר רבי אימי: הדיא דאת אמר לזרעים שבו, היא לזרע בו בתחילה – אסור. עבר וזרע,

[דף ט"ו ע"ב] מאחר שאלו מותרין – אף אלו מותרין.

רבי ירמיה בעי: ניהא נעקרו השניים – הראשונים מותרין. נעקרו הראשונים, השניים מה הן? נישמעניה מן הדיא: המיטה שנימלו שתי ארוכות שלה, ועשה לה את החדשות, ולא שינה את הנקבים, נשתברו חדשות – טמיהא, וישנות – טהורה, שחבל חולץ אחר הישנות.

הדיא אמרה: נעקרו השניים – הראשונים מותרין. נעקרו הראשונים – השניים אסורין.

רבי יונה אמר רבי זעירא ורבי אימי, תרוניהון בשם רבי יוחנן. חד אמר: סומכין לגדר ואין סומכין לגובל. והרנה אמר: גובל שנתמעט – כשר, הא גדר שנתמעט – פסול. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא.

מן מה דאמר רבי יוסי רבי זעירא בשם רבי יוחנן: סומכין לגדר ואין סומכין לגובל, הוי: רבי אימי דו אמר גובל שנתמעט – כשר, הא גדר שנתמעט – פסול.

אמר רבי יוסי: אוף אגן תנינן תרתיהון, גובל שנתמעט – כשר. הא גדר שנתמעט – פסול.

סומכין לגדר, דתנינן: הפסוק לבור ולגיר ולגפא ולדרדך ולגדר שהוא גבוה עשרה טפחים.

אין סומכין לגובל, דתנינן: התלם ואמת הפנים שהן עמוקין טפח – זורעין לתוכה ששה מיני זירעונין, אחד מיפן ואחד מיפן ואחד באמצע.

אם אומר את: שפומכין לגובל, יזרע למפן פמה שורות!

אמרין חבריא קומי רבי שמואל בר אבין: תיפתר, שהיה זורע בראש הגובל.

אמר לו: אין ביני, יעקור אותו הקלח וזרע למפן פמה שורות! לא מוטב לעקור קלח אחד ולזרע למפן פמה שורות!

[דף ט"ז ע"א]

הלכה ג'

מתני' היה ראש תור ירק נכנס לתוך שדה ירק אחר – מותר, מפני שהוא נראה פסוף שדהו.

היתה שדהו זרעה ירק והוא מכבש לפע בתוכה שורה של ירק אחר – רבי ישמעאל אומר: עד שיהא התלם מפולש מראש השדה ועד ראשו. רבי עקיבה אומר: ארף ששה טפחים ורוחב מלואו. רבי יהודה אומר: רוחב מלואו רוחב הפרסה.

גמרא היה ראש תור בוי. תני בר קפרא: אינו זורע לתוכה אלא מין אחד בלבד. מה אמר רבי ישמעאל ברוחב? מה אין רבי עקיבה חובש בשלש שורות (רוחות) – אית ליה רוחב מלואו, רבי ישמעאל שהוא חובש בשתי שורות (רוחות) – לא כל שבין!

מה אמר רבי ישמעאל בשורה של ירק בשדה תבואה? מה אין רבי עקיבה דהוא מיכל הכא – הוא מחמיר תפון, רבי ישמעאל דהוא מחמיר הכא – לא כל שבין דיחמיר תפון! לא צורכא דלא, מה דאמר רבי ישמעאל תפון ברוחב, כמה דאת אמר תפון: לא שנייא, היא רבי עקיבה, היא רבי ישמעאל. ברוחב.

שמואל אמר: לא שנו אלא שורה אחת, הא שתיים – אסור. רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש, תרוניהון אמרי: לא שנייא, היא אחת, היא שתיים.

רבי שמעון בן לקיש אמר: מותר להבקייע ארבע שורות בבקיעה.

מַסְכַּת פֶּרָה פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. מה בין כהן השורף את הפרה לכהן של יום הכפורים? אלא כהן של יום הכפורים - הפרשתו לקדשה ואחיו הכהנים נוגעין בו. כהן השורף את הפרה - הפרשתו לטהרה ואין אחיו הכהנים נוגעין בו, חוץ מן המסייעין אותו ואתן שהן מזין עליו.

ב. חצרות היו בירושלים בנויות על גבי הסלע, ותחתיהן חלל, מפני קבר התהום. ומביאין נשים מעברות ויולדות שם, ומגדלות שם את בניהן עד שיהיו בכני שבע כבני שמנה שנה, ומביאין שורים ועל גביהן דלתות, ותינוקות יושבין עליהן. רבי יהודה אומר: לא היו מביאין דלתות כל עקר, מפני שדעתו של תינוק גסה עליו, שמא יוציא ראשו או אחד מאבריו ויטמא בקבר התהום, אלא מביאין שורים המצרים שכריסן רחבות, והתינוקות יושבין על גביהן, וכוסות של אבן בידם. הגיעו לשילוח, ירדו ומלאו וישבו להן על גביהן, והכל שוין שהתינוקות צריכין טבילה. אמר לפניו רבי יעקב: כוסות היו תלוין בקרני שורים, כיון ששהו שורים לשתות - נתמלאו הכוסות. אמר להם: אל תתנו מקום לצדוקים לרדות אחריהם.

ג. באו לשער היצא מעזרת נשים לחיל, וקלל של אבן היו קבועין בפתל של עזרת נשים, וכסויהן של אבן. גראין בחיל, ובתוכן אפר מכל פרה ופרה שהיו שורפים, שנאמר (במדבר יט, ט): "והיתה לעדת בני ישראל למשמרת". מפה את הזכר ונתרע לאחוריו, ואפרו נשפך, נוטל ומקדש מזה שמשפך. מעשים אלו עשו כשעלו מן הגולה; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: אפין ירדה עמהן לכבל ועלה. אמרו לו: והלא נטמא בארץ העמים! אמרו להם: לא גזרו טמאה על ארץ העמים אלא לאחר שעלו מן הגולה.

ד. ישמעאל בן פאבי שרף שתיים, אחת בטבול יום ואחת שנעשית במערבי השמש

היו דנים עליה. אמרו לו: מעשר נאכל בטבול יום ותרומה נאכלת למערבי שמש. מעשר שנאכל למערבי שמש - כל שכן שהוסיפו לו קדשה. קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים וקדשים קלים חוץ מן הקלעים. קדשים קלים נאכלין לפני מן הקלעים - כל שכן שהוסיפו להן קדשה. קדשי קדשים נאכלים ליום אחד וקדשים קלים נאכלים לשני ימים. קדשים קלים הנאכלים ליום אחד - כל שכן שהוסיפו להן קדשה. אמר להם: אם מקימין אנו אותה, מוציאין אנו שם רע על הראשונות, שהיו אומרים טמאות היו, גזרו עליה ושפכה ועשה אחרת בטבול יום.

ה. וכבש היו עושים מהר הבית להר המשחה, כפין על גבי כפין, וכפה כנגד האטם, מפני קבר התהום. רבי יהודה אומר: לא היה שם כבש אלא עמודים של שיש היו קבועין בארץ, וכלונסאות של ארז על גביהן, והפרה לא היתה צריכה לצאת בכבש. ומטמאין היו הכהן השורף את הפרה, מפני הצדוקין, שלא יהו אומרים: 'במערבי שמש היתה נעשית'. ומעשה בצדוקי אחד שהעריב שמשו, וכא לשרף את הפרה. וידע בו רבן יוחנן בן זכאי, וכא וסמך שתי ידיו עליו. ואמר לו: 'אישי כהן גדול! מה אתה נאה להיות כהן גדול! רד וטבול אחד! רד וטבל, ועלה. לאחר טבילה צרם לו באזנו. אמר לו: 'בן זכאי! לכשאפנה לך'. אמר לו: 'כשתפנה'. לא שעה שלשה ימים עד שנתנוהו בקבר. בא אביו אצל רבן יוחנן בן זכאי. אמר לו: לא נפנה בני שהעריב שמשו. מקום גתה ומערכתה היו תחתיהן חללין מפני קבר התהום.

ו. כפתוה בחבל של מגג, ונתנוה על גבי המערכת. ויש אומרים במוכני היתה עולה. רבי אליעזר בן יעקב אומר: כבש היו עושין לה שהיתה עולה בו, ראשה לדרום ופניה למערב. כיצד היה עושה? שוחט בימינו ומקבלו בשמאלו, ומזה באצבעו הימנית.

הַזְּאָתוּ פְּסוּלָהּ. וְאָפְלוּ כֻלָּן בְּיוֹם, וְאַחַת בְּלֵילָה - הַזְּאָתוּ פְּסוּלָהּ. הַזֶּה בְּכָלִי - הַזְּאָתוּ פְּסוּלָהּ. וְאָפְלוּ כֻלָּן בְּיַד וְאַחַת בְּכָלִי - הַזְּאָתוּ פְּסוּלָהּ. הַזֶּה בְּשִׂמְאָל - הַזְּאָתוּ פְּסוּלָהּ. וְאָפְלוּ כֻלּוֹ בְּיָמִין וְאַחַת בְּשִׂמְאָל - הַזְּאָתוּ פְּסוּלָהּ. הַזֶּה שְׂבָעָה כְּהַנִּים כְּאַחַת - הַזְּאָתוּ פְּסוּלָהּ. זֶה אַחַר זֶה - הַזְּאָתוּן כְּשֶׁרָה. הַזְּאָתוּ שְׂבַפְרָה שֶׁהַזֶּה שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן, אוֹ שְׂאִינָה מְכֻנָּת, אוֹ שְׁחָסַר אַחַת מֵהֶן, אוֹ שְׂטָבַל אַחַת וְהַזֶּה שְׂתִימִים, שְׂתִימִים וְהַזֶּה אַחַת - הָרִי אֵלוֹ פְּסוּלוֹת.

ב. שְׂמָנָה מֵתוֹךְ שְׂבָעָה, אִם הוּא בְּכֹהֵן אַחַד - פְּסוּלָהּ, שְׂעֵשֶׂה עִמָּה מְלֹאכָה. וְאִם כֹּהֵן אַחַר - כְּשֶׁרָה. שְׂרָפָה אוֹנֵן וּמְחָסֵר כְּפוּרִים - כְּשֶׁרָה. אִסִּי הַבְּכָלִי אוֹמֵר: מְחָסֵר כְּפוּרִים - פְּסוּלָהּ. שְׂרָפָה שְׁלֵא רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלָיִם - פְּסוּלָהּ. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְכַשֵּׁר, שְׁנֹאֲמַר (שְׁמוֹת ל, כ): "בְּבֹאֵם אֶל אֱהֵל מוֹעֵד יִרְחָצוּ מֵיִם" - אֵין קָדוֹשׁ יָדַיִם וְרַגְלָיִם אֶלָּא לְפָנִים.

ג. רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: עוֹלוֹת שֶׁהִקְרִיבוּ אֲבוֹתֵינוּ עַל הַר סִינַי לֹא הָיָה בָּהֶם הַפֶּשֶׁט וְנִתְחַוַּח אֶלָּא מִמֵּתֵן תּוֹרָה וְאֵילָף. שְׂרַפַּת פָּרָה וְהַזְּאֹתִיָּה - בְּכֹהֵן גְּדוֹל. כֹּל מַעֲשֵׂיָהּ - בְּכֹהֵן הַדְּיוּט, שְׁנֹאֲמַר (בַּמִּדְבָּר יט, ג): "וַיִּנְתַּתֶּם אֹתָהּ אֶל אֱלִיעֶזֶר הַכֹּהֵן"; אוֹתָהּ בְּאֱלִיעֶזֶר - שֶׁהוּא סֵגֵן. וְשֶׁאֵר כֹּל הַפְּרוֹת - בְּכֹהֵן גְּדוֹל; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׂמַעוֹן וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמְרִים: אוֹתָהּ בְּאֱלִיעֶזֶר שֶׁהוּא סֵגֵן. וְשֶׁאֵר כֹּל הַפְּרוֹת אֶפְלוּ בְּכֹהֵן הַדְּיוּט.

ד. מִצּוֹתָהּ בְּאַרְבָּעָה בְּגָדֵי לְבָן שֶׁל כֹּהֵן הַדְּיוּט. עֲשָׂאָהּ בְּבִגְדֵי זָהָב וּבְבִגְדֵי חוֹל - פְּסוּלָהּ. שְׂאֵלוֹ תַלְמִידֵיו אֵת רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי: פָּרָה בְּמָה נַעֲשִׂיתָ? אָמַר לָהֶם: בְּבִגְדֵי זָהָב. אָמְרוּ לוֹ: לְמַדְתָּנוּ רַבְּנוּ בְּבִגְדֵי לְבָן! אָמַר לָהֶם: יָפָה אֲמַרְתֶּם, אִם מַעֲשֵׂה שְׂעֵשׂוֹ יָדִי, וְרָאוּ עֵינַי - שְׂכַחְתִּי, שְׂשַׁמְעוּ אֲזֵנַי - עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה! וְלֹא שְׁלֵא הָיָה יוֹדַע, אֶלָּא שֶׁהָיָה מְבַקֵּשׁ לִזְרוֹת אֵת הַתַּלְמִידִים. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים: אֵת הַלֵּל הַזֶּקֶן שְׂאֵלוֹ, לֹא שְׁלֵא הָיָה יוֹדַע, אֶלָּא שֶׁהָיָה מְבַקֵּשׁ לִזְרוֹת אֵת

וְאִם שָׁנָה - פְּסוּל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בִּימֵינוּ הָיָה שׁוֹחֵט, וְנוֹתֵן הַסְּכִין לְפָנָיו, אוֹ לְזֶה שְׂעוּמָד בְּצִדּוֹ, וּמְקַבֵּל בִּימֵינוּ, וְנוֹתֵן בְּשִׂמְאָלוֹ, וּמִזֶּה בְּאַצְבָּעוֹ הַיְּמָנִית, וְאִם שָׁנָה - פְּסוּל. נִתְּנוּ בִידּוֹ, כְּשֶׁהוּא מִזֶּה, בֵּין חוּץ לְגִתָּהּ וּבֵין חוּץ לְמַעְרַכְתָּהּ - פְּסוּל. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: חוּץ לְגִתָּהּ - פְּסוּל. חוּץ לְמַעְרַכְתָּהּ - יַחֲזִיר. וְאִם לֹא הַחֲזִיר - כְּשֶׁר. וְאִם הוֹצִיא הַדָּם שְׂבִידוֹ וְהַחֲזִירוֹ - כְּשֶׁר.

ז. פָּקַע מַעוּרָה וּמִשְׁעָרָה וּמִבְשָׂרָה חוּץ לְגִתָּהּ - יַחֲזִיר. וְאִם לֹא הַחֲזִיר - פְּסוּל. חוּץ מִמַּעְרַכְתָּהּ - הָרִי זֶה מְרַבֵּה עֲלָיו עֲצִים, וְשׁוֹרְפוֹ בְּמִקְוָמוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי שְׂמַעוֹן אוֹמֵר: כְּזִית - מִמַּעַכְבָּת. פְּחוֹת מְכֻזִּית - אֵין מַעַכְבָּת. פָּקַע מְקַרְנָה וּמִטְלָפָה וּמִפְרָשָׁה - אֵינוּ צְרִיךְ לְהַחֲזִיר, שְׁכָל דְּבָר שְׂאֵין מִמַּעַבְבַּ בְּחִזָּה - אֵין מַעַכְבַּ בְּשִׂרְפָתָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּר צְדוֹק מוֹסִיף: "אֲשֶׁלִּיךְ? אֲשֶׁלִּיךְ? אֲשֶׁלִּיךְ?" וְהֵם אָמְרוּ לוֹ: "הֵן! הֵן! הֵן!" "שֶׁלֶּשׁ פְּעָמִים עַל כֹּל דְּבָר וְדָבָר. בֵּין שְׁקָרָעָה בִידּוֹ בֵּין שְׁקָרָעָה בְּסַכִּין, וּבֵין שְׁקָרָעָה מְאִלְיָהּ וּבֵין שֶׁהִשְׁלִיךְ לְתוֹךְ גּוֹפָה, בֵּין שֶׁהִשְׁלִיךְ לְתוֹךְ שְׂרַפְתָּהּ, בֵּין שֶׁהִשְׁלִיךְ שְׁלִשְׁתָּן כְּאַחַת, בֵּין שֶׁהִשְׁלִיךְ שְׁלִשְׁתָּן זֶה אַחַר זֶה - כְּשֶׁרָה.

ח. נִתְּנָן עַד שְׁלֵא הִצַּת הָאוּר בְּרַבָּה, אוֹ מִשְׁנַעֲשִׂית אַפֶּר - פְּסוּלָהּ. נִטַּל עֲצִם אוֹ שְׁחוּר וְקָדַשׁ בּוֹ - הָרִי זֶה לֹא עֲשֵׂה בּוֹ כְּלוּם. אִם יֵשׁ בּוֹ אֶבֶק כֹּל שֶׁהוּא, אוֹ עֲצִם מְגוּפוֹ - כּוֹתֵשׁוֹ וּמְקַדָּשׁ בּוֹ וְכֶשֶׁר. וְחוֹלְקִין אוֹתוֹ לְשִׁלְשָׁה חֻלְקִים: אַחַד נִתֵּן בְּחֵיל, וְאַחַד נִתֵּן בְּהַר הַמִּשְׁחָה, וְאַחַד מִתְחַלֵּק לְכֹל הַמִּשְׁמְרוֹת. זֶה שְׂמֵתְחַלֵּק לְכֹל הַמִּשְׁמְרוֹת - הֵי יִשְׂרָאֵל מִזֵּין הַיָּמָנָן. זֶה שֶׁנִּתֵּן בְּהַר הַמִּשְׁחָה - הֵי כְּהֵנִים מְקַדָּשִׁין בּוֹ. זֶה שֶׁנִּתֵּן בְּחֵיל - הֵי מִשְׁמְרִין אוֹתָהּ, שְׁנֹאֲמַר (בַּמִּדְבָּר יט, ט): "וְהִיְתִיָּה לְעֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת".

מִסְכַּת פָּרָה פְּרָק רַבִּיעִי

א. פָּרָה אֵינָה נִפְסֶלֶת בְּלִינָה, וְאֶפְלוּ שְׁחָטָה הַיּוֹם וְשִׂרְפָהּ לְמַחַר - כְּשֶׁרָה. הַזֶּה בְּלִילָה -

עוֹשִׂין עַל גְּבִי טְהוֹרוֹת, וְעַל גְּבִי בְגָדָיו וְעַל גְּבִי סִנְדְּלָיו.

ח. עַם הָאֶרֶץ שֶׁהֵבִיא כָּלִים לַחֲטָאתוֹ - חֵבֶר לֹקַח מִמֶּנּוּ לַחֲטָאתוֹ וּלְתוֹרַמְתּוֹ. אָבֵל הֵבִיא לְתוֹרַמְתּוֹ - אֵין חֵבֶר לֹקַח מִמֶּנּוּ לַחֲטָאתוֹ וּלְתוֹרַמְתּוֹ. הֵבִיא לַחֲטָאתוֹ וּלְתוֹרַמְתּוֹ, שֶׁל חֲטָאת - חֵבֶר לֹקַח מִמֶּנּוּ לַחֲטָאתוֹ וּלְתוֹרַמְתּוֹ; שֶׁל תּוֹרֵמָה - אֵין חֵבֶר לֹקַח מִמֶּנּוּ לַחֲטָאתוֹ וּלְתוֹרַמְתּוֹ. חֵבֶר לֹקַח מִמֶּנּוּ לַחֲטָאתוֹ - חֵבֶר לֹקַח הָאֶרֶץ: 'הֵבִיא כָּלִים לַחֲטָאתוֹ' - חֵבֶר לֹקַח מִמֶּנּוּ לַחֲטָאתוֹ וּלְתוֹרַמְתּוֹ. 'הֵבִיא לְתוֹרַמְתּוֹ' - אֵין חֵבֶר לֹקַח מִמֶּנּוּ לַחֲטָאתוֹ וּלְתוֹרַמְתּוֹ. 'הֵבִיא לַחֲטָאתוֹ וּלְתוֹרַמְתּוֹ', שֶׁל חֲטָאת - חֵבֶר לֹקַח מִמֶּנּוּ בֵּין לּוֹ וּבֵין לְאַחֵר לַחֲטָאתוֹ וּלְתוֹרַמְתּוֹ, וּבִלְבָד שְׁלֵא יַעֲרִים. וְאִם הַעֲרִים - הָרִי אֵלּוֹ טְמֵאִין. וְשֶׁל תּוֹרֵמָה - אֵין חֵבֶר לֹקַח מִמֶּנּוּ לַחֲטָאתוֹ וּלְתוֹרַמְתּוֹ. עַם הָאֶרֶץ שֶׁאָמַר: 'כָּלִים הִלְלוּ לַחֲטָאתִי הַבְּאִתִּי, וְנִמְלַכְתִּי עֲלֵיהֶן לְתוֹרַמְתִּי', הוּאִיל וְנִתְיַחֵדוּ בְּרִשּׁוֹת עִם הָאֶרֶץ שְׁעָה אַחַת - הָרִי אֵלּוֹ טְמֵאִין.

מִסְכַּת פֶּרָה פָּרָה פָּרָה חֲמִישִׁי

א. הַמְּבִיא כָּלִי חֵרֶס לַחֲטָאת - טוֹבֵל וְלֵן עַל הַכֶּבֶשׂוֹן. לֵן עַד שְׁלֵא טָבֵל; רַבִּי מִטְמֵא. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: לֵן וְאַחֵר כֶּף טָבֵל, אִם לֹא הָיָה בַחֲזֻקַת הַמְּשַׁתְּמֵר - טְמֵא. לְתוֹרֵמָה - פּוֹתַח כֶּבֶשׂוֹן וְנוֹטֵל. מִצְאוֹ פְתוּחַ, אוֹ שְׁנַפְתַּח אֶחָד מֵהֶן - טְמֵא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: מִן הַסֵּדֶר הַשְּׁלִישִׁי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמַר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים - מִסֵּדֶר הַשְּׁלִישִׁי. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים - מִן הַסֵּדֶר הַשְּׁנַיִן. וְזוֹ מִשְׁנֵה הָרֵאשׁוֹנָה. רַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ: פּוֹתַח וְנוֹטֵל, וְאֵינוֹ נִמְנָע. וְהַחֵבֶר בָּא, אֶפְלוּ לְאַחֵר שְׁלֹשָׁה יָמִים וְנוֹטֵל. גְּלַה חֲפָאִים וּמִצְאָ אָבָק עַל גְּבִי כָּלִים - הָרִי זֶה נֹטֵל אֶחָד מֵהֶן, כִּלְּן בְּרִשּׁוֹת עִם הָאֶרֶץ.

ב. מְקוֹם שֶׁשָּׂם מְשַׁקְעִין אֶת הַנְּאוֹת בְּטִיט הַלָּבֶן, וְחֵבֶר עוֹמֵד אֶף עַל שְׁקוּעוֹ. וְעַם הָאֶרֶץ עוֹמֵד עַל הָעֵמּוּד שְׁעוֹמֵד עָלָיו - אֵינוֹ טְמֵא

הַתְּלִמִּידִים. שֶׁהָיָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמַר: הַשּׁוֹנֵה וְאֵינוֹ עֹמֵל - דּוֹמָה לְזוֹרַע וְאֵינוֹ קוֹצֵר. הַלּוֹמֵד תּוֹרָה וּמְשַׁכְּחָהּ, דּוֹמָה לְאִשָּׁה שִׁילְדַת וְקוֹבְרַת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר: זִמְרָה בַּהּ תְּדִירָא זִמְרָה.

ה. אֵין שׁוֹרְפִין שְׁתֵּי פְרוֹת בְּכַת אַחַת. מְשַׁנְעֵשִׂית אֶפְרָ - מְבִיא אַחֲרָה, וְשׁוֹרֵף עַל גְּבַהּ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. שׁוֹרֵף בְּשְׁנֵי חֲצָאִין, זֶה אַחֵר זֶה; רַבִּי אוֹמַר: אוֹמַר אֲנִי בְּזוֹ, שֶׁהָיָה כְּשֶׁרָה. אַרְעָ בַּהּ פְּסוּל בְּשַׁחֲטָתָהּ, בֵּין קֶדֶם פְּסוּלָהּ בֵּין לְאַחֵר פְּסוּלָהּ - אֵינָה מְטַמְּאָה בְּגָדִים. בַּהֲזָאָתָהּ, קֶדֶם פְּסוּלָהּ - אֵינָה מְטַמְּאָה בְּגָדִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: בֵּין לְפָנַי פְּסוּלָהּ בֵּין לְאַחֵר פְּסוּלָהּ - אֵין מְטַמְּאָה בְּגָדִים, מִפְּנֵי שֶׁהָיָה נְדוּנִית עַל שֵׁם סוֹפָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: מִצְאֵתִי חֲנִינָא בֶן גְּמֵלָא בְּצִידִין, וְאָמַר: פֶּרָה שְׁאַרְעָ בַּהּ פְּסוּל, מַהוּ? אָמַרְתִּי לוֹ: לְפָנַי פְּסוּלָהּ - מְטַמְּא בְּגָדִים. אַחֵר פְּסוּלָהּ - אֵינוֹ מְטַמְּא בְּגָדִים. אָמַר לִי: וְהֵלֵא מִשְׁמָךְ אָמַר לִי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: 'בֵּין לְפָנַי פְּסוּלָהּ, בֵּין לְאַחֵר פְּסוּלָהּ - אֵינָה מְטַמְּאָה בְּגָדִים, מִפְּנֵי שֶׁהָיָה נְדוּנִית עַל שֵׁם סוֹפָה'! אָמַרְתִּי לוֹ: לֹא אָמַרְתִּי! אָבֵל בֵּין אָמַרְתִּי בֵּין לֹא אָמַרְתִּי - נְרָאִין דְּבָרִי!

ו. לְעוֹלָם מְרַבִּין לָהּ עֲצִים עַד שְׁנַעֲשִׂית אֶפְרָ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֶף כְּשֶׁהָיוּ מְרַבִּים - לֹא הָיוּ מְרַבִּים, אֲלֵא חֲבִילֵי אֲזוּב, שְׁאַפְרִין מְרַבָּה וְיָפָה. כָּל מַעֲשֵׂה פֶּרָה בְּיוֹם, חוּץ מֵאֲסִיפַת הָאֶפְרָ וְהַמְלוֹי וְהַקְדוּשׁ. כָּל מַעֲשֵׂה בְכַהֲנִים, חוּץ מֵאֲסִיפַת הָאֶפְרָ וְהַמְלוֹי וְהַקְדוּשׁ. לְעוֹלָם אֵין מְמַלְאִין וְאֵין מְקַדְשִׁין וְאֵין מְזִין מִמֶּנָּה עַד שֶׁחַעֲשֵׂה אֶפְרָ. כָּל מַעֲשֵׂהָ - מְלֵאכָה פּוֹסְלַת, חוּץ מֵאֲסִיפַת אֶפְרָה וְהַזֹּאת מִימֶיהָ.

ז. שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַחֲטָאת: מְמַלְאִין וּמְקַדְשִׁין מִי חֲטָאת בְּכָל מְקוֹם. מְזִין מִי חֲטָאת וְאֶפְרָ חֲטָאת בְּכָל מְקוֹם. עַם הָאֶרֶץ שְׁאָמַר: 'טְהוֹרֵתִי לַחֲטָאת' - מְקַבְּלִין אוֹתוֹ. 'כָּלִים הִלְלוּ טְהוֹרִין לַחֲטָאת' - מְקַבְּלִין הֵימָנוּ. טָבֵל לְהַזּוֹת וְלֹא הִזָּה - אוֹכֵל בְּתוֹרַמְתּוֹ לְעֵרֵב. רָאוּ בִידּוֹ מִי חֲטָאת וְאֶפְרָ חֲטָאת -

אֵלָא אוּתוּ עֲמוּד בְּלַבְדּוּ. הַחֲבֵר עֲמוּד לְמַעְלָה, וְעַם הָאָרֶץ לְמַטָּה - שׁוֹלָה וְנוֹתֵן לוֹ. נֶאֱמַן עִם הָאָרֶץ לֹמֵר: 'לֹא טִמְאַתָּה'; מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּחֻזְקַת הַמַּשְׁתַּמֵּר.

ג. מֵלֵא דְלֵי לְשִׁתּוֹת וְחֶשֶׁב עֲלָיו, עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְמִים - יַעֲרָה וְצָרִיד לְנֹגֵב. אִם מִשְׁהִיַּע לְמִים חֶשֶׁב עֲלָיו - יַעֲרָה וְאִינוּ צָרִיד לְנֹגֵב. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִף אִינוּ צָרִיד לְעֵרוֹת. שֶׁלֹּשׁ דְּלֵי לְמֵלֵאוֹת, וְנִפְסַק הַחֵבֶל מִיָּדוֹ, אִם עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְמִים חֶשֶׁב עֲלָיו - יַעֲרָה וְצָרִיד לְנֹגֵב. עוֹדָה בְּמִים וְחֶשֶׁב עֲלָיו - מַעֲרָה וְאִין צָרִיד לְנֹגֵב. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִף אִינוּ צָרִיד לְעֵרוֹת.

ד. שְׁפוּפֶרֶת שִׁחְתָּכָה לְחֻטְאָתָא, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִטְבִּיל, וְאִין צָרִיד לְטַמָּא. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יְטַמָּא וְיִטְבִּיל. כִּנֵּס לְתוֹכָהּ מִי חֻטְאָתָא וְאֶפֶר חֻטְאָתָא, אִם עַד שֶׁלֹּא יְטַבִּילָנָה - טַמָּא. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַטְהֵר. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שִׁחְתָּךְ שְׁפוּפֶרֶת בְּבֵית שְׁעָרִים, וְהָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן מַטְהֵר וְחֲכָמִים מִטְמְאִין.

ה. הַכֹּל כְּשָׂרִין לְקֹדֶשׁ, חוּץ מִן הַחֲרָשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן. רַבִּי יְהוּדָה מְכַשֵּׁר מְכַשֵּׁר בְּקָטָן. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָא אוֹמֵר: חֲרָשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן שְׁקֻדְשׁוֹ, וְאַחֲרָיִם רוֹאִין אוֹתָן קְדוּשִׁין - כְּשֵׁר. טוֹמְטוּס - קְדוּשׁוֹ פְּסוּל, מִפְּנֵי שֶׁהוּא סֶפֶק עֵרֶל, וְהָעֵרֶל פְּסוּל לְקֹדֶשׁ. אֲנִדְרוּגִינוּס - קְדוּשׁוֹ כְּשֵׁר. וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל, מִפְּנֵי שֶׁהוּא סֶפֶק אֲשֶׁה. אֲשֶׁה פְּסוּלָה לְקֹדֶשׁ.

ו. שׁוּלֵי כְּלֵי עֵץ, כְּלֵי עֶצֶם, וְכֵלֵי זְכוּכִית - אִין מְקַדְשִׁין בְּהֵן. מִגּוּפָה שֶׁהִתְקִינָה לְכֵלֵי - כְּשֵׁרָה לְקֹדֶשׁ בְּהֵן. בִּיצַת הַנְּעֻמִית - כְּשֵׁרָה לְקֹדֶשׁ בְּהֵן. הַחוּקָק אִמַּת הַמִּים וְעִשָּׂה בְּהֵן בֵּית קַבּוּל, אִף עַל פִּי שִׁתְּלוּשׁוּהָ הַמִּים וְחִבְרוּהוּ - אִין מְמַלְאִין בְּהֵן, וְאִין מְקַדְשִׁין בְּהֵן, וְאִין מִזִּין מִמֶּנָּה, וְאִינָה צָרִיכָה צְמִיד פְּתִיל, וְאִין פּוֹסֵלֶת אֶת הַמְּקוּהָ. תְּלוּשָׁה וְחִבְרָה, וְחֶשֶׁב עֲלֶיהָ אַחַר תְּלִישָׁתָהּ - מְמַלְאִין בְּהֵן, וּמְקַדְשִׁין בְּהֵן, וּמִזִּין הִימְנָה, וְצָרִיכָה צְמִיד פְּתִיל, וּפּוֹסֵלֶת אֶת הַמְּקוּהָ.

ז. מִעֵין הַיּוֹרֵד לְמַכְתָּשֶׁת וּמִבְּקֶשׁ לְקֹדֶשׁ בְּהֵן - מִפְּסִיק וּמִנְגֵּב, וְחוֹזֵר וּמְמַשִּׁיף אֶת הַמִּים וּמְקַדֵּשׁ. שִׁקְתָּ שְׁנַמְמִיּוֹת סוֹכְבוֹת אוֹתָהּ, אִם הָיוּ מְעוֹרְבוֹת כְּשְׁפוּפֶרֶת הַנּוֹד - קְדוּשָׁה אֶחָד לְכֵלָן. וְאִם לֹאוּ - צָרִיכָה קְדוּשָׁה לְכֵל אֶחָד וְאֶחָד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: עִשָּׂה לָהּ עֵטְרָה שֶׁל טִיט, כְּדֵי שִׁילְכוּ מִיָּם לְשֵׁם, בֵּין שְׁנִטְלַת עֲמָה וּבֵין שְׁאִין נִטְלַת עֲמָה - כְּשֵׁרָה. הַשִּׁקְתָּ שֶׁל טִיט, אִם נִטְלַת עֲמָה - כְּשֵׁרָה. וְאִם לֹאוּ - פְּסוּלָה.

ח. שְׁתֵּי אֲבָנִים שֶׁהִקִּיפָן זו לְזוֹ וְעִשָּׂאן שִׁקְתָּ, וְכֵן שְׁתֵּי עֲרֻבוֹת, וְכֵן הַשִּׁקְתָּ שְׁנַחֲלָקָה לְשֵׁנַיִם; אִמֵּר רַבִּי יוֹסִי: בּוֹז הִלְכָה קִפְצָתִי לְפָנָי רַבִּי עֲקִיבָא, וְאִמְרַתִּי לְפָנָיו: שְׁתִּיהֵן אִינָן מְקַדְשׁוֹת! שֶׁהִמִּים שְׁבִסְדָּק אִינָן אֲגוּרִין כְּכֵלִי. וְאִם נִגַע בְּסַפּוּג שֶׁהִמִּים חוּצָה לוֹ - פְּסוּלָה. וְאִם לֹא נָפַל אֵלָא לְתוֹךְ מְקַדְשִׁין - נוֹטְלָן וְסוֹחֲטִין, וְהִמִּים כְּשָׂרִין.

מִסְכַּת פְּרָה פָּרָק שִׁישִׁי

א. הַהוֹלֵךְ לְקֹדֶשׁ - הָרִי זֶה נוֹטֵל מִפְּתַח וּפּוֹתֵחַ, וְקָרְדֵם וְחוֹפֵר, וְסֵלֶם וּמוֹלִיף מִמְּקוֹם לְמְקוֹם - כְּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹסֵק עִם הַקְּדוּשָׁה. וְאִם מִשְׁהוּצִיא אֶת הָאָפֶר, הִגִּיף אֶת הַדְּלַת אַחֲרָיו - פְּסוּל, מִפְּנֵי שֶׁעוֹשֶׂה עֲמָה מְלֻאכָה. קָרְסֵם עֲלֵי זֵית, אִם בְּשִׁבִיל שְׂכִינִיס בְּשְׁפוּפֶרֶת - כְּשֵׁר. אִם בְּשִׁבִיל שְׁלֵא תַחֲזִיק אֶפֶר הַרְבֵּה - פְּסוּל. זְקָפָה בְּאָרֶץ אוֹ שְׁנַתְנָה לְעוֹמְדִין בְּצֵדוֹ, אִם יֵשׁ שָׁם שׁוֹמְרִים - כְּשֵׁר. אִם אִין שָׁם שׁוֹמְרִים - פְּסוּל. נָטַל אֶת הָאָפֶר וְרָאָהוּ שֶׁהוּא מְרַבֵּה, וְהַחֲזִירוֹ - כְּשֵׁר. נָתַן אֶת הָאָפֶר, וְרָאָהוּ שֶׁהוּא מְרַבֵּה - נוֹטֵל הִימְנוֹ וְהוֹלֵךְ וּמְקַדֵּשׁ לְמְקוֹם אַחֵר. נִשְׁכָּה הָרוּחַ אֶת הָאָפֶר וּנְתַנּוּ עַל גְּבֵי הַמִּים, מִנְגֵּב וּמְקַדֵּשׁ בוֹ - כְּשֵׁר. נְתַנָּה לְקֹדֶשׁ; רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: מִנְגֵּב וּמְקַדֵּשׁ. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: כֹּל שֶׁנִּגַע בְּמִים - אִין מְקַדְשִׁין בוֹ.

ב. זֶלֶף בִּידוֹ וּבִרְגְלוֹ וּבְחֻרְסִין שֶׁל שִׁקְתָּ - פְּסוּל, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִתְמַלֵּא בְּכֵלֵי. אֲבָל חֲבִית שֶׁנִּשְׁכְּרָה וְזִלְפָה בִּידוֹ וּבִרְגְלוֹ, וּבְחֻרְסִין שֶׁל שִׁקְתָּ - כְּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁנִּתְמַלֵּא בְּכֵלֵי. נָתַן אֶת

הַאֲפֵר וְאַחַר כִּף נִתֵּן אֶת הַמַּיִם - פְּסוּל וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשֵּׁר. וּמוּדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂאֵם נִתֵּן אֶת הַמַּיִם וְאַחַר כִּף נִתֵּן אֶת הָאֲפֵר, וְרָאָה שֶׁהוּא מְרַבֵּה, וְהוֹסִיף עָלָיו מֵיִם אֲחֵרִים - צָרִיךְ קִדּוּשׁ שְׁנִי, שְׂאִין מִי חֲטָאת עוֹשִׂין מִי חֲטָאת אֲלָא עִם מִתָּן אֲפֵר.

ג. הִיָּה עוֹמֵד וּמְקַדֵּשׁ וְהִרְתִּיתִּי, אוֹ שְׁעָף, אוֹ שְׂדַחְתָּאוּ חִבְרוּ, אוֹ שְׂדַחְתּוּ הָרוּחַ, וּבֵא אַחַר וְקִדַּשׁ - הָרִי זֶה פְּסוּל, שְׂנֵאֲמַר (בַּמִּדְבָּר יט, יז): "וְלִקְחוּ לְטֹמֵא" - עַד שֶׁיְהִי מִתְכַּוֵּן לְמַלּוּי לְקִדּוּשׁ וְלִהְיֵזָאָה. מֵלֵא לְעַצְמוֹ בְּאַחַת יָדוֹ, וְעָשָׂה מְלֹאכָה בְּאַחַת יָדוֹ; קִדַּשׁ לְעַצְמוֹ בְּאַחַת יָדוֹ וְעָשָׂה מְלֹאכָה בְּאַחַת יָדוֹ - פְּסוּל. מֵלֵא לְאַחַר בְּאַחַת יָדוֹ, וְעָשָׂה מְלֹאכָה בְּאַחַת יָדוֹ - פְּסוּל. קִדַּשׁ לְאַחַר בְּאַחַת יָדוֹ וְעָשָׂה מְלֹאכָה בְּאַחַת יָדוֹ - אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: אֵימַתִּי? בְּזִמְן שֵׁישׁ שָׁם שׁוֹמְרִים! אֵין שָׁם שׁוֹמְרִים - קִדּוּשׁ לְאַחֵרִים כְּקִדּוּשׁ לְעַצְמוֹ. מֵלֵא לְעַצְמוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת, בְּקִדּוּשׁ אֶחָד - כֶּשֶׁר. בְּשֵׁנֵי קִדּוּשֵׁין - פְּסוּל. קִדַּשׁ לְעַצְמוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת, בְּקִדּוּשׁ אֶחָד - כֶּשֶׁר. וּבְשֵׁנֵי קִדּוּשֵׁין - פְּסוּל. מֵלֵא וְקִדַּשׁ, קִדַּשׁ וּמֵלֵא בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת - שְׁנֵי הֵיחָן פְּסוּלִין. מֵלֵא לְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת, בְּקִדּוּשׁ אֶחָד - כֶּשֶׁר. בְּשֵׁנֵי קִדּוּשֵׁין - פְּסוּל. קִדַּשׁ לְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת, בֵּין בְּקִדּוּשׁ אֶחָד בֵּין בְּשֵׁנֵי קִדּוּשֵׁין - כֶּשֶׁר. מֵלֵא וְקִדַּשׁ, קִדַּשׁ וּמֵלֵא בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת - הַקִּדּוּשׁ כֶּשֶׁר וְהַמְלוּי פְּסוּל. זֶה הַכֶּלֶל: כָּל מְלֹאכָה שֵׁישׁ עֲמָה מְלוּי, בֵּין לוֹ וּבֵין לְאַחַר - פְּסוּל. וְכָל מְלֹאכָה שְׂאִין עֲמָה מְלוּי - שְׁלוֹ פְּסוּל וְשֵׁל אַחַר כֶּשֶׁר.

ד. כָּל דְּבַר שְׁבִידוֹ וְעָשָׂה מְלֹאכָה, בֵּין שֵׁישׁ שָׁם שׁוֹמְרִין וּבֵין שְׂאִין שָׁם שׁוֹמְרִין - פְּסוּל. כָּל דְּבַר שְׁבִידוֹ וְלֹא עָשָׂה מְלֹאכָה, אִם יֵשׁ שָׁם שׁוֹמְרִין - כֶּשֶׁר. אִין שָׁם שׁוֹמְרִין - פְּסוּל. מֵלֵא לוֹ וְלְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת - בְּלָן פְּסוּלִין. קִדַּשׁ לוֹ וְלְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת, שְׁלוֹ - פְּסוּל. וְשֵׁל חִבְרוּ - כֶּשֶׁר. קִדַּשׁ לוֹ וּמֵלֵא לְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו כְּאַחַת - שְׁנֵי הֵיחָן פְּסוּלִין. מֵלֵא לוֹ וְקִדַּשׁ לְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו

כְּאַחַת - שְׁלוֹ פְּסוּל וְשֵׁל אַחַר - כֶּשֶׁר. מֵלֵא לְעַצְמוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחַר זֶה, הָרֵאשׁוֹן - פְּסוּל. וְהַשְּׁנִי - כֶּשֶׁר. קִדַּשׁ לְעַצְמוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחַר זֶה, הָרֵאשׁוֹן - כֶּשֶׁר. וְהַשְּׁנִי - פְּסוּל. קִדַּשׁ וּמֵלֵא לְעַצְמוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, זֶה אַחַר זֶה - שְׁנֵי הֵיחָן כֶּשֶׁרִין. מֵלֵא וְקִדַּשׁ לְעַצְמוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, זֶה אַחַר זֶה - שְׁנֵי הֵיחָן פְּסוּלִין. מֵלֵא לְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו, זֶה אַחַר זֶה, קִדַּשׁ לְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחַר זֶה, מֵלֵא וְקִדַּשׁ, קִדַּשׁ וּמֵלֵא לְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחַר זֶה - בְּלָן כֶּשֶׁרִים. מֵלֵא לוֹ וְלְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחַר זֶה, שְׁלוֹ - פְּסוּל. וְשֵׁל חִבְרוּ - כֶּשֶׁר. וְשֵׁל אַחַר, קִדַּשׁ לוֹ וְלְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו זֶה אַחַר זֶה - שְׁנֵי הֵיחָן כֶּשֶׁרִין. מֵלֵא לוֹ וְקִדַּשׁ לְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו, זֶה אַחַר זֶה, שְׁלוֹ - פְּסוּל. וְשֵׁל חִבְרוּ - כֶּשֶׁר. קִדַּשׁ לוֹ וּמֵלֵא לְאַחַר בְּשֵׁתֵי יָדָיו, זֶה אַחַר זֶה - שְׁנֵי הֵיחָן כֶּשֶׁרִין.

ה. מֵלֵא לִי וְאַמְלֵא לָךְ - הָאֲחֵרוֹן כֶּשֶׁר. קִדַּשׁ לִי וְאַקְדַּשׁ לָךְ - הָרֵאשׁוֹן כֶּשֶׁר. מֵלֵא לִי וְאַקְדַּשׁ לָךְ - שְׁנֵי הֵיחָן פְּסוּלִין. קִדַּשׁ לִי וְאַמְלֵא לָךְ - שְׁנֵי הֵיחָן כֶּשֶׁרִים. מֵלֵא לִי וְאַמְלֵא לָךְ. קִדַּשׁ לִי וְאַקְדַּשׁ לָךְ - בְּלָן פְּסוּלִין. מֵלֵא לִי וְאַמְלֵא לָךְ. אֲקַדַּשׁ לָךְ וְקִדַּשׁ לִי - הָרֵאשׁוֹן וְהָאֲחֵרוֹן פְּסוּלִין, וְהָאֲמֻצְעִים - כֶּשֶׁרִין. קִדַּשׁ לִי וְאַקְדַּשׁ לָךְ, מֵלֵא לִי וְאַמְלֵא לָךְ, הָרֵאשׁוֹן וְהָאֲחֵרוֹן - כֶּשֶׁר. וְהָאֲמֻצְעִים - פְּסוּלִים. קִדַּשׁ לִי וְאַקְדַּשׁ לָךְ, אֲמֵלֵא לָךְ וּמֵלֵא לִי. הָרֵאשׁוֹן וְהָאֲחֵרוֹן - כֶּשֶׁר. וְהָאֲמֻצְעִים - פְּסוּלִין. מֵלֵא לִי וְאַקְדַּשׁ לָךְ. קִדַּשׁ לִי וְאַמְלֵא לָךְ - אִינוֹ כֶּשֶׁר אֲלָא הָאֲחֵרוֹן. מֵלֵא לִי וְאַקְדַּשׁ לָךְ. אֲמֵלֵא לָךְ וְקִדַּשׁ לִי - בְּלָן פְּסוּלִין. קִדַּשׁ לִי וְאַקְדַּשׁ לָךְ - אִין כֶּשֶׁר אֲלָא רֵאשׁוֹן. קִדַּשׁ לִי וְאַמְלֵא לָךְ. אֲקַדַּשׁ לָךְ וּמֵלֵא לִי - כָּלֵם כֶּשֶׁרִים. וְאִם יֵשׁ שָׁם שׁוֹמְרִין - בְּלָן כֶּשֶׁרִים.

מִסְכַּת פֶּרָה פָּרָק שְׁבִיעִי

א. מֵלֵא חֲמֵשׁ חִבּוּיֹת לְקִדַּשׁ לְאַחַר, הִיָּה מוּצִיא כָּל אַחַת וְאַחַת וְשׁוֹפֵף, אִם מִשְׁהוּצִיא הַגִּיף אֶת הַדֶּלֶת אַחֲרָיו - פְּסוּל, מִפְּנֵי שְׁעוּשָׂה עִמוֹ מְלֹאכָה. וְאִם יֵשׁ שָׁם שׁוֹמְרִים - לֹא פְּסַל אֲלָא מֵה שְׁבִידוֹ בְּלִבָּהּ. לְקִדַּשׁ

עמד - פסול. דבר שאינו משום מלאכה:
עמד - פסול. לא עמד - כשר.

ז. רבי אליעזר אומר: המוסר את מימיו
לטמא, ועשו בעלים מלאכה - פסולין. רבי
יהודה אומר משמו: עשה טמא מלאכה -
כשרין, מפני שהן ברשות הבעלים. עשו
הבעלים מלאכה - פסולין, מפני שהן
ברשות הטמא.

ח. רבי יוסי אומר: הפורץ על מנת לגדר,
והתנה עמו, אף על פי שגדר - כשר. וכן היא
רבי יוסי אומר: האוכל על מנת לקצץ,
והתנה עמו, אף על פי שקצץ - כשר.

ט. השורף את הפרה, ופרים, והמשלח את
השעיר - מטמאין בגדים. פרה ופרים ושעיר
המשתלח עצמן - אין מטמאין בגדים. אבל
מטמאין אוכלין ומשקין; דברי רבי מאיר.
וחכמים אומרים: פרה, ופרים הנשרפים -
מטמאין אוכלין ומשקין. שעיר המשתלח -
אין מטמאין אוכלין ומשקין. רבי שמעון
אומר: פרה מטמאה אוכלין ומשקין,
שהיתה לה שעת הכשר. פרים הנשרפים
ושעירים הנשרפים - אין מטמאין אוכלין
ומשקין, שלא היתה להם שעת הכשר. רבי
יהודה אומר: פרה, כיון ששחטה - מטמאה
במשא, כאפרה.

מִסְכַּת פְּרָה פָּרָק שְׁמִינִי

א. יש כאן שהוא אומר: מטמאין לא
טמאוי ואתה טמאתני. כיצד? גסטרך
שהיא מלאה משקין טהורים, וגסטרך
טמאה כפניה על פיה, צפו משקין מן
התחתונה, נטמא באיור העליונה, וחזרו
וטמאו את התחתונה, הרי זה אומר:
מטמאין לא טמאוי ואתה טמאתני:

ב. זב שישב על גבי אבן מסמא, אוכלין
ומשקין שתחתיו - טהורין. משכב ומושב
שתחתיו - טמאים. הרי זה אומר: מטמאין
לא טמאוי ואתה טמאתני:

ג. רבי יהודה אומר: יש כאן שהוא אומר:
מטמאין מטמאין לא טמאוי ואתה טמאתני.

חמשה קדושין, היה מוציא לכל אחד ואחד,
ושופך את האחרונה והגיף את הדלת
אחריו, בין יש שם שומרין בין אין שם
שומרין, זו שהגיף את הדלת עמה - פסולה,
וזו שלא הגיף את הדלת עמה - כשרה.

ב. היתה חביתו מנחת לפניו, ואמר לו
חברו: תן לי, ונתן לו - שניהן פסולין. ואם
אמר לו: 'טול לך'! שלו - פסול. ושל חברו
- כשר. היו לפניו שתי חביות, ואמר לו
לחברו: 'תן לי'! ונתן לו, שלו - פסול. ושל
אחר - כשר. ואם אמר לו: 'טול לך' - שניהן
כשרין.

ג. הממלא לו ולחטאת, ממלא את שלו
תחלה ואחר כך ממלא את של חטאת. היא
מבקש לשתות, ואי אפשר לו אלא אם כן
היו שניהן באיסל, בין שמלא את שלו
תחלה ואחר כך מלא את של חטאת, בין
שמלא את של חטאת תחלה ואחר כך מלא
את שלו - שלו כשר. נותן שלו לאחריו ושל
חטאת לפניו, ואם נתן של חטאת לאחריו -
פסול.

ד. המוליך את החבל לבעלים, כדרכו -
כשר. ושלא כדרכו - פסול. הלכה זו עליו
עליה בני אסיא שלשה רגלים ליבנה, ברנל
השלישי הכשירו להן. אומר להן רבי יוסי:
לא לזה הורו, אלא למעלה את החבל וחזר
וכננו באחרונה הורו לו, שהוא כשר
לשעבר, ופסול לעתיד לבא.

ה. מי שהיה הוא ומימיו באהל המת ומימיו
מקפין צמיד פתיל, הוא בפנים ומימיו
מבחוץ, כשם שהוא טמא - כך מימיו
טמאין. הוא מבחוץ ומימיו מבפנים, כשם
שהוא טהור - כך מימיו טהורין. אומר רבי
שמעון: ולזה אומרים: 'שמור עצמך! שיהו
מימך טהורין'.

ו. מי שהיו מימיו על כתפיו - ומאנה בפניו,
וחלצה בפניו, והרצה סלע לאחר, והרצה
דרך לאחר. אם עמד - פסול. אם לא עמד -
כשר. אומר רבי יהודה: זה הכלל: דבר
שהוא משום מלאכה, בין שעמד ובין שלא

ד. נפל לתוכן עכשוב, שובאי, שובאי, דג, וצפרדע, ונתבקעו ונשתנו מראיהן - פסולין. לא נתבקעו ולא נשתנו מראיהן - כשרין. רבי יהודה אומר: אף על פי שלא נתבקעו ולא נשתנו מראיהן - פסולין, מפני שהן מוררין. והכל מודים בחגב - שהוא פסול, שהוא מורר. והכל מודים בבקיעינה - שאינה פוסלת. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: נראין דברי רבן גמליאל בנחש, וכדבריו אנו מורים. אומר רבי יהודה: והלא אין דברי רבי אליעזר בפרה אלא להקל, שרבי אליעזר אומר: כשרה, ורבי יהושע אומר: כשישתה - פסול מפני משקה פיו, ואם גרגר - כשר:

ה. מי חטאת שנשתנו מראיהן מחמת עצמן - כשרין. נשתנו מראיהן מחמת עשן, או שנפל לתוכן סטיס, קוץ, ופואה - פסולין. זה הכלל: כל הפוסל בשנוי מראה במעין - פוסל בצלוחית. אפר חטאת שנשתנו מראיהן מחמת עצמן ומחמת עשן - כשר. נשתנו מחמת אבק, או שנפל לתוכן סיד וגפסית - פסול. מי חטאת שהגלידו וחררו ונמוחו - כשרים. המחן באור - פסולין. ובחמה - כשרין. אומר רבי אלעזר ברבי צדוק: דבר שמטמינים בו לשבת - כשרין, ודבר שאין מטמינים בו לשבת, לחטאת - פסולין. המים הנמשכין - כשרין. והנזרקין - פסולין:

ו. לא יטול אדם מי חטאת ואפר חטאת והוא רוכב על גבי חבירו, או על גבי בהמה, מקום שאין רגליו נוגעות בארץ. אבל מעבירן הוא בגשר ואינו חושש. אחד הירדן ואחד כל הנהרות. חנינא בן עקביא אומר: לא אמרו אלא בירדן לבד.

<p>30</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כב 22</p>	<p>נץ החמה _____ 7:20 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:38 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:25 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:50 נ"ך: עמוס ח-ט תוספתא: פרה ג</p>	<p>עלות השחר _____ 6:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:02 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 4:37 בבלי: חולין לג ירושלמי: כלאים ט</p>
<p>31</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כג 23</p>	<p>נץ החמה _____ 7:20 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:39 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:25 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:51 נ"ך: עובדיה א - יונה א תוספתא: פרה ד</p>	<p>עלות השחר _____ 6:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:03 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 4:38 בבלי: חולין לד ירושלמי: כלאים י</p>
<p>1</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כד 24</p>	<p>נץ החמה _____ 7:20 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:39 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:26 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:51 נ"ך: יונה ב-ג תוספתא: פרה ה</p>	<p>עלות השחר _____ 6:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:03 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 4:39 בבלי: חולין לה ירושלמי: כלאים יא</p>
<p>2</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כה 25</p>	<p>נץ החמה _____ 7:20 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:39 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:26 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:52 נ"ך: יונה ד-א תוספתא: פרה ו</p>	<p>עלות השחר _____ 6:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:03 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 4:40 בבלי: חולין לו ירושלמי: כלאים יב</p>
<p>3</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כו 26</p>	<p>נץ החמה _____ 7:20 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:40 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:26 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:53 נ"ך: מיכה ב-ג תוספתא: פרה ז</p>	<p>עלות השחר _____ 6:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 4:41 בבלי: חולין לז ירושלמי: כלאים יג</p>
<p>4</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כז 27</p>	<p>נץ החמה _____ 7:20 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:40 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:27 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:54 נ"ך: מיכה ד-ה תוספתא: פרה ח</p>	<p>עלות השחר _____ 6:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 שקיעה _____ 4:42 בבלי: חולין לח ירושלמי: כלאים יד</p>
<p>5</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כח 28</p>	<p>נץ החמה _____ 7:20 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:40 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:27 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:55 נ"ך: מיכה ו-ז תוספתא: פרה ט</p>	<p>וארא, מבה"ח</p> <p>עלות השחר _____ 6:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 שקיעה _____ 4:43 בבלי: חולין לט ירושלמי: כלאים טו</p>

מברכים חודש שבט המולד: זונטאג צופרי 13 מינוט און 14 חלקים נאך 11

ווער עס איז א בעסן, א גערענגטער מענטש, איז א סימן אז ער האט ליב כבוד,
און אפילו די מצות וואס ער טוט איז אויף נאר פאר כבוד.

(ספר המדות אות בעס סימן כ"ח)